

सोह्रौं
वार्षिक प्रतिवेदन
२०८० साउन - २०८१ असार
२०८१

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग
सानोठिमी, भक्तपुर

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग
सानोठिमी, भक्तपुर

योग्यता

निष्पक्षता

स्वच्छता

वस्तुनिष्ठता

सोह्रौं

वार्षिक प्रतिवेदन

(२०८० साउन-२०८१ असार)

शिक्षक सेवा आयोग

सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल

<http://www.tsc.gov.np>

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग

ठेगाना
सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल ।

टेलिफोन
००-९७७-०१-६६३७८७२

इमेल
admin@tsc.gov.np

वेबसाइट
www.tsc.gov.np

प्राविधिक सहायता कक्ष
९८५११०३२९९

शिक्षा ऐन (संशोधनसहित), २०२८ को दफा ११(ज) बमोजिम
नेपाल सरकार समक्ष पेस गरिएको
शिक्षक सेवा आयोगको
सोह्रौँ वार्षिक प्रतिवेदन

यस प्रतिवेदनमा शिक्षक सेवा आयोगका
२०८० साउनदेखि २०८१ असारसम्ममा
सम्पादित कामको विवरण समेटिएका छन्।

शिक्षक सेवा आयोगका पदाधिकारीहरू

(मधुप्रसाद रेग्मी)

अध्यक्ष

(डा. डिल्लीराम रिमाल)

सदस्य

(नन्दकुमारी महर्जन)

सदस्य

शिक्षक सेवा आयोगको सचिव

(श्रीप्रसाद भट्टराई)

प्रशासकीय प्रमुख

आयोगको भनाइ

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दीअनुसार सामुदायिक विद्यालयमा रिक्त शिक्षक तथा कर्मचारी पदको नियुक्ति तथा त्यस्तो पदमा नियुक्त शिक्षक तथा कर्मचारीको बढुवाका लागि सिफारिस गर्न र शिक्षण पेसामा प्रवेश गर्न चाहने व्यक्तिहरूका लागि अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी काम गर्ने प्रयोजनका लागि शिक्षक सेवा आयोग गठन भएको हो। आयोगले शिक्षा ऐन, २०२८, शिक्षा नियमावली, २०५९ र शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ बमोजिम कार्य गर्दै आइरहेको छ। ऐन तथा नियमावलीमा आधारित भई कार्य सम्पादनलाई सहज बनाउन आयोगले विभिन्न कार्यविधि र निर्देशिकाहरू स्वीकृत गरी सोही ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाका आधारमा कार्य सञ्चालन गर्दै आएको छ। कार्य सम्पादनको क्रममा आयोगले तटस्थता, निष्पक्षता, योग्यता, स्वच्छता र गोपनीयतालाई मापदण्डको रूपमा अवलम्बन गर्दै आएको छ।

शिक्षक सेवा आयोगको गठन हुनु पूर्व सामुदायिक विद्यालयमा रिक्त रहेका शिक्षक पदहरूको पदपूर्ति क्षेत्रीय शिक्षक छनोट र जिल्ला शिक्षक छनोट समितिमार्फत हुँदै आइरहेको थियो। तत्कालीन अवस्थामा पदपूर्तिका लागि नियमित रूपमा विज्ञापन नहुने, विज्ञापन भएका पदमा पनि लामो समयसम्म नतिजा प्रकाशन नहुने जस्ता समस्या रहेका थिए। यसै क्रममा शिक्षण पेसामा क्षमतावान्, दक्ष, सक्षम व्यक्तिहरूको प्रवेशलाई सुनिश्चित गर्न तथा शिक्षक पदपूर्ति प्रक्रियालाई निरन्तरता दिन एक स्वतन्त्र र निष्पक्ष निकायको आवश्यकता महसुस हुन गयो र जसको फलस्वरूप शिक्षा ऐन, २०२८ को छैटौँ संशोधन (२०५५/१०/०१) मार्फत राष्ट्रिय शिक्षक सेवा आयोगको गठन भयो। उक्त ऐनको सातौँ संशोधनमार्फत यस आयोगको नाम शिक्षक सेवा आयोग रहन गयो। वि.सं. २०५७ मा शिक्षक सेवा आयोग नियमावली जारी भएपश्चात आयोगले आफ्नो कार्य अगाडि बढाई नियमित रूपमा शिक्षकको अध्यापन अनुमतिपत्र, स्थायी नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिस गर्नेसम्बन्धी कार्य सम्पादन गर्दै आएको छ।

यस प्रतिवेदनमा शिक्षक सेवा आयोगको गठन र कार्यसम्पादनका आधार, प्रशासनिक तथा वित्तीय स्थिति, प्रतिवेदन अवधि (आ.व. २०८०/८१) मा अध्यापन अनुमति तर्फको विज्ञापन तथा नतिजा, खुला तर्फको विज्ञापन, नतिजा प्रकाशन तथा सिफारिस एवम् बढुवातर्फको नतिजा प्रकाशन तथा सिफारिससँग सम्बन्धित विवरणहरू प्रस्तुत गरिएको छ। साथै आयोगले उल्लिखित आर्थिक वर्षमा सम्पादन गरेका सुधारात्मक तथा प्रवर्तनात्मक कार्य, आयोग सामू कार्यसम्पादनका क्रममा देखा परेका समस्या, समस्या समाधानका लागि आयोगले नीतिगत रूपमा निरूपण गरेका विषय तथा भावी कार्यदिशाका लागि सुझावसमेत समावेश गरिएको छ।

आयोगबाट आ.व. २०७९/८० मा सञ्चालन गरिएको माध्यमिक, निम्नमाध्यमिक र प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी शिक्षक पदको खुला प्रतियोगिताको नतिजा आ.व. २०८०/८१ मा प्रकाशित गरी सम्बन्धित निकायमा नियुक्तिका लागि सिफारिस भएको छ भने ७५% कार्यसम्पादनको आधारमा

हुने बहुवाको समेत कार्य सम्पन्न भइसकेको छ । माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन प्रकाशन गरी परीक्षामा सफल भएका परीक्षार्थीलाई परीक्षा केन्द्र रहेको जिल्लाको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमार्फत अध्यापन अनुमतिपत्रसमेत वितरण गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक, निम्नमाध्यमिक र प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी शिक्षक पदको खुला प्रतियोगिताको विज्ञापन प्रकाशन भएको र तीनवटै तहको सामान्य परीक्षा सञ्चालन तथा नतिजा प्रकाशन गरी दोस्रो चरणको माध्यमिक तहको विषयगत परीक्षा सञ्चालन भई नतिजा प्रकाशनको क्रममा छ भने अन्य दुई तहको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सबै प्रकारका परीक्षा सम्पन्न गरी सिफारिससमेत भइसकेको अवस्था छ । त्यस्तै, आर्थिक वर्ष २०८०/८१ निम्नमाध्यमिक तह तथा माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रका परीक्षाहरू सम्पन्न गरी सम्बन्धित जिल्लाबाट अध्यापन अनुमतिपत्रको प्रमाणपत्र वितरण कार्य भईरहेको छ ।

आयोगले कार्य सम्पादनलाई चुस्त र थप प्रभावकारी बनाउन विभिन्न प्रयासहरू गरिरहेको छ । यद्यपि कार्यालय भवन लगायतका भौतिक पूर्वाधारहरूको विस्तार, थप प्रविधिमा जोड, थप प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था, प्रदेशस्तरसम्म आयोगको सेवा विस्तारलगायतका कार्यक्रमहरूमा जोड दिनुपर्ने अवस्था छ । आयोगलाई एउटा स्वतन्त्र र स्वायत्त निकायको रूपमा विकास गर्न शिक्षक सेवा आयोग ऐनको छुट्टै व्यवस्था गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । आयोगको प्रादेशिक संरचना नभएको, विगतको जिल्ला शिक्षा कार्यालय तथा क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालबाट सम्पादित कार्य सङ्घीय संरचनाअनुरूप शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र प्रदेशस्थित शिक्षा विकास निर्देशनालयबाट सम्पादन गर्नुपर्ने अवस्था रहेको तर निकायगत बलियो समन्वयको कमीबाट कार्यसम्पादनमा समस्या देखिएको छ ।

अन्त्यमा, आयोगको तथ्याङ्क, विज्ञापन, पाठ्यक्रम तथा अनुसन्धान शाखालाई प्रतिवेदनको समग्र विषयवस्तु सङ्कलन, लेखन तथा विश्लेषण गरी प्रतिवेदन लेखनमा खेलेको भूमिकाको उच्च कदर गर्दै कार्यसम्पादनका क्रममा सहयोग पु-याउने शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, माननीय मन्त्रीज्यू, माननीय राज्यमन्त्रीज्यू, श्रीमान् सचिवज्यू, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सात ओटै प्रदेशका शिक्षा विकास निर्देशनालयहरू, प्रदेशस्थित बहुवा सिफारिस समिति, जिल्लास्थित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइहरू, जिल्ला परीक्षा समन्वय समिति, परीक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने प्रश्नपत्र तयारी, उत्तरपुस्तिका परीक्षण, अन्तर्वार्ता लगायतका कार्यमा सहयोग पु-याउनु हुने विभिन्न विधाका दक्ष एवम् विज्ञ, परीक्षा सञ्चालनमा आवश्यक पर्ने भवन उपलब्ध गराउने सम्बद्ध क्याम्पस, विद्यालयलगायत यो प्रतिवेदन तयार गर्न सहयोग पु-याउने आयोगका कर्मचारीसहित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई आयोग हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ ।

शिक्षक सेवा आयोग

कार्यकारी सारांश

शिक्षा ऐन, २०२८ को सातौं संशोधनमार्फत यस आयोगको नाम शिक्षक सेवा आयोग रहन गएको र वि.स. २०५७ मा शिक्षक सेवा आयोग नियमावली जारी भएपश्चात आयोगले आफ्नो निष्ठा (Integrity) मा रही योग्य, क्षमतावान र दक्ष शिक्षकको छनोट तथा सिफारिसमार्फत राष्ट्रको समग्र शिक्षाको दीर्घकालीन दृष्टिकोण **"शिक्षित, सभ्य, स्वस्थ र सक्षम जनशक्ति; सामाजिक न्याय, रूपान्तरण र समृद्धि"** र शिक्षक सेवामा योग्यता प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्दै स्वच्छ तथा निष्पक्ष विधिका माध्यमबाट उपयुक्त उम्मेदवार छनोट गरी सक्षम शिक्षक आपूर्तिगर्ने ध्येय (Mission) का साथ आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दै आएको शिक्षक सेवा आयोग नेपालमा एक विश्वसनीय एवम् आम नागरिकको भरोसा बोकेको स्वायत्त निकायको रूपमा स्थापित संस्था हो ।

आफ्नो स्थापनाको २४ वर्षको गौरवमय इतिहास बोकेको यस आयोगले आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै नेपालको शिक्षक सेवामा स्वच्छ, निष्पक्ष एवम् प्रतिस्पर्धाका माध्यमबाट शिक्षकको छनोट गर्दै आएकोमा वि.सं २०६३ देखि नियमित रूपमा शिक्षक छनोटको कार्य र वि. सं. २०७६ देखि शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्र तथा शिक्षक छनोटको दरखास्त सङ्कलन आयोगले आफ्नै अनलाईन जब पोर्टल (Job Portal) मार्फत गर्दै आएको छ ।

विगतका वर्षमा झैं यस आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा समेत आयोगले आफ्नो वार्षिक कार्यतालिका बमोजिम शिक्षक सेवाका जिल्लागत र प्रदेशगत रूपमा मागभए अनुसार शिक्षक छनोट गर्ने कार्य गरी यो सोह्रौं वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको छ । प्रस्तुत प्रतिवेदन अवधिमा आयोगले शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा निम्नमाध्यमिक तहतर्फ १२,००६ जना र माध्यमिक तहतर्फ २४,३६६ जना उत्तीर्ण भएका छन् भने प्राथमिक तहतर्फ ७,१२३ जना, निम्नमाध्यमिक तहतर्फ १,११७ जना र माध्यमिक तहतर्फ ७१८ जना उम्मेदवार छनोट गरी नियुक्तिका लागि सिफारिस गरेको छ । साथै कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा गरिने बढुवा (७५ प्रतिशत) मा १,०१२ (सबै तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणी) र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको आधारमा गरिने बढुवा (२५ प्रतिशत)मा ३३५ जना सिफारिस गरेको छ । समग्रमा, आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को विज्ञापन प्रकाशनदेखि सिफारिसम्मका कामकारबाहीको विवरण तथा प्रदान गरिएका परापर्श र पाठ्यक्रम निर्माण एवम् परिमार्जन लगायतका विवरण संक्षेपमा देहायबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. विज्ञापन

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्रदेशगत र जिल्लागत रूपमा तहगत, श्रेणीगत र विषयगत शिक्षकको पदपूर्तिका लागि माग भएअनुरूप आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अवधिमा एक

ओटा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा गरिने बढुवा (७५ प्रतिशत) विज्ञापन सूचना (प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह), दुई ओटा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको आधारमा गरिने (२५ प्रतिशत) बढुवा सूचना (प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह), दुई ओटा अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन सूचना (निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह) र तीन ओटा खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विज्ञापन सूचना (प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह समावेशी समूहसमेत) गरी जम्मा सात ओटा विज्ञापन तथा बढुवा सूचना प्रकाशन गरिएको छ। उक्त विज्ञापनबाट कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनबाट हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) तर्फ १०१२, आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा हुने बढुवा (२५ प्रतिशत) तर्फ ३३५, खुला प्रतियोगितातर्फ ९,७६७ (समावेशी समूहसमेत) गरी कुल ११,११४ पदका लागि दरखास्त माग गरिएको थियो (परिच्छेद- ८ र ९) । त्यस्तै यस आ.व. मा निम्नमाध्यमिक र माध्यमिकतहको शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन गरिएकोमा निम्नमाध्यमिक तहमा १,७९,४३७ जना र माध्यमिक तहमा ५९,०७५ जनाको दरखास्त परेको थियो (परिच्छेद- ६) ।

२. रिक्त पद सङ्ख्या

प्रतिवेदन अवधि आ.व. २०८०/८१ मा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले शिक्षक विज्ञापनका लागि पठाएको रिक्त दरबन्दी विवरण र गत वर्ष पदपूर्ति हुन नसकेको सङ्ख्यासमेत गरेर प्राथमिक तहमा ७,८८२, निम्नमाध्यमिक तहमा १,१६७ र माध्यमिक तहमा ७१८ गरी जम्मा ९,७६७ पद सङ्ख्या विज्ञापन गरिएको थियो । त्यसै गरी बढुवा (७५ प्रतिशत) तर्फ १,०१२ र आन्तरिक प्रतियोगिता (२५ प्रतिशत) तर्फ ३३५ गरी प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीको जम्मा १,३४७ रिक्त पदको विज्ञापन गरिएको थियो (परिच्छेद- ६) ।

३. दरखास्त

प्रतिवेदन अवधिमा आयोगबाट विज्ञापित खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षा (खुला तथा समावेशी) तर्फ प्राथमिक तहमा १,१२,५८५, निम्नमाध्यमिक तहमा ७८,६४० र माध्यमिक तहमा ३८,३३१ गरी जम्मा २,२९,५५६ जनाको दरखास्त परेको थियो । अध्यापन अनुमतिपत्रतर्फ माध्यमिक तहमा जम्मा ५९,०७५ जना र निम्नमाध्यमिक तहमा १,७९,४३७ गरी जम्मा २,३८,५१२ जनाले दरखास्त दिएका थिए (परिच्छेद-६) ।

४. प्रश्नपत्र र परीक्षा

विज्ञापन गरिएका पदहरूमा उपयुक्त उम्मेदवार छनोट गर्नका लागि आयोगबाट विज्ञापन अनुसार तहगत रूपमा माध्यमिक, निम्नमाध्यमिक र प्राथमिक तह (आन्तरिक र खुला प्रतियोगिता) को

अलगअलग प्रश्नपत्र निर्माण गरी फरकफरक मितिमा सामान्य परीक्षा र विषयगत परीक्षा सञ्चालन गरिएको थियो । त्यस्तै, निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको लिखित (वस्तुगत) परीक्षाको लागि प्रश्नपत्र निर्माण गरी परीक्षासमेत सञ्चालन भएको थियो (परिच्छेद-७) ।

५. उत्तरपुस्तिका कोडिङ्ग र परीक्षण

प्रतिवेदन अवधिमा अध्यापन अनुमतिपत्र र खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीहरूका लागि वस्तुगत उत्तरपाना ओएमआर सिट (OMR Sheet) को ओएमआर मेशिन प्रयोग गरी परीक्षण गरिएको थियो । साथै आ.व.२०८०/८१ मा विज्ञापित तीनै तहको तृतीय श्रेणीको र आन्तरिक प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा (२५ प्रतिशत) लिखित परीक्षा (विषयगत) मा उत्तरपुस्तिका डबल कोडिङ्ग गरी विषय विज्ञाट परीक्षण गराइएको थियो (परिच्छेद-७) ।

६. अन्तर्वार्ता र सिफारिस

आ.व. २०८०/८१ मा खुला तथा समावेशी समूहमा भएको विज्ञापनमा यस अवधिमा माध्यमिक तहको विभिन्न विषयमा ७१८ जना माग गरिएकोमा ७१८ जना, निम्नमाध्यमिक तहका विभिन्न विषयमा १,१६७ जना माग गरिएकोमा १,११७ जना र प्राथमिक तहमा ७,८८२ माग गरिएकोमा ७,१२३ जना सिफारिस भएका थिए ।

प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तीनै तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीका कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५ प्रतिशत) को आधारमा शिक्षकको बढुवा नियुक्तिका लागि १,०१२ जना र आन्तरिक प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा (२५ प्रतिशत) को आधारमा शिक्षक बढुवा नियुक्तिका लागि ३३५ जना शिक्षक सिफारिस भएका थिए (परिच्छेद-९) ।

७. पाठ्यक्रम निर्माण र परिमार्जन

आयोगले लिने परीक्षाको पाठ्यक्रमलाई समयानुकूल र यथार्थपरक बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिँदै शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ बमोजिम खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पूर्णाङ्क (सामान्य परीक्षा १०० र विषयगत परीक्षा १०० अङ्क) गरी पूर्णाङ्क २०० को परीक्षा हुने प्रावधान रहेको र गुणस्तरीय शिक्षक छनोटलाई प्राथमिकता दिई प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तीनै तहका लागि तहगत तथा विषयका आधारमा जम्मा ३३ ओटा पाठ्यक्रम निर्माण गरी सार्वजनिक गरिएको छ । त्यस्तै, आन्तरिक प्रतियोगिता र अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षाका लागि समेत पाठ्यक्रमलाई समयसापेक्ष परिमार्जन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ (परिच्छेद-४) ।

यस आ.व. मा निम्नमाध्यमिक तहको कम्प्युटर विज्ञान विषयको नयाँ पाठ्यक्रम तयार गरी सोही पाठ्यक्रमको आधारमा उक्त विषयमा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी(खुला तथा समावेशी) को परीक्षा समेत सञ्चालन गरिएको थियो ।

८. परीक्षा प्रणालीमा समयानुकूल सुधार

शिक्षक सेवा आयोगले लिने परीक्षालाई विश्वसनीय, स्वच्छ, मर्यादित, निष्पक्ष र व्यवस्थित गर्नका लागि समयानुकूल सुधारका कार्य गर्दै आएको छ । उम्मेदवारहरूबाट दरखास्त फाराम अनलाइनमार्फत लिने र वस्तुगत उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण ओएमआर (OMR Machine) बाट गर्ने व्यवस्था छ । स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्रमा सफल भएका, शिक्षक पदमा सिफारिस भएका परीक्षार्थीहरूको विवरणलाई आयोगको वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्थासमेत मिलाइएको छ । साथै शिक्षक पदमा सिफारिस भएका परीक्षार्थीले सिफारिस भएको दिनदेखि सात दिनसम्म आफ्नो प्राप्ताङ्क आयोगको वेबसाइटमा हेर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ (परिच्छेद-७) ।

९. वार्षिक कार्यतालिका

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ४ मा उल्लेख भएअनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारबमोजिम आयोगबाट सम्पादन हुने कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, नियमित र पारदर्शीरूपमा सम्पादन गर्ने प्रयोजनका लागि वार्षिक कार्यतालिका निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ (अनुसूची-५) ।

विषयसूची

परिच्छेद - १	१
शिक्षक सेवा आयोगको गठन र कार्यक्षेत्र	१
१.१. ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	१
१.२. आयोगको उद्देश्य	२
१.३. शिक्षक सेवा आयोगको गठन	२
१.४. सदस्यको लागि चाहिने योग्यता	२
१.५. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार	३
परिच्छेद-२	४
आयोगको कार्यसम्पादनका आधार	४
२.१. कानुनी आधार	४
२.२. आयोगद्वारा स्वीकृत निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू	४
परिच्छेद - ३	५
प्रशासनिक तथा वित्तीय स्थिति	५
३.१. शिक्षक सेवा आयोगको सङ्गठन संरचना	५
३.२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार	५
३.३. प्रशासकीय प्रमुख, राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी (सहसचिव)को कार्य विवरण	६
३.४. आयोगको विनियोजित बजेट, खर्च, राजस्व, धरौटी र बेरुजु	७
३.४.१. विनियोजित बजेट र खर्च	७
३.४.२. राजस्व र धरौटी	८
३.४.३. बेरुजु र फछ्यौटको अवस्था	८
३.५. आयोगको कार्यसम्पादनका सिद्धान्तहरू	९
३.५.१. योग्यताको सिद्धान्त (Principle of Merit)	९
३.५.२. निष्पक्षताको सिद्धान्त (Principle of Impartiality)	९

३.५.३. स्वच्छताको सिद्धान्त (Principle of Fairness)	९
३.५.४. समान अवसरको सिद्धान्त (Principle of Equal Opportunity).....	१०
३.५.५. समावेशिताको सिद्धान्त (Principle of Inclusiveness)	१०
३.५.६. डबल ब्लाइन्डिङको सिद्धान्त (Principle of Double Blinding)	१०
३.५.७. परिचय-शून्यताको सिद्धान्त (Principle of Identity Masking)	१०
३.५.८. असंलग्नताको सिद्धान्त (Principle of Non-Involvement)	११
३.५.९. गोपनीयताको सिद्धान्त (Principle of Confidentiality).....	११
३.६. कार्यसम्पादन प्रक्रिया र कार्यप्रवाह.....	११
३.६.१. वार्षिक कार्यतालिका.....	११
३.६.२. विज्ञापन प्रकाशन	११
३.६.३. दरखास्त सङ्कलन	१२
३.६.४. लिखित परीक्षा	१२
३.६.५. उत्तरपुस्तिका कोडिङ्ग र परीक्षण	१२
३.६.६. लिखित परीक्षा नतिजा, अन्तर्वार्ता र सिफारिस.....	१२
परिच्छेद - ४	१४
आयोगद्वारा सम्पादित कार्य.....	१४
४.१. पाठ्यक्रम निर्माण.....	१४
४.१.१. अध्यापन अनुमतिपत्रको पाठ्यक्रम.....	१५
४.१.२. खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम ढाँचा.....	१५
४.१.३. शिक्षकको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाबाट हुने बढुवाको पाठ्यक्रम .	१६
४.१.४. शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम	१६
परिच्छेद- ५	१८
अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी व्यवस्था	१८
(क) अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि भएका विज्ञापन र उत्तीर्ण विवरण.....	२०
(ख) अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी विवरण	२९

परिच्छेद- ६	३१
विज्ञापन र दरखास्त	३१
६.१. शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन र दरखास्त	३१
६.२. शिक्षक पदको विज्ञापन र दरखास्त.....	३२
६.३. विज्ञापित पदको प्रतिशत निर्धारण	३३
६.४. विगत तीन वर्षमा परेका दरखास्त	३५
परिच्छेद-७	३७
परीक्षा र परीक्षण	३७
७.१. प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन.....	३७
७.२. लिखित परीक्षा सञ्चालन.....	३८
७.२.१. सामान्य परीक्षा.....	३८
७.२.२. विषयगत परीक्षा	३९
७.३. उत्तरपुस्तिका कोडिङ र परीक्षण	४३
७.४. लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन	४४
परिच्छेद - ८	४५
अन्तर्वार्ता तथा सिफारिस.....	४५
८.१. अन्तर्वार्ता.....	४५
८.२. सिफारिस	४५
८.२.१. विज्ञापन र सिफारिस सङ्ख्या	४६
परिच्छेद- ९.....	५७
शिक्षक बढुवा.....	५७
९.१. आन्तरिक प्रतियोगितात्मक (२५ प्रतिशत) को आधारमा हुने बढुवा.....	५७
९.२. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बढुवा (७५ प्रतिशत).....	५८
९.३. बढुवासम्बन्धी उजुरी र आयोगको निर्णय	६१

परिच्छेद-१०	६२
परामर्श र उजुरी.....	६२
परिच्छेद-११	६४
कार्य सम्पादन सुधार र नवप्रवर्तनात्मक कार्य.....	६४
परिच्छेद-१२	६७
समस्या तथा चुनौती	६७
१२.१. समस्या.....	६७
१२.२. चुनौती.....	६८
परिच्छेद-१३	६९
भावी दिशा र सुझाव	६९
१३.१. भावी दिशा.....	६९
१३.२. सुझाव.....	७१

अनुसूचीहरू

- अनुसूची १: आयोगका अध्यक्ष, सदस्यहरू र कर्मचारीहरूको विवरण
- अनुसूची २: शिक्षक सेवा आयोगको दरबन्दी विवरण
- अनुसूची ३: शिक्षक सेवा आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना
- अनुसूची ४: शिक्षक सेवा आयोगका शाखाहरूको कार्य विवरण
- अनुसूची ५: शिक्षक सेवा आयोगको आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्यतालिका
- अनुसूची ६: प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण- २०८०
- अनुसूची ७: निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) को शिक्षक पदपूर्तिसम्बन्धी विवरण-२०८० (विषयगत रूपमा एकमुष्ट)
- अनुसूची ८: माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण- २०८० (विषयगत रूपमा एकमुष्ट)
- अनुसूची ९: प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समूह समेत) एकीकृत रूपमा पदपूर्ति विवरण-२०८०
- अनुसूची १०: निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण-२०८०
- अनुसूची ११: माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण-२०८०
- अनुसूची १२: आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक माइलस्टोन, लक्ष्य तथा प्रगति

तालिकाहरू

- तालिका १: आयोगको विनियोजन बजेट र खर्च विवरण
- तालिका २: राजस्व र धरौटीको विवरण
- तालिका ३: आयोगको बेरुजु र फछ्यौँटको अवस्था

- तालिका ४: अध्यापन अनुमतिपत्र परीक्षा योजना (License Examination Plan)
- तालिका ५: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Plan)
- तालिका ६: शैक्षिक योग्यता सम्बन्धमा भएको आयोगका निर्णय
- तालिका ७: अध्यापन अनुमतिपत्रको वितरणको अवस्था
- तालिका ८: अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन, आवेदकको योग्यता र उत्तीर्ण सङ्ख्या
- तालिका ९: निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी विवरण
- तालिका १०: हालसम्म अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा उत्तीर्ण विवरण
- तालिका ११: शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन र दरखास्त विवरण
- तालिका १२: आ.व. २०८०/८१ को शिक्षक पदका लागि विज्ञापित सङ्ख्या र दरखास्त विवरण
- तालिका १३: माग भएका पदसङ्ख्याहरूको प्रतिशत निर्धारण
- तालिका १४: विगत तीन वर्षको शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) का दरखास्त विवरण
- तालिका १५: आ.व. २०८०/८१ मा आयोगद्वारा निर्माण गरिएका प्रश्नहरूको प्रकार
- तालिका १६: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको सामान्य परीक्षामा सम्मिलित उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण
- तालिका १७: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको सामान्य परीक्षामा सम्मिलित उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण
- तालिका १८: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको माग भएका, विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण
- तालिका १९: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको माग भएका, विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण
- तालिका २०: आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तहको माग भएका, विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण
- तालिका २१: आ.व. २०८०/८१ मा परीक्षण भएका उत्तरपुस्तिकाको विवरण
- तालिका २२: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका, पदपूर्ति हुन बाँकी उम्मेदवारहरूको सङ्ख्या (प्रदेशगत)
- तालिका २३: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका, पदपूर्ति हुन बाँकी उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण (जिल्लागत)

- तालिका २४: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या (प्रदेशगत)
- तालिका २५: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवारहरूको सङ्ख्या (समग्रमा)
- तालिका २६: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवारको प्रदेशगत र विषयगत विवरण
- तालिका २७: आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या (समग्रमा विषयगत)
- तालिका २८: आ.व. २०८०/८१ मा आ.प्र. (२५ प्रतिशत) मार्फत बढुवा भएका शिक्षक विवरण
- तालिका २९: आ.व. २०८०/८१ मा का.स.मू. (७५ प्रतिशत) मार्फत बढुवा भएका शिक्षक विवरण
- तालिका ३०: आ. व. २०८०/८१ मा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवाका लागि तीनै तह र श्रेणीका कुल विज्ञापन र आवेदन सङ्ख्या विवरण (प्रदेशगत रूपमा)
- तालिका ३१: आ.व. २०८०/८१ मा का.स. मू. (७५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवाको सिफारिस सूची तथा पुनरावलोकन सिफारिस विवरण
- तालिका ३२: आ.व. २०८०/८१ मा कारबाही भएका मुद्दाको प्रकृति, सङ्ख्या तथा उजुरीको विवरण

चित्रहरू

- चित्र नं. १: पदपूर्तिसम्बन्धी कार्यप्रवाह (खुला तथा आन्तरिक)
- चित्र नं. २: शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको दरखास्तको प्रवृत्ति
- चित्र नं. ३: आ.व. २०८०/८१ को शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) का लागि विज्ञापित पद सङ्ख्या र दरखास्त प्रवृत्ति
- चित्र नं. ४: विगत तीन वर्षको शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) को दरखास्त प्रवृत्ति
- चित्र नं. ५: उत्तर पुस्तिका परीक्षण प्रक्रिया
- चित्र नं. ६: कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमार्फत हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) प्रक्रिया

सङ्क्षेपीकरण

अ.अ.प.:	अध्यापन अनुमतिपत्र
आ.ज.:	आदिवासी जनजाति
आ.प्र.:	आन्तरिक प्रतिस्पर्धा
आ.व.:	आर्थिक वर्ष
उ.पु.:	उत्तर पुस्तिका
एस.एल.सी.:	स्कूल लिभिड सर्टिफिकेट
क.अ.:	कम्प्युटर अपरेटर
का.स.मू.:	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन
द.महिला:	दलित महिला
ना.सु.:	नायब सुब्बा
नि.मा.वि.:	निम्न माध्यमिक विद्यालय
प्रा.वि.:	प्राथमिक विद्यालय
पि.क्षे.:	पिछडिएको क्षेत्र
मधेशी:	तराई-मधेशमा बसेबास गर्ने मधेशी, आदिवासी/जनजाति, दलित, पिछडा वर्ग वा अल्पसङ्ख्यक मुसलमान समुदाय
मा.वि.:	माध्यमिक
शि.वि. नि.:	शिक्षा विकास निर्देशनालाय
CDC:	Curriculum Development Center
CEHRD:	Center for Education and Human Resource Development
EDCU:	Education Development and Coordination Unit
MOEST:	Ministry of Education, Science and Technology

परिच्छेद - १

शिक्षक सेवा आयोगको गठन र कार्यक्षेत्र

१.१. ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

सामुदायिक विद्यालयहरूमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दीमा योग्यता प्रणाली र स्वस्थ प्रतिस्पर्धाका माध्यमबाट योग्य एवम् सक्षम शिक्षकहरूको स्थायी नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिस गर्ने र विद्यालयमा अध्यापन गर्न चाहने व्यक्तिलाई अध्यापन अनुमतिपत्र दिने लगायतका काम गर्न विधिवत् रूपमा शिक्षक सेवा आयोगको गठन भएको हो।

शिक्षक सेवा आयोगको ऐतिहासिक पृष्ठभूमिलाई केलाउँदा नेपालमा शिक्षक नियुक्ति लगायतका सेवा सर्तका सम्बन्धमा सर्वप्रथम देशभरी एकै प्रकारको शिक्षक सेवा पद्धतिको स्थापना गर्ने कार्य राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना, २०२८ ले गरेको हो । यस योजनाले सर्वप्रथम शिक्षक सेवाको गठन गर्दै प्रत्येक जिल्लामा शिक्षक सेवा आयोग गठन हुने व्यवस्था गरेको थियो । उक्त आयोगलाई प्रत्येक जिल्लामा शिक्षक सेवाको गठन र सबै प्रकारका शिक्षकहरूको दरबन्दी निर्धारण, नियुक्ति र पदोन्नति, सरुवा र खारेज गर्ने काम जिल्ला शिक्षक सेवा आयोगले गर्ने व्यवस्था रहेको थियो ।

तत्कालीन अवस्थामा शिक्षक छनोट सम्बन्धमा विभिन्न समयमा गठित क्षेत्रीय र जिल्ला शिक्षक छनोट समितिबाट शिक्षक छनोटसम्बन्धी काम निष्पक्षता, पारदर्शिता र विश्वासनीयतामा प्रश्न उठ्नुका साथै नतिजा प्रकाशनमा समेत ढिलाइ हुने जस्ता समस्याले गर्दा शिक्षक पदपूर्तिलाई अझ बढी निष्पक्ष, पारदर्शी र विश्वासनीय बनाउने उद्देश्यका साथ शिक्षा ऐन (संशोधनसहित), २०२८ को दफा ११ख अनुसार सामुदायिक विद्यालयमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दीअनुसार रिक्त शिक्षक तथा कर्मचारी पदको नियुक्ति तथा त्यस्तो पदमा नियुक्त शिक्षक तथा कर्मचारीको बढुवाको लागि सिफारिस गर्न शिक्षक सेवा आयोगको गठन भएको हो । स्थापनाकालमा राष्ट्रिय शिक्षक सेवा आयोग नाम रहेकोमा शिक्षा ऐनको सातौँ संशोधनले नाम परिवर्तन गरी शिक्षक सेवा आयोग बनाएको हो । शिक्षा ऐन, २०२८ को सातौँ संशोधनले आयोगबाट अध्यापन अनुमतिपत्र नलिई कसैले पनि शिक्षक पदको उम्मेदवार हुन नपाउने व्यवस्था गरेपछि आयोगको कार्यक्षेत्र थप विस्तार भयो । आयोगको कार्यसम्पादनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकारबाट शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ जारी भएको छ । नेपालको संविधानको धारा २४३ (२) को स्पष्टीकरणले शिक्षक सेवा आयोगलाई एउटा सङ्गठित संस्थाभन्दा भिन्न रूपमा रहने सङ्केतसमेत गरेको छ ।

१.२. आयोगको उद्देश्य

शिक्षक सेवा आयोगको मुख्य उद्देश्य सक्षमतामा आधारित शिक्षक छनोट, कार्य सम्पादनमा निष्पक्षता र उत्कृष्टता रहेको छ । शिक्षक सेवा आयोगले योग्यतामा आधारित शिक्षक छनोट गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षामा सहभागी हुने उम्मेदवारहरूले छनोट परीक्षामा प्रदर्शन गरेको क्षमताका साथै शैक्षिक पृष्ठभूमि र व्यावसायिक अनुभवलाई समेत जोड दिने गरेको छ । कार्यसम्पादनमा निष्पक्षता भन्नाले शिक्षक सेवा आयोगले शिक्षक छनोटको काममा वस्तुनिष्ठता कायम गर्दै निष्पक्ष रूपमा सम्पन्न भएको सुनिश्चित गर्नु हो । अर्को मुख्य उद्देश्य शिक्षक छनोटको कार्यमा उत्कृष्टता हासिल गर्नु हो । यसरी शिक्षक सेवा आयोगले आफ्नो कार्यसम्पादनमा निष्पक्षता, स्वच्छता र उत्कृष्टता सुनिश्चित गर्दै दक्ष शिक्षकको छनोटबाट शिक्षा क्षेत्रमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी सार्वजनिक शिक्षा प्रणालीमा सुधार ल्याउन योगदान पु-याउने प्रयास गरेको छ ।

१.३. शिक्षक सेवा आयोगको गठन

शिक्षा ऐन (संशोधन), २०२८ को दफा ११ख. अनुसार सामुदायिक विद्यालयमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दीअनुसार रिक्त शिक्षक तथा कर्मचारी पदको नियुक्ति तथा त्यस्तो पदमा नियुक्त शिक्षक तथा कर्मचारीको बढुवाका लागि सिफारिस गर्न एक शिक्षक सेवा आयोग गठन हुने प्रावधानबमोजिम यो आयोग गठन भएको हो ।

आयोगमा अध्यक्ष र एकजना महिलासहित अन्य दुई जना सदस्य रहनेछन् । आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न नेपाल सरकारले लोकसेवा आयोगको अध्यक्षको अध्यक्षतामा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका उपकुलपति र मन्त्रालयको सचिव सदस्य रहेको एक समिति गठन गर्ने र सो समितिले सिफारिस गरेको व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले अध्यक्ष र सदस्यमा नियुक्त गर्ने व्यवस्था छ । आयोगको स्थापना कालदेखि हालसम्मका पदाधिकारीहरू तथा प्रतिवेदन तयार पार्दासम्मका यस आयोगका कर्मचारीहरूको नामावली अनुसूची-१ मा देखाइएको छ ।

१.४. सदस्यको लागि चाहिने योग्यता

ऐनको दफा ११ग अनुसार आयोगको सदस्य पदमा नियुक्ति हुनका लागि देहायका योग्यता पुगेको हुनु पर्नेछ ।

(क) नेपाली नागरिक

(ख) नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरेको

- (ग) नियुक्त हुनुभन्दा कम्तीमा दुई वर्ष अगाडिदेखि कुनै राजनैतिक दलको सदस्य नरहेको
- (घ) चालीस वर्ष उमेर पूरा भएको
- (ङ) अध्यक्षको लागि नेपाल सरकारका विशिष्ट श्रेणीको अनुभव प्राप्त गरेको र सदस्यका लागि कानून, शिक्षा र प्रशासनको क्षेत्रमा कम्तीमा पन्ध्र वर्ष काम गरेको

यसरी नियुक्त पदाधिकारीहरूको पदावधि पाँच वर्षको हुने व्यवस्था रहेको छ । आयोगको एक छुट्टै सचिवालय हुने र सो सचिवालयको कार्यालय काठमाडौँ उपत्यकाभित्र रहने व्यवस्थाबमोजिम यसको सचिवालय सानोठिमी भक्तपुरमा अवस्थित छ र आयोगका वरिष्ठ कर्मचारीले आयोगको सचिव भई काम गर्ने व्यवस्थाबमोजिम आयोगका प्रशासकीय प्रमुख (सहसचिव) ले आयोगको सचिव भई काम गर्ने गरिएको छ ।

१.५. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ अनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार यस प्रकार रहेको छ ।

१. शिक्षकको स्थायी नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिस गर्ने
२. विद्यालयमा अध्यापन गर्न चाहने शिक्षकलाई अध्यापन अनुमतिपत्र दिने
३. अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने तथा परीक्षासम्बन्धी कार्य गर्ने
४. शिक्षकको सेवा, सर्त र सुविधासम्बन्धी विषयमा मन्त्रालयलाई सुझाव दिने
५. शिक्षकको नियुक्ति तथा बढुवाका लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने तथा परीक्षासम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने
६. उजुरी परेको अवस्थामाबाहेक नतिजा प्रकाशन भएको एक वर्षपछि परीक्षासम्बन्धी कागजात धुल्याउने
७. कानूनबमोजिम आयोगले सम्पादन गर्नुपर्ने कामकारवाहीको विषयमा आवश्यकतानुसार निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्ने

परिच्छेद-२

आयोगको कार्यसम्पादनका आधार

२.१. कानुनी आधार

शिक्षक सेवा आयोगले आफूलाई प्राप्त जिम्मेवारी अनुरूपको कार्य सम्पादनका लागि निम्नलिखित ऐन, नियमावली, निर्देशिका र कार्यविधिहरूको प्रयोग गर्दै आएको छ ।

१. शिक्षा ऐन, २०२८
२. शिक्षा नियमावली, २०५९
३. शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७
४. सम्बन्धित अन्य प्रचलित ऐन नियमहरू
५. आयोगद्वारा स्वीकृत निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू

२.२. आयोगद्वारा स्वीकृत निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ५३ ले यस नियमावलीमा व्यवस्था भए बाहेक आयोगबाट गरिनुपर्ने कामकारवाही व्यवस्थित गर्न आयोगले शिक्षा ऐन र शिक्षक सेवा आयोग नियमावलीको प्रतिकूल नहुने गरी कार्यविधि निर्धारण गर्न सक्ने र सोही नियमावलीको नियम ५४ मा आफ्नो काम कारवाही सुचारू रूपले सञ्चालन गर्नका लागि शिक्षा ऐन र शिक्षक सेवा नियमावलीको अधिनमा रही आवश्यक निर्देशिका जारी गर्न सक्ने व्यवस्था गरेबमोजिम हालसम्म आयोगबाट निम्न बमोजिमका कार्यविधि तथा निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

- क) शिक्षक सेवा आयोग कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- ख) शिक्षक सेवा आयोग परीक्षा सञ्चालन निर्देशिका, २०७६
- ग) उत्तरपुस्तिका परीक्षण तथा सम्परीक्षण निर्देशिका, २०७६
- घ) शिक्षक सेवा आयोग अन्तर्वार्ता सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९
- ङ) अध्यापन अनुमतिपत्र वितरण कार्यविधि, २०७८
- च) उत्तरपुस्तिका (पहिलो र दोस्रो) कोडिङ गर्ने निर्देशिका, २०६९
- छ) कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा गरिने शिक्षक पदको बढुवासम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- ज) आयोगको कर्मचारी तथा विज्ञहरूका लागि आचारसंहिता, २०७८
- झ) अध्यापन अनुमतिपत्र वितरण र व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०
- ञ) परीक्षा अनुगमन कार्यव्यवस्थाको मापदण्ड, २०८१

परिच्छेद - ३

प्रशासनिक तथा वित्तीय स्थिति

३.१. शिक्षक सेवा आयोगको सङ्गठन संरचना

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७५/०३/०३ गतेको निर्णयानुसार शिक्षक सेवा आयोगको अद्यावधिक सङ्गठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत भई निजामती किताबखानामा पद दर्ता भइसकेको छ । शिक्षक सेवा आयोगको सचिवालयअन्तर्गत हाल केन्द्रीय कार्यालय मात्र रहेको छ । आयोगको प्रशासनिक कार्य र आयोगको सचिवको भई काम गर्ने जिम्मेवारी प्रशासकीय प्रमुख (सहसचिव) को रहेको छ । आयोगका तोकिएका कार्य सम्पादनका लागि प्रशासकीय प्रमुख मातहत रहने गरी निम्न शाखाहरू रहेका छन् ।

- क) अध्यापन अनुमतिपत्र शाखा
- ख) लिखित परीक्षा शाखा
- ग) बढुवा शाखा
- घ) पाठ्यक्रम, तथ्याङ्क, विज्ञापन, क्षमता विकास तथा अनुसन्धान शाखा
- ङ) प्रश्नपत्र निर्माण तथा परिमार्जन शाखा
- च) अन्तर्वार्ता तथा सिफारिस शाखा
- छ) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा
- ज) योजना, प्रशासन तथा अनुगमन शाखा
- झ) आर्थिक प्रशासन शाखा

शिक्षक सेवा आयोगको सङ्गठन संरचनाअनुसारको कार्य सम्पादन गर्न विभिन्न पद, श्रेणी, सेवा, समूह र उपसमूहमा तोकिएको सङ्ख्यामा कर्मचारीहरू रहने व्यवस्था छ । जसअनुसार हाल आयोगमा कुल ४० दरबन्दी कायम गरी सङ्गठन संरचनाको दरबन्दी स्वीकृत गरिएको छ । जसलाई अनुसूची -२ मा प्रस्तुत गरिएको छ । शिक्षक सेवा आयोगको सङ्गठन संरचनाअनुसारका शाखाहरूले तोकिएका कार्य विवरणका आधारमा कार्य सम्पादन गर्नु पर्दछ । आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना अनुसूची-३ र विभिन्न शाखाहरूको कार्य विवरण अनुसूची - ४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ४ अनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार यस प्रकार रहेको छ ।

१. प्रचलित ऐन नियमअनुसार आयोगको पदाधिकारीले गर्ने कार्यहरू गर्ने, गराउने
२. शिक्षकको स्थायी नियुक्ति तथा बढुवाका लागि सिफारिस गर्ने

३. विद्यालयमा अध्यापन गर्न चाहने व्यक्तिलाई अध्यापन अनुमतिपत्र दिने
४. अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने तथा परीक्षासम्बन्धी कार्य गर्ने
५. शिक्षकको सेवा, सर्त र सुविधासम्बन्धी विषयलाई मन्त्रालयलाई सुझाव दिने
६. शिक्षकको नियुक्ति तथा बढुवाका लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम निर्धारण, परिमार्जन गर्ने तथा परीक्षासम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने
७. उजुरी परेको अवस्थामा बाहेक नतिजा प्रकाशन भएको एक वर्ष पछि परीक्षासम्बन्धी कागजातहरू धुल्याउने
८. प्रचलित ऐन वा नियमावलीबमोजिम आयोगले गर्नुपर्ने कामकारवाहीको विषयमा आवश्यकतानुसार निरीक्षण तथा जाँचबुझ गर्ने
९. आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी नेपाल सरकार समक्ष पेस गर्ने ।

३.३. प्रशासकीय प्रमुख, राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी (सहसचिव)को कार्य विवरण

आयोगका प्रशासकीय प्रमुख, राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी (सहसचिव) को कार्य विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

१. आयोगको प्रशासकीय प्रमुखको हैसियतले गर्नुपर्ने कार्यहरू गर्ने, गराउने
२. आयोग र तालुक निकायबाट प्राप्त निर्देशन तथा कामकारवाहीहरू सञ्चालन गर्ने, गराउने
३. कार्यालय प्रमुखको हिसाबले आयोगको दैनिक प्रशासनिक कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउने
४. वार्षिक योजना तयार गर्ने र स्वीकृत वार्षिक योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने
५. प्राप्त अख्तियारीबमोजिमको बजेटको कार्यान्वयन गरी लेखा परीक्षण गराउने
६. आयोगका कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समन्वय गर्ने
७. कार्यालयका सम्पत्ति र अभिलेखहरूको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने, गराउने
८. वार्षिक कार्यक्रमहरू समयमै सम्पन्न गर्नका लागि निर्देशन, अनुगमन र नियन्त्रण गर्ने
९. मन्त्रालय र आयोगको बीचमा समन्वय गर्ने
१०. आयोगबाट निर्णय भएका कार्यहरू कार्यान्वयन गर्ने, गराउने
११. आयोगबाट स्वीकृत भएको अनुगमन योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने
१२. वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्ने, बजेट निकासा माग गर्ने, निकासा भएको रकमको खर्चको हिसाब रीतपूर्वक राख्ने, खर्चको फाँटवारी तयारी गर्ने, राजस्व तथा धरौटीको हिसाब किताब राख्ने, प्रतिवेदन तयार पार्ने, लेखा परीक्षण गराउने र लेखा परीक्षणबाट कायम हुन आएको बेरुजुको लगत राख्ने र बेरुजु फछ्यौट गर्ने, गराउने

३.४. आयोगको विनियोजित बजेट, खर्च, राजस्व, धरौटी र बेरुजु

आयोगको विगत तीन आर्थिक वर्षको विनियोजित बजेट तथा खर्च र राजस्व तथा धरौटीको तुलनात्मक अवस्था र कायम भएको बेरुजु र फछ्यौँटको सङ्क्षिप्त विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.४.१. विनियोजित बजेट र खर्च

विगत चार आर्थिक वर्षको विनियोजित बजेटको आकार १३ करोड देखि २१ करोड भित्र रहेको छ । खर्चतर्फ आ.व. २०७७/७८ मा न्यून देखिएको छ । उक्त आ.व. मा खर्च कम हुनुको कारण आयोगका पदाधिकारी रिक्त रहन जानु र परीक्षा सञ्चालनका कार्यक्रमहरू सम्पन्न हुन नसक्नु हो । आ.व. २०७८/७९, २०७९/८० र २०८०/८१ मा भने खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विज्ञापनदेखि सिफारिससम्मका कार्यका साथै बहुवातर्फका आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा तथा प्रदेशस्तरमा विज्ञापित ७५ प्रतिशत कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा बहुवा कार्यहरू सम्पन्न भएकोले वित्तीय प्रगति उल्लेख्य रहन गएको छ । यससम्बन्धी विवरण तल तालिका नं. १ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १ : आयोगको विनियोजित बजेट र खर्च विवरण

क्र.सं.	आ.व.	ब.उ.शि.न	वार्षिक बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१.	२०७७/७८	३५०२१०१२३/४	१६,३१,९९,६३४	५,२९,६७,०००	३२%
२.	२०७८/७९	३५०२१०१२३/४	१३,४४,५०,००४	१३,२९,७४,७८८	९८.९०%
३.	२०७९/८०	३५०२१०१२३/४	१८,५५,१४,९९६	१७,९९,९८,९३०	९७.०२%
४.	२०८०/८१	३५०२१०१२३/४	२०,४८,५२,११०	१७,७८,१४,७०८.९	८६.८० %

आयोगको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को माइलस्टोन, लक्ष्य तथा प्रगतिको विस्तृत विवरण अनुसूची - १२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.४.२. राजस्व र धरौटी

आयोगबाट आ.व. २०७७/७८, २०७८/७९, २०७९/८० र २०८०/८१ मा क्रमशः रु. ८३,३२०/-, रु. ५१,४८,६३,०९८/-, रु. ३०,७१,४५,९८७/- र रु. ३८,२९,०८,४५३/- राजस्व सङ्कलन भएको छ। आ.व. २०७७/७८ मा कोभिड माहमारी रोग लगायतका कारणले परीक्षा सञ्चालनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुन नसकेका कारण परीक्षा दस्तुर बापतको राजस्व रकममा कमी देखिएको छ भने आ.व. २०७८/७९, २०७९/८० र २०८०/८१ मा परीक्षा सञ्चालनका कार्यक्रम नियमित रूपमा सुरु भई आयोगको राजस्व सङ्कलनमा उल्लेख्य वृद्धि भएको देखिन्छ। विगत चार आ.व.मा आयोगद्वारा सङ्कलित राजस्व र धरौटी रकमको विवरण तालिका नं. २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २ : राजस्व र धरौटीको विवरण

क्र.सं.	आ.व.	राजस्व रकम रु.	धरौटी रकम रु.
१	२०७७/७८	८३,३२०/-	४,९८,९८९/-
२	२०७८/७९	५१,४८,६३,०९८/-	१,५०,०००/-
३	२०७९/८०	३०,७१,४५,९८७/-	२७,७३४/-
४	२०८०/८१	३८,२९,०८,४५३/-	२७,७३४/-

३.४.३. बेरुजु र फछ्यौटको अवस्था

यस आयोगको आ.व. २०६०/६१ देखि २०७५/७६ सम्मको बेरुजु रु. १,२८,२३,५०३/- रहेकोमा आ.व. २०७५/७६ मा रु. ३५,२२,११८/- फछ्यौट भई रु. ९३,०१,३८५/- बेरुजु बाँकी रहेको थियो। आ.व. २०७६/७७ मा रु. ८८,६५,६१७/- र आ.व. २०७७/७८ मा रु. ७,४३,२३५/-, आ.व. २०७८/७९ मा रु. १५,७४,६८२/- र २०७९/८० मा रु. ४०,५५,१४२ बेरुजु थप हुन गई जम्मा बेरुजु रु. २,८०,६२,१८९/- पुग्न गएकोमा सो बेरुजुमध्ये आ.व. २०७६/७७ मा रु. १४,३२,९४८/- बेरुजु फछ्यौट भयो भने पछिल्ला तीन आ.व.मा कुनै पनि बेरुजु फछ्यौट हुन नसकेको अवस्था छ । यसरी हालसम्म कुल बाँकी बेरुजु रु. २,३१,०७,११३/- रहेको छ । हाल महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सम्परीक्षणको कार्य नभएको हुँदा बेरुजु फछ्यौटको कार्य सम्पन्न हुन नसकेको र उक्त बेरुजुको परिमाण देखा परेको हो । उक्त बेरुजुमध्ये नियमित गर्नुपर्ने रु. ४०,५५,१५२ रहेको छ । हालसम्मको कुल बेरुजु र फछ्यौटको अवस्था तालिका नं. ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३ : आयोगको बेरुजु र फछ्यौटको अवस्था

क्र.सं.	आ.व.	कुल बेरुजु रु.	फछ्यौट रु.	बाँकी बेरुजु रु.
१.	२०७५/७६सम्मको	१,२८,२३,५०३/-	३५,२२,११८/-	९३,०१,३८५/-
२.	२०७६/७७	८८,६५,६१७/-	१४,३२,९४८/-	७४,३२,६६९/-
३.	२०७७/७८	७,४३,२३५/-	—	७,४३,२३५/-
४.	२०७८/७९	१५,७४,६८२/-	—	१५,७४,६८२/-
५.	२०७९/८०	४०,५५,१५२/-	—	४०,५५,१५२/-
	जम्मा	२,८०,६२,१८९/-	४९,५५,०६६/-	२,३१,०७,११३/-

३.५ आयोगको कार्यसम्पादनका सिद्धान्तहरू

३.५.१. योग्यताको सिद्धान्त (Principle of Merit)

आयोगबाट सञ्चालन हुने परीक्षाहरूमा उच्चतम अङ्क प्राप्त गरी अग्रस्थानमा रहेका उम्मेदवारलाई नियुक्तिका लागि सिफारिस गरिन्छ । सम्बन्धित पदको कार्यसम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने ज्ञान, शिक्षण सीप, अभिवृत्ति आदिको परीक्षण गर्ने गरी पाठ्यक्रम निर्माण हुने र सोही पाठ्यक्रम बमोजिम परीक्षा सञ्चालन हुने हुँदा नियुक्तिका लागि सिफारिस हुने उम्मेदवार सो पदको कार्यसम्पादनका लागि क्षमतावान हुने विश्वास गरिन्छ ।

३.५.२. निष्पक्षताको सिद्धान्त (Principle of Impartiality)

आयोगका निर्णय र परीक्षासम्बन्धी कामकारबाहीबाट कोही कसैलाई अन्याय नहुनेमा पूर्ण सजगता अपनाइन्छ । सबै उम्मेदवारलाई छनोट प्रक्रियामा समान व्यवहार गरिन्छ । कुनै पनि उम्मेदवारलाई निजको व्यक्तिगत गुण (Individual Characteristics) र संलग्नता (Affiliation) का आधारमा नभई निजको योग्यता र सक्षमताको आधारमा छनोट गर्ने गरिन्छ ।

३.५.३. स्वच्छताको सिद्धान्त (Principle of Fairness)

आयोगले आफ्ना कामकारबाही स्वच्छ, निष्पक्ष एवम् विश्वसनीय ढङ्गबाट सम्पादन गर्ने गर्दछ । आयोगका काम कारबाहीलाई स्वच्छ र विश्वसनीय विधि तथा प्रक्रियासम्मत बनाउन आयोगले आफ्नो नियमावली, कार्यसञ्चालन निर्देशिका र कार्यविधिहरू जारी गरी सोहीबमोजिम कार्यसम्पादन

गर्ने गर्दछ। आयोगका काममा कुनै पनि अवाञ्छित प्रभाव नपरोस् र विश्वसनीयता थप अभिवृद्धि गर्न सकियोस् भन्ने विषयमा आयोग निरन्तर सजग एवम् संवेदनशील रहँदै आएको छ ।

३.५.४. समान अवसरको सिद्धान्त (Principle of Equal Opportunity)

शिक्षक सेवाको स्थायी सेवा प्रवेशका लागि योग्यता पुगेका सबै नेपाली नागरिकलाई आयोगबाट सञ्चालन हुने प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षामा सहभागी हुन समान रूपमा अवसर प्रदान गरिन्छ । आयोगबाट भएका विज्ञापनमा तोकिएको योग्यता पुगेका प्रत्येक नेपाली नागरिकलाई दरखास्त पेस गर्ने र परीक्षाको माध्यमबाट छनोट हुने समान अवसरको सुनिश्चितता गरिएको छ ।

३.५.५. समावेशिताको सिद्धान्त (Principle of Inclusiveness)

आयोगले आफ्नो कार्यसम्पादनको सिलसिलामा संवैधानिक मार्गदर्शन तथा प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्थाबमोजिम समावेशी समूहका लागि प्रतिशत निर्धारण गरी विज्ञापन प्रकाशन गर्ने र परीक्षाको माध्यमबाट समावेशी समूहका उम्मेदवारहरूलाई नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्दछ । संविधान र विद्यमान कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम समावेशी व्यवस्थाको कार्यान्वयनमार्फत समावेशी र सहभागितामूलक राज्य निर्माणमा आयोग सदैव प्रतिवद्ध रही आएको छ । यसै अनुरूप आयोगले महिला आरक्षणलाई दलित महिला र मुस्लिम महिला गरी दुई भागमा छुट्याई शिक्षक सेवामा महिलालाई अझ बढी समावेशी बनाउन खोजिएको छ ।

३.५.६. डबल ब्लाइन्डको सिद्धान्त (Principle of Double Blinding)

पदपूर्ति प्रक्रियाको कुनै एक गोप्य चरणमा संलग्न हुने पदाधिकारी, विज्ञ वा कर्मचारीलाई सो प्रक्रियाको अन्य चरणमा संलग्न गराइँदैन र सो को जानकारी समेत दिइँदैन । उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्ने परीक्षकले कुन परीक्षार्थीको उत्तरपुस्तिका परीक्षण गरेको हो, थाहा पाउँदैनन् । प्राप्ताङ्क तालिकीकरण गर्ने कर्मचारी समेत कुन प्राप्ताङ्क कुन उम्मेदवारको हो भन्ने बारेमा पूर्णतः अनभिज्ञ रहन्छन् । नतिजा प्रकाशन गर्ने शाखाले सफल परीक्षार्थीहरूको नाम मात्र थाहा पाउँछ तर प्राप्ताङ्क थाहा पाउँदैन । अन्तर्वार्ता समितिका सदस्यहरू अन्तर्वार्ता लिँदै गरेको उम्मेदवारको लिखित परीक्षाको प्राप्ताङ्कका बारेमा पूर्णतः अनभिज्ञ रहन्छन् । त्यस्तै आयोगका हरेक शाखाहरूलाई विशिष्टीकृत जिम्मेवारी प्रदान गरिएको हुन्छ ।

३.५.७. परिचय-शून्यताको सिद्धान्त (Principle of Identity Masking)

उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्नुअघि दोहोरो कोडिङ्ग (Double Coding) प्रक्रियामार्फत उक्त उत्तरपुस्तिका बाट उम्मेदवारको विवरण समावेश भएको परिचय खुल्ने भाग अलग गरिन्छ । उत्तरपुस्तिका परीक्षण पश्चात् वैयक्तिक पहिचान विहीन रूपमा प्राप्ताङ्कको तालिका तयार पारिन्छ । अन्तर्वार्ता लगायत छनोट प्रक्रियाका सम्पूर्ण परीक्षाका अङ्कहरू एकीकृत गरेपश्चात् मात्र अन्तिम नतिजा प्रकाशनका लागि छनोट हुने उम्मेदवारको वैयक्तिक पहिचान डिकोडिङ्ग (Decoding) प्रक्रियामार्फत पत्ता लगाइन्छ ।

३.५.८. असंलग्नताको सिद्धान्त (Principle of Non-Involvement)

आयोगबाट सञ्चालित कुनै पनि परीक्षामा आयोगका पदाधिकारी, कर्मचारी वा विषय विज्ञ/दक्षका नातेदार उम्मेदवार रहेमा त्यस्ता पदाधिकारी, कर्मचारी वा विषय विज्ञ/दक्षलाई उक्त परीक्षाको नतिजा प्रकाशनसम्मको प्रक्रियामा संलग्न गराइँदैन ।

३.५.९. गोपनीयताको सिद्धान्त (Principle of Confidentiality)

आयोगले परीक्षा प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउने प्रयोजनका लागि पदपूर्ति प्रक्रियाका विभिन्न चरणहरूमा गोपनीयता कायम गर्दछ । आयोगबाट लिइने विभिन्न परीक्षाका प्रश्नपत्रहरूको निर्माण, परिमार्जन र छनोटको कार्य पूर्ण गोप्य रहन्छ । आयोगको अनलाइन डाटाबेसमा रहेका व्यक्तिगत उम्मेदवारको सूचनाहरू समेत गोप्य रहेको सुनिश्चित गरिन्छ । यसरी पदपूर्ति प्रक्रियाका चरणहरूमा पूर्ण गोपनीयताका साथै गुणस्तरीयता सुनिश्चित गरिन्छ ।

३.६. कार्यसम्पादन प्रक्रिया र कार्यप्रवाह

शिक्षक सेवाका विभिन्न पदमा उपयुक्त उम्मेदवार छनोट तथा सिफारिस गर्नका लागि आयोगले अवलम्बन गरेको कार्य प्रक्रिया देहायबमोजिम रहेको छ ।

३.६.१. वार्षिक कार्यतालिका

आयोगले हरेक आर्थिक वर्षको पहिलो दिन पदपूर्तिसम्बन्धी वार्षिक कार्यतालिका सार्वजनिक गर्दछ । शिक्षक सेवाका विभिन्न तह (प्राथमिक तह, निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तह) को खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षा, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा गरिने बढुवा (७५ प्रतिशत) र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको आधारमा गरिने बढुवा (२५ प्रतिशत) का लागि कार्यतालिका तयार गरी लागु गर्ने गरिएको छ । आयोगबाट स्वीकृत वार्षिक कार्यतालिका अनुसूची -५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.६.२. विज्ञापन प्रकाशन

शिक्षक सेवा आयोगले हरेक आर्थिक वर्षको प्रारम्भमा नै शिक्षक पदपूर्ति लगायत आयोगबाट सम्पादन गरिने कार्यको वार्षिक कार्यतालिका प्रकाशन गर्दछ । शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को ११(ख) अनुसार देशभरका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट सामुदायिक विद्यालयका रिक्त शिक्षक पद सङ्कलन गरी आयोगमा पठाउनु पर्दछ । प्राप्त रिक्त दरबन्दीअनुसार आयोगले खुला, समावेशी, आन्तरिक प्रतिस्पर्धा र कार्यसम्पादनमा आधारित बढुवाद्वारा पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गर्न प्रचलित कानूनबमोजिम प्रतिशत निर्धारण गर्दछ । यसरी छुट्याईएका पदपूर्ति गर्न लिखित परीक्षा हुने मिति र समय निर्धारण गरी आयोगले विज्ञापन प्रकाशन गर्दछ । यसका साथै निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहको शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको पनि सूचना प्रकाशन गरी दरखास्त आह्वान गर्दछ । यस्तो विज्ञापन तथा बढुवा सूचना गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक तथा आयोगको वेबसाइट समेत प्रकाशन गरी सार्वजनिक गरिन्छ । आयोगले विज्ञापन वा बढुवा सूचना प्रकाशन गर्नुभन्दा अगाडि आवश्यक देखेमा सङ्कलन

भएको रिक्त पद सङ्ख्या यकिन गर्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्ने र यसरी लेखी आएमा सम्बन्धित निकायले यकिन गरी सो विवरण उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

३.६.३. दरखास्त सङ्कलन

विज्ञापन तथा बटुवा सूचना प्रकाशन भएपछि सूचनामा दिइएको म्यादभित्र खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगिताका विज्ञापनमा अनलाइनमार्फत दरखास्त सङ्कलन गरिन्छ भने बटुवातर्फका दरखास्त फाराम आवेदक कार्यरत जिल्लाको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा नै बुझाउनु पर्दछ ।

३.६.४. लिखित परीक्षा

विज्ञापन प्रकाशन भएसँगै विज्ञापित पदको परीक्षा सञ्चालनका लागि विषय विज्ञ वा दक्षहरूको सेवा लिई प्रश्नपत्र तयार गरिन्छ । सङ्केत (Code) का आधारमा विषयविज्ञ वा दक्षबाट 'कच्चा' (Raw) प्रश्नपत्र निर्माण गराइन्छ र परीक्षामा प्रयोग हुने प्रश्नपत्र परिमार्जन (Moderation) गर्ने विषयविज्ञ वा दक्षलाई कच्चा प्रश्नपत्र निर्माण कुन विषयविज्ञ वा दक्षबाट गराइएको हो भन्ने बारेमा जानकारी हुँदैन । विषयविज्ञ वा दक्षबाट परिमार्जन भएका प्रश्नका सिलबन्दी सेट मध्येबाट आयोगबाट तोकिएका पदाधिकारीले छनोट गरिदिएको प्रश्नसेट प्रयोग गरी आयोगबाट विज्ञापित पदका लागि तोकिएको मितिमा आयोगले लिखित परीक्षा सञ्चालन गर्दछ ।

३.६.५. उत्तरपुस्तिका कोडिङ्ग र परीक्षण

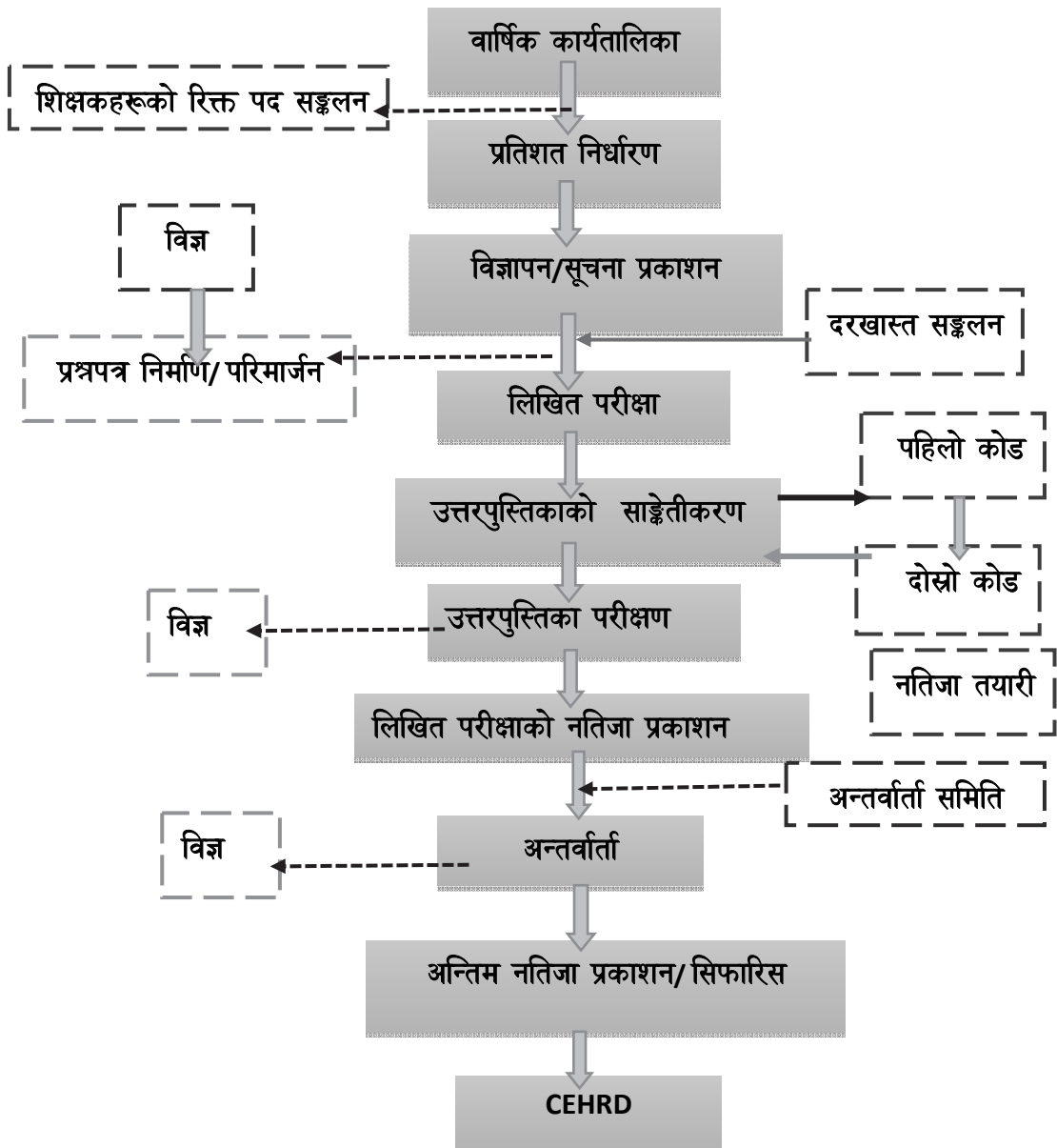
लिखित परीक्षा सञ्चालन भएपछि सम्बन्धित उम्मेदवारहरूको उत्तरपुस्तिकामा अलगअलग जनशक्तिद्वारा दुई चरणमा प्रथम र द्वितीय कोड नम्बर राखी कोडिङ्ग गरिन्छ र उम्मेदवारको व्यक्तिगत विवरण भएको भागलाई उत्तरपुस्तिकाबाट अलग गरी सिलबन्दी रूपमा छुट्टाछुट्टै स्थानमा राखिन्छ । यसरी कोडिङ्ग भइसकेपछि आयोगले तोकेको पदाधिकारीबाट सम्बन्धित विषयविज्ञ वा दक्ष मनोनयन गरी परीक्षण गराइन्छ । लिखित परीक्षाका उत्तरपुस्तिका आयोगको कार्यालयमै विषयविज्ञ वा दक्षहरूद्वारा परीक्षण गराउने व्यवस्था गरिएको छ ।

३.६.६. लिखित परीक्षा नतिजा, अन्तर्वार्ता र सिफारिस

सूचीकृत विषयविज्ञ वा दक्षहरूबाट उत्तरपुस्तिका परीक्षण गराई उम्मेदवारले प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्क तथा माग पद सङ्ख्याको आधारमा शिक्षक सेवा आयोग नियमावली (संशोधनसहित), २०५७ मा उल्लिखित व्यवस्था बमोजिम माग पदभन्दा निश्चित थप सङ्ख्यामा सम्बन्धित विज्ञापनमा अधिकतम अङ्क प्राप्त गर्ने उम्मेदवारहरूको सङ्केत नम्बरका आधारमा नतिजा स्वीकृत गरी नतिजामा समावेश भएका सङ्केत नम्बरमात्र नतिजा प्रकाशन गर्न अर्को शाखामा पठाईन्छ र सो शाखाबाट नाम डिकोड गरी नामको वर्णानुक्रमका आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गरिन्छ । लिखित परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारहरूको अन्तर्वार्ता एवम् सम्बन्धित पदको पाठ्यक्रम योजनाबमोजिमका परीक्षा सञ्चालन गरिन्छ । यसरी अन्तर्वार्ता लगायत सबै चरणको परीक्षामा

प्राप्त अङ्क र लिखित परीक्षाको प्राप्ताङ्कको कुल योगफलका आधारमा अधिकतम अङ्क प्राप्त गर्ने उम्मेदवारहरूलाई योग्यताक्रमका आधारमा माग पदसङ्ख्याअनुसार स्थायी नियुक्तिका लागि सिफारिस गरिन्छ । आयोगको पदपूर्तिसम्बन्धी कार्यप्रक्रियालाई चित्र नं. १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र नं १: पदपूर्तिसम्बन्धी कार्यप्रवाह (खुला तथा आन्तरिक)

परिच्छेद - ४

आयोगद्वारा सम्पादित कार्य

४.१. पाठ्यक्रम निर्माण

सक्षमतामा आधारित शिक्षक छनोट र कार्यसम्पादनमा निष्पक्षता र उत्कृष्टता भन्ने शिक्षक सेवा आयोगको उद्देश्यलाई पूरा गर्ने शिक्षक छनोटको मुख्य आधारको रूपमा पाठ्यक्रमलाई लिन सकिन्छ । सक्षमताका लागि स्तरीय र आवश्यक ज्ञान, सीप, क्षमता र गुणस्तर लगायतका विषयवस्तुहरूको आधारमा पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन गर्नका लागि शिक्षक सेवा आयोग कार्यसञ्चालन कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम देहाय अनुसारको पाठ्यक्रम समिति रहने व्यवस्था छ ।

क) आयोगको अध्यक्ष वा निजले तोकेको आयोगको सदस्य	संयोजक
ख) आयोगका प्रशासकीय प्रमुख	सदस्य
ग) पाठ्यक्रम विकास केन्द्रका प्रमुख वा निजले तोकेको निर्देशक	सदस्य
घ) आयोगबाट मनोनीत एकजना विषय विशेषज्ञ वा दक्ष	सदस्य
ड) सम्बन्धित शाखा प्रमुख	सदस्य-सचिव

पाठ्यक्रम समितिले पाठ्यक्रम निर्माण र परिमार्जन गर्दा आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ वा दक्षहरू समेतको सहयोग लिने गरेको छ ।

हाल कार्यान्वयनमा रहेको प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाका लागि तयार गरिएको पाठ्यक्रममा सम्बन्धित तहको शिक्षण सिकाइका लागि तयार गरिएको विद्यालय तहको पाठ्यक्रम, सम्बन्धित तहमा शिक्षण गर्नका लागि तोकिएको योग्यताको विश्वविद्यालय वा विद्यालय तहको पाठ्यक्रम, सम्बन्धित तहभन्दा माथिल्लो तहका लागि तयार गरिएको सम्बन्धित विषयको पाठ्यक्रम, समसामयिक शिक्षण सिकाइका विषयसँग सम्बन्धित मुद्दा र शिक्षण सिकाइमा उपयोग गर्नु पर्ने प्रविधि तथा अनुसन्धानका सुझावलाई आधार बनाएर तयार गरिएको छ । आयोगले पाठ्यक्रमलाई समय सापेक्ष बनाउन समयसमयमा नयाँ पाठ्यक्रम निर्माण तथा परिमार्जन गर्दै आएको छ । हालसम्म अध्यापन अनुमतिपत्रका तहगत रूपमा माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहका गरी २ ओटा, खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाका लागि प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक गरी तीन तहका विभिन्न विषयसमेत जम्मा ३३ ओटा पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा रहेका छन् । यस प्रतिवेदन अवधिमा खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षातर्फ निम्नमाध्यमिक तहको कम्प्युटर विज्ञान विषयको पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

४.१.१. अध्यापन अनुमतिपत्रको पाठ्यक्रम

अध्यापन अनुमतिपत्रको तहगत रूपमा निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । वस्तुगत ज्ञान, विषयवस्तुको ज्ञान र पेशागत ज्ञानजस्ता विषयहरूलाई समावेश गरी पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको छ । यस पाठ्यक्रममा १०० पूर्णाङ्कको बहुवैकल्पिक प्रश्नबाट परीक्षा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । वर्तमान स्वीकृत पाठ्यक्रम अनुसार अध्यापन अनुमतिपत्रको लिखित परीक्षाको योजना निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं ४ : अध्यापन अनुमतिपत्र परीक्षा योजना (License Examination Plan)

विषय क्षेत्र	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न सङ्ख्या	अङ्कभार	परीक्षा प्रणाली	समय
क) वस्तुगत ज्ञान ख) विषयगत ज्ञान ग) पेशागत ज्ञान	१००	५०	५०	२x५०	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	१ घण्टा

४.१.२. खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम ढाँचा

शिक्षक सेवा आयोग (दर्शौ संशोधन) नियमावली, २०५७ ले शिक्षक सेवा आयोगले लिने खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको साविकको ढाँचामा परिमार्जन गरी नयाँ व्यवस्था गरेबमोजिम सबै तहका लागि सामान्य र विषयगत गरी १००/१०० पूर्णाङ्क कायम गरिएको छ । वर्तमान पाठ्यक्रम अनुसार लिखित परीक्षाको योजना निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ५ : लिखित परीक्षा योजना (Written Examination plan)

विषय क्षेत्र	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न सङ्ख्या	अङ्कभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहका सबै विषयहरू र प्राथमिक तहका लागि)	१००	५०	५०	२x५०	वस्तुगत/ बहुवैकल्पिक	१ घण्टा
विषयगत परीक्षा (माध्यमिक र निम्नमाध्यमिक तहमा सम्बन्धित विषयको विषयगत परीक्षा र प्राथमिक तहका लागि तहगत परीक्षा)	१००	४०	१०	१०x१०	विश्लेषणात्मक	३ घण्टा

४.१.३. शिक्षकको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाबाट हुने बढुवाको पाठ्यक्रम
 शिक्षकहरूको बढुवाको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा (२५ प्रतिशत) तर्फ प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह गरी प्रत्येक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीका लागि छुट्टाछुट्टै पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको छ। जसमा ४०% वस्तुगत प्रश्न र ६०% विषयगत प्रश्न गरी १०० पूर्णाङ्कको परीक्षा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

४.१.४. शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम

निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्र र शिक्षक छनोटका लागि निर्धारण गरिएका न्यूनतम शैक्षिक योग्यता सम्बन्धमा देखिएका द्विविधाहरूको निराकरण गर्ने सिलसिलामा शिक्षक सेवा नियमावली, २०५७ को नियम ५३ ले दिएको अधिकारलाई प्रयोग गरी आयोगले गरेका मुख्यमुख्य निर्णयहरू तालिका नं. ६ मा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ६ : शैक्षिक योग्यतासम्बन्धमा भएको आयोगका निर्णय

क्र.सं	विवरण	निर्णय
१.	निम्नमाध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्र परीक्षा दिनका लागि शिक्षासम्बन्धी विषय सम्बन्धमा ।	कुनै व्यक्तिले कक्षा ११ मा मात्र वा कक्षा १२ मा मात्र वा कक्षा ११ र कक्षा १२ मा गरी शिक्षासम्बन्धी जम्मा दुई सय पूर्णाङ्कको विषय अध्ययन गरी माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा १२) उत्तीर्ण गरेको भए तालिम प्राप्त भएको मानिने छ । (निर्णय मिति: २०८०/१०/२८ गते)
२.	शैक्षिक प्रमाणपत्र जारी मिति सम्बन्धमा ।	विज्ञापनको सिङ्गल दस्तुर बुझाउने म्यादभित्र नतिजा प्रकाशन भई उत्तीर्ण भएको तर Academic Transcript उपलब्ध नभएको अवस्थामा निज आवेदक अध्ययन गरेको संस्थाले अथवा परीक्षा सञ्चालन गर्ने निकायले प्रमाणित गरेको सिफारिस पत्र राखेर पनि आवेदन दिन सक्ने । (निर्णय मिति २०८०/१०/२४)

३.	विषयगत अध्यापन अनुमतिपत्र सम्बन्धमा ।	(क) संस्कृत विषयहरू (भाषा, शुक्लयजुर्वेद, व्याकरण, न्याय र साहित्य) को हकमा नेपाली विषयमा स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका व्यक्तिसमेत उम्मेदवार हुन सक्ने । (ख) अर्थशास्त्र र स्वास्थ्य शिक्षा विषयको हकमा सामाजिक अध्ययन विषयको अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको व्यक्तिहरूले उम्मेदवार हुन पाउने । <i>(निर्णय मिति २०७८/०८/२७)</i>
४.	न्यूनतम योग्यताको पूर्णाङ्क सम्बन्धमा ।	कुनै विषयमा न्यूनतम योग्यता हासिल गरेका व्यक्तिहरूको सोही तहमा थप विषयको रूपमा नन क्रेडिट अध्ययन गरेको विषय आफूले आवेदन दिन ईच्छुक भएमा विषय तथा पदसँग मिल्ने देखिएमा र तोकिएको पूर्णाङ्क (निम्नमाध्यमिक तहमा २०० पूर्णाङ्क र माध्यमिक तहका लागि ३०० पूर्णाङ्क) पुगेमा त्यस्ता परीक्षार्थीहरूले फाराम भर्न बाधा नपर्ने । <i>(निर्णय मिति २०७८/०९/२५)</i>
५.	सामाजिक अध्ययन विषयमा आवेदन दिन पाईने सम्बन्धमा ।	निम्नमाध्यमिक/माध्यमिक तहको सामाजिक अध्ययन विषयअन्तर्गत पहिले कायम भएका विषयहरूबाहेक स्वास्थ्य शिक्षा (Health Education), शारीरिक शिक्षा, वातावरण शिक्षा तथा संस्कृत विषयहरू समेत निम्नमाध्यमिक/निम्नमाध्यमिक तहको सामाजिक अध्ययन विषयभित्र एकीकृत विषयको रूपमा समावेश भई पठनपाठन हुने गरी यी दुवै तहको पाठ्यक्रम निर्माण भएको हुँदा उल्लिखित विषयहरूलाई समेत सामाजिक अध्ययन विषयमा थप गरी अब हुने विज्ञापनमा प्रकाशन गर्ने । <i>(निर्णय मिति २०७९ पौष २४ गते)</i>

परिच्छेद- ५

अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी व्यवस्था

शिक्षा (सातौ संशोधन) ऐन, २०२८ को दफा ११ड बाट शिक्षक बन्न अध्यापन अनुमतिपत्र चाहिने प्रावधान कानुनी रूपमै स्थापित भयो । उक्त कानुनी प्रावधान कार्यान्वयनको शिलशिलामा कार्यरत सबै शिक्षकले ६ महिनाभित्र अस्थायी र ५ वर्षभित्र स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र लिनुपर्ने कानुनी प्रावधानसमेत शिक्षा ऐनमै समावेश भयो । शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था गरेपश्चात (२०५८ देखि हालसम्म) को २२ वर्षको अवधिमा शिक्षा ऐनमा दुईपटक (सातौ संशोधन २०५८ र आठौ संशोधन २०७३) र शिक्षक सेवा आयोगको नियमावलीमा एघार पटक संशोधन भएका छन् । संशोधनमा अध्यापन अनुमतिपत्रकै विषय (अध्यापन अनुमतिपत्रको विधि र आवश्यक योग्यताका विषयमा ६क (५), ६ख (क), ६ग, ६घ, ६घ (२) (क), ६घ (३), ९, ९ (२), ९ (५) गरी जम्मा ९ नौ ओटा नियममा संशोधन, ६ख (२) (२), १० (३), गरी तीन ओटा नियम उप नियम हटाएको र ४क१, क२, ६क, ६ख, ६ख (ग), ६ख (घ), ६ग, ६घ, ६घ (२) (क), ६घ२ (३), ६ड, ६च, ९ (७), ९ (८), ९ (९), १० (च१), १० (१) गरी १७ ओटा नियम उप नियम नियम थप गरिएको छ । शिक्षक व्यवस्थापन अन्तर्गत अध्यापन अनुमतिपत्रका सम्बन्धमा कानून निर्माणको चरणभन्दा पनि कार्यान्वयनको चरणमा समस्याहरू आउने र समाधानका लागि संशोधन हुनेगरेको देखिन्छ ।

अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी भएका व्यवस्था र शिक्षक सेवा आयोगबाट कार्यान्वयनको अवस्थालाई तालिका नं. ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७ : अध्यापन अनुमतिपत्र वितरणको अवस्था

क्र.सं.	कानुनी प्रावधान	कार्यान्वयनको अवस्था
१.	शिक्षा ऐन २०२८(संशोधन सहित), ११ ड (१) शिक्षक पदका उम्मेदवार बन्न अध्यापन अनुमतिपत्र आवश्यक हुने, शिक्षक सेवा आयोग नियमावली २०५९ (संशोधन सहित) परिच्छेद ३ को नियम (६ क) लिखित परीक्षा लिनुपर्ने प्रावधान रहेको र परीक्षा प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक हुने ।	ऐन नियममा व्यवस्था भएबमोजिम प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिकत तहमा विज्ञापनगत रूपमा सूचना प्रकाशन, परीक्षा सञ्चालन र नतिजा प्रकाशन गरी उत्तीर्ण उम्मेदवारलाई अध्यापन अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ । जसअनुसार वि.सं. २०६० देखि वि. सं. २०८० सम्म ४० ओटा विज्ञापनबाट प्राथमिक तहमा २,०२,७४० जना निम्नमाध्यमिक तहमा ४,१६,१७७ जना र माध्यमिक तहमा १,९२,७१३ जना गरी जम्मा ८,११,६३० जनाले अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन् ।

२.	शिक्षक सेवा आयोगको नियमावली, २०५७ को ६(ख) बहालवाला शिक्षकलाई कक्षा अवलोकन वा प्रयोगात्मक विधिबाट अध्यापन अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था गरेको ।	तत्कालीन समयमा कार्यरत सबै शिक्षकले तोकिएको विधि (कक्षा अवलोकन) मार्फत अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन् ।
३.	शिक्षक सेवा आयोगको नियमावली , २०५७ को ६(घ) उपनियम ३ अनुसार कार्यरत शिक्षकहरूको लागि ससर्त अध्यापन अनुमतिपत्रको व्यवस्था भएको ।	शिक्षक सेवा आयोगको नियमावली २०५७ ले तोकेबमोजिम २०६३/०८/०५ भन्दा अघि कार्यरत शिक्षकहरूको लागि ससर्त अध्यापन अनुमतिपत्र को विज्ञापन नं .१६, १७, १८ खुलाई ५ वर्ष भित्र तालिम पूरा गरेमा स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था कार्यान्वयन गरिएको पुनः नियमावलीमा भएको व्यवस्थाबमोजिम तालिम पुरागर्नुपर्ने अवधि २०७५ कार्तिक २२ सम्म कायम गरिएको थियो ।
४.	शिक्षक सेवा आयोगको नियमावली, २०५७ को ६ (ड) माथिल्लो पदका लागि अनुमति प्राप्त गरेको अवस्थामा तल्लोमा पाउने तर १० महिने तालिम आवश्यक हुने ।	न्यूनतम योग्यताभन्दा माथिल्लो तहको अध्यापन अनुमतिपत्र लिएमा सो भन्दा तल्लो तहमा शिक्षक उम्मेदवार बन्न पाउने शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम ६(ड) कानुनी प्रावधान कार्यान्वयन भइरहेको छ ।
५.	शिक्षा ऐन, २०२८(आठौँ संशोधन) को दफा ३९ र ४१ यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यो दफा प्रारम्भ हुँदाका बखत उच्चमाध्यमिक शिक्षा ऐन, २०४६ बमोजिमको उच्चमाध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकलाई आयोगले यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले ६ महिनाभित्र अस्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र दिनेछ र अस्थायी अध्यापन अनुमति प्राप्त गरेका शिक्षकले पाँच वर्षभित्र आयोगबाट स्थायी अनुमतिपत्र लिनुपर्नेछ ।	ऐनले गरेको व्यवस्था कार्यान्वयनको लागि उच्चमाध्यमिक शिक्षा ऐन, २०४६ बमोजिमको तत्कालीन उच्चमाध्यमिक विद्यालयमा देशभर उच्चमाध्यमिक तहमा २०७३/०३/१५ गतेभन्दा अघि अनुदान, राहत र अस्थायी दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकलाई परीक्षा नलिई ६ महिनाभित्र सम्बन्धित जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट ११,२३९ अस्थायी अध्यापन अनुमति वितरण गरिएको छ । अस्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र पाएका शिक्षकको लागि २०७६/३/२ गते ससर्त विज्ञापन नम्बर ३५ अनुसार दरखास्त आव्हान गरिएको जसमा १,३१९ जना शिक्षक उत्तीर्ण भएका छन् ।

६.	शिक्षा ऐनको दफा ११ड(६क) अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि विज्ञान, कम्प्युटर विज्ञान, इन्जिनियरिङ्ग, गणित, अग्रेजी, कार्यालय सञ्चालन तथा लेखा, कानून, कृषि तथा पशु विज्ञान विषयमा कम्तीमा स्नातक उपाधि हासिल गरेका व्यक्ति सो विषयको अस्थायी अनुमतिको परीक्षामा उम्मेदवार बन्न पाउने र(६ग) त्यस्तो अनुमतिपत्रको अवधि पाँच वर्षको हुने ।	आयोगबाट २०७६/०३/०२ गते विज्ञापन नं . ३६ बाट अग्रेजी, गणित, विज्ञान, कम्प्युटर, लेखा, सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग, पशुपालन, बाली विज्ञान विषयका लागि तालिम अप्राप्त भए पनि आवेदन दिन सक्ने र २०८१ चैत्र मसान्तभित्र तालिम प्राप्त गरेमा स्थायी अ.अ.पत्र प्रदान गरिने व्यवस्था रहेको छ ।
७.	शिक्षक सेवा नियमावलीको नियम ९(७) बमोजिम विज्ञान, गणित, अग्रेजी, लेखा, कम्प्युटर विज्ञान कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग, सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, पशुपालन तथा बाली विज्ञान विषयबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको हकमा तालिम अप्राप्त भए पनि अध्यापन अनुमतिपत्र लिन वा शिक्षक पदमा उम्मेदवार बन्न पाउने ।	शिक्षक सेवा आयोगबाट भएको विज्ञापन नं . ३९ बमोजिम विज्ञान, गणित, अग्रेजी, लेखा, कम्प्युटर विज्ञान कम्प्युटर इन्जिनियरिङ्ग, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग, सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, पशुपालन तथा बाली विज्ञान विषयबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको हकमा तालिम अप्राप्त भए पनि अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा सहभागी भई अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका र ती उम्मेदवारले शिक्षक पदमा समेत उम्मेदवार बनेका । उत्तीर्ण शिक्षकले बढुवाका लागि तालिम लिनुपर्ने व्यवस्था रहेको रहेको छ ।

(क) अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि भएका विज्ञापन र उत्तीर्ण विवरण

शिक्षक सेवा आयोगले प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्र दिने प्रयोजनका लागि छुट्टाछुट्टै परीक्षा सञ्चालन गर्दै आएको छ । शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ६क को उपनियम (५) बमोजिम लिखित परीक्षाको पूर्णाङ्क एक सयमा न्यूनतम पचास अङ्क ल्याउने परीक्षार्थीलाई मात्र अध्यापन अनुमतिपत्र दिने प्रावधान रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०६०/६१ देखि शुरु भएको अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि हालसम्म जम्मा ४० ओटा विज्ञापन भएको छ । अध्यापन अनुमतिपत्रको हालसम्म भएको विज्ञापन, आवेदकको योग्यता र उत्तीर्ण विवरण देहाय अनुसार तालिका नं. ८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ८ : अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन, आवेदकको योग्यता र उत्तीर्ण सङ्ख्या

वर्ष	वि.नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
२०६०-६१	१.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	स्नातक वा सो सरह १० महिने तालिम प्राप्त	१८,२१८
	२	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह र १० महिने तालिम	३२,५९०
	३.	प्राथमिक	खुला, स्थायी	एस. एल. सी. वा सो सरह र १० महिने तालिम	७०,१८०
२०६१-६२	४.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	स्नातक वा सो सरह १० महिने तालिम प्राप्त	१५,३६६
	५.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह र १० महिने तालिम	३०,०२२
	६.	प्राथमिक	खुला, स्थायी	एस एल सी वा सो सरह र १० महिने तालिम	६३,११३
२०६४	७.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	स्नातक वा सो सरह १० महिने तालिम प्राप्त	९,७०१
	८.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह र १० महिने तालिम	३०,६१६
	९.	प्राथमिक	खुला, स्थायी		४,२६०
२०६६	१०.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	एस. एल. सी. वा सो सरह र १० महिने तालिम	१४,३५६
	११.	निम्न माध्यमिक	खुला, स्थायी	प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सै सरह र १० महिने तालिम	५३,०३५
	१२.	प्राथमिक	खुला, स्थायी	स्नातक वा सो सरह र १० महिने तालिम	१८,९९६
२०६७	१३.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	स्नातक वा सो सरह १० महिने तालिम प्राप्त	१०,४५२

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
	१४.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	प्रविणता प्रमाण पत्र वा सो सरह र १० महिने तालिम	५४,३६९
	१५.	प्राथमिक	खुला, स्थायी	एस. एल. सी. वा सो सरह र १० महिने तालिम	१९,७९६
२०६७	१६.	माध्यमिक	आन्तरिक	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता	६,५१३
	१७.	निम्नमाध्यमिक	आन्तरिक	पुगेको, २०६३/०८/०५ गते भन्दा अगाडि प्रा.वि., नि.मा.वि. र मा.वि. तहमा शिक्षक पदमा नियुक्त भइ निरन्तर रूपमा हाल सम्म कार्यरत सामुदायिक (धार्मिक) तथा संस्थागत विद्यालयको निजी स्रोतमा कार्यरत शिक्षकको लागि तालिम नभए पनि परीक्षाम उम्मेदवार बन्न योग्य मानिने (आन्तरिक) ।	१३,७६०
	१८.	प्राथमिक	आन्तरिक	तर यस्ता शिक्षकले २०७५/०७/२२ गते भन्दा अगाडि तालिम पुरा गरी सकेको प्रमाण पेस गरेमा स्थायी अ.अ.पत्र आयोगबाट लिन सक्ने प्रावधान ।	२२,५१२
२०६८	२१.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक र तालिम प्राप्त गरेका ।	२८,९७३
	२२.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता कक्षा १२ वा सो सरह र तालिम प्राप्त गरेका ।	८५,९२१

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
२०६८	२३.	माध्यमिक	अस्थायी, ससर्त	स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण भएका तालिम प्राप्त नभएका शिक्षकहरुको लागि सम्बन्धित शि.वि.नि. मार्फत आयोगले लिखित परीक्षा द्वारा अस्थायी अ.अ. पत्रको परीक्षा सञ्चालन गरेको सो अ.अ.पत्रको अवधि २ वर्ष भित्र तालिम लिएमा स्थायी अ.अ.पत्र दिने प्रयोजनको लागि (खुला) ।	NA
२०७०	२४.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक र तालिम प्राप्त गरेका ।	१२,००६
	२५.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता कक्षा १२ वा सो सरह र तालिम प्राप्त गरेका ।	३३,६३४
२०७१	२६.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक र तालिम प्राप्त गरेका ।	११,१३२
	२७.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता कक्षा १२ वा सो सरह र तालिम प्राप्त गरेका ।	२८,२९४
२०७१	२८.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक र तालिम प्राप्त गरेका र अग्रेजी, गणित, विज्ञान, कम्प्यूटर, लेखा,	४,९५६

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
				सिभिल इन्जिनियरिङ्ग, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग, पशुपालन, बाली विज्ञान विषयका लागि तालिम अप्राप्त भए पनि आवेदन दिन सक्ने तथा अन्य विषयका लागि तालिम अनिवार्य गरिएको ।	
२०७२	२९.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता स्नातक र तालिम प्राप्त गरेका ।	४,२८७
	३०.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता कक्षा ९२ वा सो सरह र तालिम प्राप्त गरेका ।	३,०३४
२०७४	३१.	माध्यमिक	अस्थायी	स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण भएका तालिम प्राप्त नभएका शिक्षकहरूको लागि सम्बन्धित शि.वि.नि. मार्फत आयोगले लिखित परीक्षा द्वारा अस्थायी अ.अ. पत्रको परीक्षा सञ्चालन गरेको सो अ.अ.पत्रको अवधि २ वर्ष भित्र तालिम लिएमा स्थायी अ.अ.पत्र दिने प्रयोजनको लागि (खुला) ।	९५४
२०७६	३२.	प्राथमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तिमा प्रविणता तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा	३,८८३

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
				कम्तिमा १० महिना अवधिको तालिम वा ४०० पूर्णाङ्कको शिक्षा विषय लिई माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण गरेको ।	
	३३.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तिमा २०० पूर्णाङ्क सहित परीक्षा दिन चाहेको कुनै एक विषय (नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान र सामाजिक) मा प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा कम्तिमा १० महिना अवधिको तालिम लिएको ।	४,७३७
	३४.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तिमा ३०० पूर्णाङ्क सहित परीक्षा दिन चाहेको कुनै एक विषय (नेपाली, सामाजिक, विज्ञान, कम्प्युटर विज्ञान, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ, सिभिल इन्जिनियरिङ, गणित, अंग्रेजी, कार्यालय संचालन तथा लेखा, कानून, वाली विज्ञान र पशुविज्ञान) मा कम्तीमा स्नातक तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा कम्तीमा १० महिना अवधिको तालिम लिएको ।	८,४२१
	३५.	माध्यमिक	खुला, आन्तरिक, ससर्त	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कम्तिमा ३०० पूर्णाङ्क सहित परीक्षा दिन चाहेको कुनै एक विषय (नेपाली, सामाजिक,	

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
				विज्ञान,कम्प्युटर विज्ञान,कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ,सिभिल इन्जिनियरिङ, गणित, अंग्रेजी, कार्यालय संचालन तथा लेखा, कानून, वाली विज्ञान र पशुविज्ञान)मा कम्तीमा स्नातकोत्तर तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी साविक उच्चमाध्यमिक तहमा कार्यरत शिक्षकको हैसियतले अस्थायी अध्यापन अनुमतिपत्र लिइसकेका शिक्षकहरूका लागि मात्र	
	३६.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट विज्ञान, कम्प्युटर विज्ञान, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ, सिभिल इन्जिनियरिङ, गणित, अंग्रेजी, कार्यालय संचालन तथा लेखा, कानून, कृषि (वाली) विज्ञान र पशु विज्ञानमध्ये कुनै एक विषयमा कम्तीमा ३०० पूर्णाङ्क सहित स्नातक तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरेको ।	
	३७.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट शिक्षा शास्त्र सङ्कायबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको वा अन्य सङ्कायबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरी शिक्षा	२३,०१२

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
				विषयमा कम्तीमा १० महिने तालिम पुरा गरेको तर विज्ञान, गणित, अंग्रेजी, लेखा, कम्प्युटर विज्ञान कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ, सिभिल इन्जिनियरिङ, पशुपालन तथा बाली विज्ञान विषयबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको हकमा तालिम अप्राप्त भए पनि हुने । तर तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताभन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता हासिल गरेको भए पनि योग्य हुने ।	
	३८.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण (कक्षा १२) वा प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा कम्तीमा १० महिना तालिम लिएको तर तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताभन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता हासिल गरेको भए पनि योग्य हुने ।	३३,१५८
	३९.	माध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट शिक्षा शास्त्र सङ्कायबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको वा अन्य सङ्कायबाट स्नातक तह	२४,३६६

वर्ष	वि. नं.	तह	प्रकार	आवेदकको योग्यता	उत्तीर्ण सङ्ख्या
				उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा कम्तीमा १० महिने तालिम पुरा गरेको तर विज्ञान, गणित, अग्रेजी, लेखा, कम्प्युटर विज्ञान कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ, सिभिल इन्जिनियरिङ, पशुपालन तथा बाली विज्ञान विषयबाट स्नातक तह उत्तीर्ण गरेको हकमा तालिम अप्राप्त भए पनि हुने । तर तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताभन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता हासिल गरेको भए पनि योग्य हुने ।	
	४०.	निम्नमाध्यमिक	खुला, स्थायी	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण वा सो सरहको परीक्षा (कम्तीमा २०० पूर्णाङ्क वा ८ क्रेडिट हावर) उत्तीर्ण गरी शिक्षा विषयमा कम्तीमा १० महिने तालिम पूरा गरेको । तर तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यताभन्दा माथिको शैक्षिक योग्यता हासिल गरेको भए पनि योग्य हुने ।	१३,००७

हालसम्म आयोगबाट जम्मा ४० ओटा विज्ञापन भएका जसबाट ८ लाख ११ हजार उम्मेदवार उत्तीर्ण भएका छन् । हालसम्म वितरण भएका अध्यापन अनुमतिपत्र स्थायी, अस्थायी, विषयगत, सर्त तोकिएका म्यादी, स्थायी, अस्थायी केही नलेखिएका प्रकृतिका रहेका छन् ।

(ख) अध्यापन अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन प्रकाशन गर्दा ६७,२६८ जनाले अनलाइन प्रणालीमार्फत दरखास्त फाराम भरेका थिए । उक्त विज्ञापनको परीक्षा सञ्चालन र नतिजा प्रकाशन आर्थिक वर्ष २०७९/८० गरिएको थियो । त्यसमध्ये परीक्षामा ५७,५८८ परीक्षार्थी परीक्षामा सहभागी भएकामा जम्मा २३,०१२ जना सफल भएका थिए । यसै गरी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा निम्नमाध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापनमा २,०६,६८० जनाले अनलाइन प्रणालीमार्फत दरखास्त फाराम भरेका थिए । उक्त विज्ञापनको परीक्षा सञ्चालन र नतिजा प्रकाशन गर्ने क्रममा परीक्षामा १८,११,५६९ परीक्षार्थी परीक्षामा सहभागी भएका थिए भने जम्मा ३३,१५८ जना सफल भएका थिए । यससम्बन्धी विवरण तालिका नं. ९ मा दिइएको छ ।

तालिका नं. ९ : निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	प्रदेश	माध्यमिक			निम्नमाध्यमिक		
		सम्मिलित सङ्ख्या	उत्तीर्ण सङ्ख्या	उत्तीर्ण प्रतिशत	सम्मिलित सङ्ख्या	उत्तीर्ण सङ्ख्या	उत्तीर्ण प्रतिशत
१	कोशी	९,१०८	३,८२२	४२	३१,६८८	६,४१९	२०.३
२	मधेश	७,६२१	१,७२०	२२.६	२५,०८१	२,६५७	१०.६
३	बागमति	१४,८८१	७,१४५	४८	२६,२८२	६,५१९	२४.८
४	गण्डकी	५,२१५	२,६४५	५०.७	१७,०७६	३,७५१	२२
५	लुम्बिनी	९,४११	३,९७३	४२.२	३५,१७३	७,३०५	२०.८
६	कर्णाली	५,२०३	१,६४६	३१.६	२४,६१३	३,२४४	१३.२
७	सुदूर पश्चिम	६,१४९	२,०६१	३३.५	२१,६५६	३,२६३	१५.१
जम्मा		५७,५८८	२३,०१२	४०	१,८१,५६९	३३,१५८	१८.३

हालसम्म आयोगबाट तीनै तहमा अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा उत्तीर्ण हुनेहरूको सङ्ख्या निम्नानुसार रहेका छन् ।

तालिका नं. १०: हालसम्म अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा उत्तीर्ण विवरण

साल	माध्यमिक	निम्नमाध्यमिक	प्राथमिक
२०६१	१८,२१८	३२,५९०	७०,१८०
२०६२	१५,३६६	३०,०२२	६३,११३
२०६४	९,७०१	३०,६१६	४,२६०
२०६६	१४,३५६	५३,०३५	१८,९९६
२०६७	१६,९६५	६८,१२९	४२,३०८
२०६८	२८,९७३	८५,९२१	-
२०७०	१२,००६	३३,६३४	-
२०७१	१६,०८८	२८,२९४	-
२०७२	४,२८७	३,०३४	-
२०७४	९५४	-	-
२०७६	८,४२१	४,७३७	३,८८२
२०७८	२३,०१२	-	-
२०७९	-	३३,१५८	-
२०८०	२४,३६६	१२,००६	
जम्मा	१,९२,७१३	४,१५,१७६	२,०२,७३९
आ.व. २०८०/८१ सम्ममा अध्यापन अनुमतिपत्र प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या = ८,१०,६२८			

(ग) अध्यापन अनुमतिपत्रको सम्भावना र अवसर

- एघार लाखभन्दा ठुलो जनसङ्ख्या अध्यापन अनुमतिपत्रको प्रावधानप्रति आकर्षित हुनु,
- शिक्षण पेशामा आवद्ध हुन अध्यापन अनुमतिपत्र लिनु पद्धतिको रूपमा स्थापित हुनु,
- सेवा पूर्वको अवस्थामा नै शिक्षक बन्नका लागि जनशक्ति तयार हुनु,
- गुणस्तर अभिवृद्धिमा बढोत्तरी हुनु ।

परिच्छेद- ६

विज्ञापन र दरखास्त

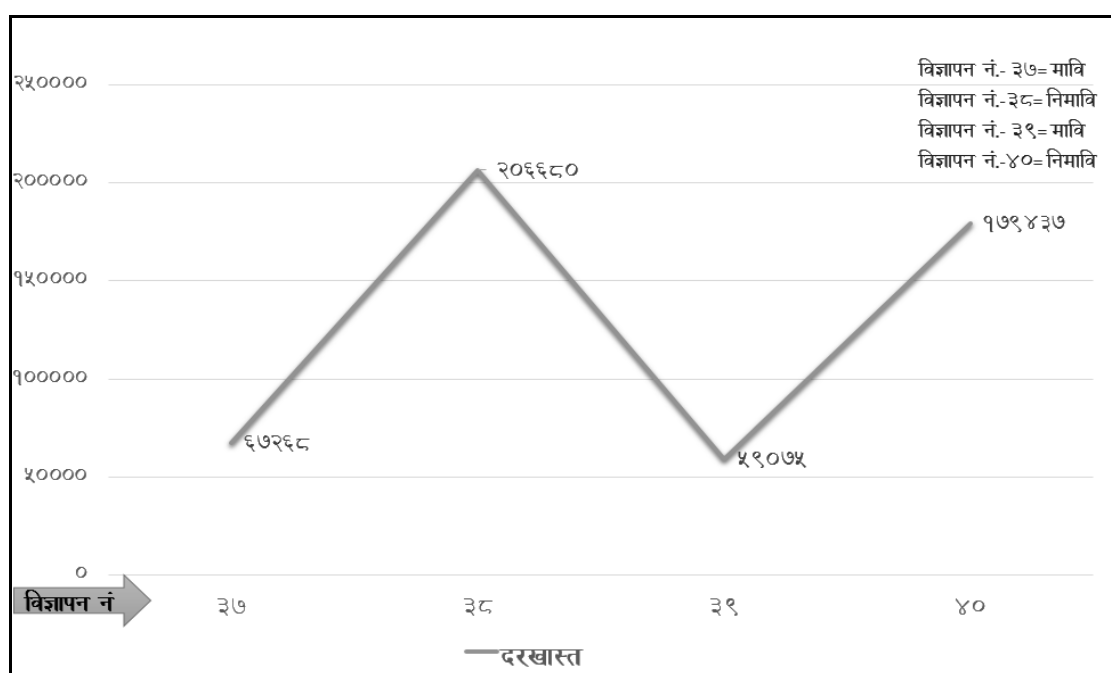
६.१. शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन र दरखास्त

शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षाका लागि भएको विज्ञापनमा दरखास्त दिनेको सङ्ख्याको प्रवृत्ति पत्ता लगाउन आ.व. २०७८/७९, आ.व. २०७९/ ८० र आ.व. २०८०/८१ गरी तीन वर्षमा भएका निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहको विज्ञापन र दरखास्त विवरण तालिका नं. ८ मा र चित्र नं. २ मा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ११ : शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको विज्ञापन र दरखास्त विवरण

क्र.सं.	साल	विज्ञापन नं	तह	दरखास्त सङ्ख्या
१	२०७८	३७	माध्यमिक	६,७२६८
२	२०७९	३८	निम्नमाध्यमिक	२,०६,६८०
३	२०८०	३९	माध्यमिक	५९,०७५
४	२०८०	४०	निम्नमाध्यमिक	१,७९,४३७

चित्र नं. २ शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको दरखास्तको प्रवृत्ति

माथिको तालिका नं. ८ लाई चित्र नं २ मा देखाइएको छ । दुवैले विगत तीन वर्षको निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहको शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको दरखास्तको प्रवृत्ति देखाएको छ । गत वर्ष निम्नमाध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको दरखास्त दिनेको सङ्ख्या २,०६,६८० भएकोमा यो सङ्ख्या घटेर यस वर्ष १,७९,४३७ भएको छ । त्यसैगरी माध्यमिक तहको शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको अघिल्लो वर्षमा दरखास्त दिनेको सङ्ख्या ६७,२६८ भएकोमा यस वर्ष यो सङ्ख्या पनि घटेर ५९,०७५ रहेको छ । दुवै तहमा शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रका लागि दरखास्त दिनेको सङ्ख्या घट्नुको मुख्य कारण युवा पुस्तामा शिक्षण पेसाप्रति आकर्षण घट्नु र श्रमबजारमा अन्य क्षेत्रमा अवसर सिर्जना हुँदै जानु रहेका छन् ।

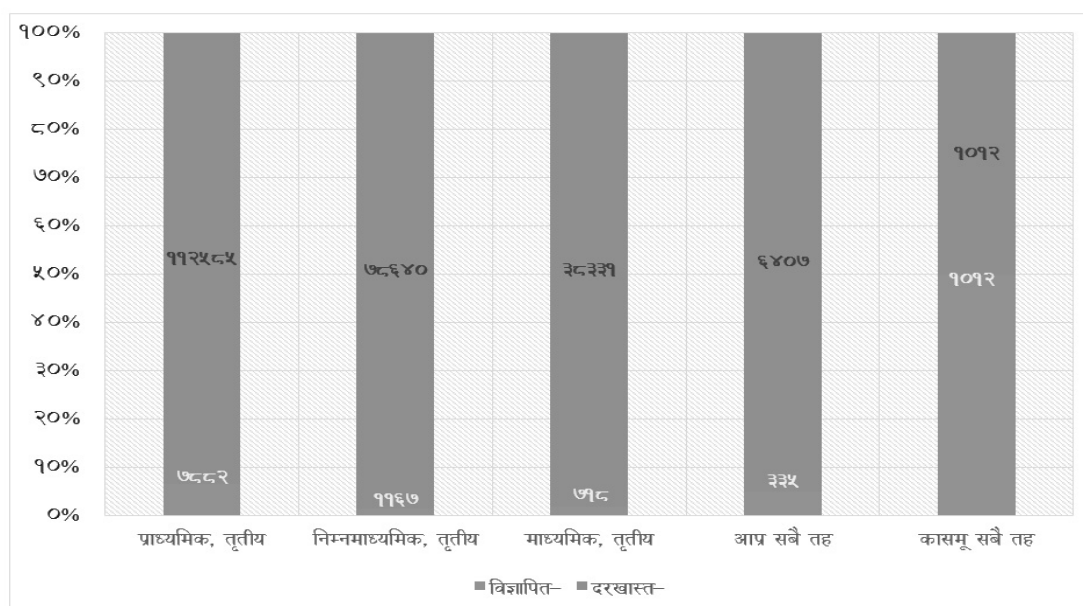
६.२. शिक्षक पदको विज्ञापन र दरखास्त

यस वर्ष पनि विगतका वर्षहरू झै प्राथमिक तह, निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहका लागि शिक्षा, स्रोत तथा मानव विकास केन्द्रमार्फत माग भई आएको सङ्ख्यामा विज्ञापन भएको थियो । तीनै तहका लागि कार्यक्षमताका आधारमा हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा हुने बढुवा (२५ प्रतिशत) को विज्ञापन एकै पटक गरिएको थियो भने खुला प्रतियोगिताद्वारा हुने पदपूर्तिमा फरक फरक समय गरी तीन तहको तीन ओटा विज्ञापन गरिएको थियो । यस वर्ष प्राथमिक तहको जिल्लागत रूपमा, निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहमा भने प्रदेशगत रूपमा माग भएअनुसार विज्ञापन गरिएको थियो । विज्ञापित पद सङ्ख्या र सो पदका लागि परेका दरखास्त सङ्ख्याको विवरणलाई तलको तालिका नं. १२ र चित्र नं. ३ मा प्रस्तुत गरिएका छन् ।

तालिका नं. १२ : आ.व. २०८०/८१ को शिक्षक पदका लागि विज्ञापित सङ्ख्या र दरखास्त विवरण

तह, श्रेणी	विज्ञापित पद सङ्ख्या	दरखास्त सङ्ख्या
प्राथमिक, तृतीय	७,८८२	१,१२,५८५
निम्नमाध्यमिक, तृतीय	१,१६७	७८,६४०
माध्यमिक, तृतीय	७१८	३८,३३१
आ.प्र. (२५ प्रतिशत), प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह, प्रथम र द्वितीय श्रेणी	३३५	६,४०७
का.स.मू. (७५ प्रतिशत), प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह, प्रथम र द्वितीय श्रेणी	१,०१२	१२,८३६

चित्र नं. ३ : आ.व. २०८०/८१ को शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) का लागि विज्ञापित पद सङ्ख्या र दरखास्त प्रवृत्ति

माथिको तालिका नं. १२ र चित्र नं. ३ दुवैमा आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि विज्ञापित पद र तिनका लागि दरखास्त दिनेको सङ्ख्या तथा तीनै तहको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा हुने बढुवा (२५ प्रतिशत) र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनबाट हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) का लागि विज्ञापित सङ्ख्या र सोका लागि दरखास्त दिनेको सङ्ख्यालाई देखाइएको छ। उपर्युक्त तालिका तथा चित्रबाट तीनै तहमा शिक्षक पदको मागको अनुपातमा उल्लेख्य सङ्ख्यामा दरखास्त परेको देखिएको छ।

६.३. विज्ञापित पदको प्रतिशत निर्धारण

आयोगले शिक्षक सेवा आयोग नियमावलीको नियम (८) बमोजिम शिक्षक सेवाका विभिन्न तह, श्रेणी र विषयमा रिक्त शिक्षक पद पदपूर्ति गर्नका लागि शिक्षक सेवा आयोग कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७८ को अनुसूची -२ बमोजिमको ढाँचामा शिक्षक सेवा आयोगले शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रबाट पदपूर्ति हुनु पर्ने रिक्त शिक्षकहरूको माग प्राप्त गर्दछ। माग प्राप्त भएपछि आयोगले तह, श्रेणी र विषयसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनमा निर्धारण गरिएको प्रतिशतको आधारमा पदपूर्ति गर्नुपर्ने शिक्षकको पद सङ्ख्या निर्धारण गर्दछ। यस आ.व.मा उदाहरणको रूपमा कोशी प्रदेशका जिल्लाहरूमा माग भएका शिक्षक पदको का.स.मू. तथा आ.प्र. मार्फत हुने बढुवामा विज्ञापन भएका पदहरूको प्रतिशत निर्धारणलाई निम्न अनुसार तालिकाद्वारा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं १३: माग भएका पदसङ्ख्याहरूको प्रतिशत निर्धारण

जिल्ला	तह	श्रेणी	शुरूको विज्ञापन						
			कोटा	७५%	अभिलेख	पु.अभिलेख	२५%	अभिलेख	पु.अभिलेख
ताप्लेजुङ्ग	प्रा.वि.	द्वितीय	४	३	-०.२५	-०.२५	१	०.२५	०.२५
पाँचथर	प्रा.वि.	द्वितीय	१०	७	०.२५	-०.२५	३	-०.२५	०.२५
इलाम	प्रा.वि.	द्वितीय	२०	१५	०.२५	०.२५	५	-०.२५	-०.२५
भन्नापा	प्रा.वि.	द्वितीय	१५	१२	-०.५	०.२५	३	०.५	-०.२५
संखुवासभा	प्रा.वि.	द्वितीय	१०	७	०	-०.५	३	०	०.५
तेह्रथुम	प्रा.वि.	द्वितीय	२	१	०	-०.५	१	०	०.५
धनकुटा	प्रा.वि.	द्वितीय	३	२	-०.२५	-०.५	१	०.२५	०.५
भोजपुर	प्रा.वि.	द्वितीय	१२	९	-०.२५	-०.२५	३	०.२५	०.२५
मोरङ	प्रा.वि.	द्वितीय	६	५	-०.२५	०.२५	१	०.२५	-०.२५
सुनसरी	प्रा.वि.	द्वितीय	१०	८	-०.५	०	२	०.५	०
सोलुखुम्बु	प्रा.वि.	द्वितीय	७	६	-०.५	०.२५	१	०.५	-०.२५
खोटाङ	प्रा.वि.	द्वितीय	११	८	-०.२५	-०.५	३	०.२५	०.५
ओखलढुंगा	प्रा.वि.	द्वितीय	१६	१२	-०.५	-०.५	४	०.५	०.५
उदयपुर	प्रा.वि.	द्वितीय	१६	१२	०.२५	०.२५	४	-०.२५	-०.२५

माथिको तालिका नं. १३ मा आ. व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको द्वितीय श्रेणीमा हुने बढुवाका लागि माग भई आएको पदमा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवा पद सङ्ख्या र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा (२५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवा पद सङ्ख्यालाई तोकिएको प्रतिशत निर्धारण प्रक्रयाद्वारा कसरी कायम हुन्छ भन्ने तथ्यलाई देखाइएको छ । उदाहरणका लागि कोशी प्रदेशको कुनै तीन जिल्ला; पाँचथर, संखुवासभा र सुनसरीबाट एउटै सङ्ख्या अथवा १० पद माग भएकोमा पाँचथर र संखुवासभा जिल्लामा क्रमशः ७ पद का.स.मू. का लागि र ३ पद आ.प्र. का लागि कायम भएको छ भने सुनसरी जिल्लामा १० पद माग भएता पनि का.स.मू. का लागि ८ पद र आ.प्र. का लागि २ पद कायम भएको छ । यद्यपि पुनः अभिलेखमा सुनसरी जिल्लाको लागि शून्य पद सञ्चित भई रहेको छ भने १० पद नै माग भएको पाँचथर र संखुवासभा जिल्लाहरूको पुनः अभिलेखमा क्रमशः ०.२५ र ०.५ कायम भई सञ्चित रहेको छ । यसबाट के प्रष्ट हुन्छ भने अघिल्ला वर्षहरूमा सञ्चित भई अभिलेखमा बाँकी रहेका अङ्कका आधारमा पछिल्ला वर्षमा हुने विज्ञापनका लागि माग भई आएका पद सङ्ख्यामा जोडिने वा घट्ने र चालु वर्षमा विज्ञापन हुने पद सङ्ख्याको प्रतिशत निर्धारण हुने गर्दछ ।

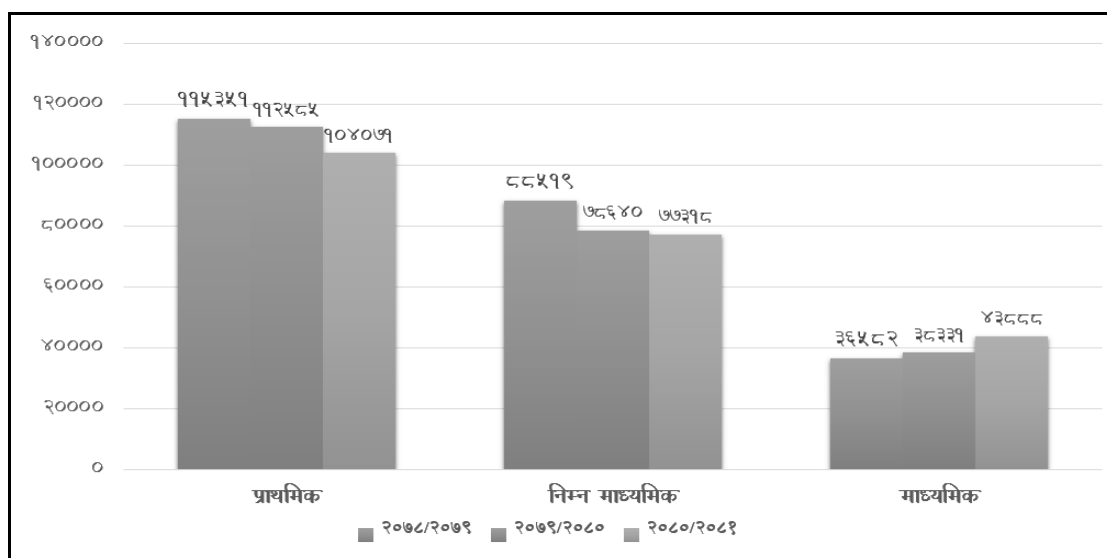
६.४. विगत तीन वर्षमा परेका दरखास्त

विगत तीन वर्ष अर्थात् आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि २०८०/८१ को अवधिमा आयोगबाट तीनै तहमा गरिएका खुला तथा समावेशी समूहतर्फका विज्ञापनमा परेका दरखास्त विवरण तालिका नं. १४ तथा चित्र नं. ४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १४ : विगत तीन वर्षको शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) का दरखास्त विवरण

तह \ आ.व.	२०७८/२०७९	२०७९/२०८०	२०८०/२०८१
प्राथमिक	१,१५,३५१	१,१२,५८५	१,०४,०७१
निम्नमाध्यमिक	८८,५१९	७८,६४०	७७,३१८
माध्यमिक	३६,५८२	३८,३३१	४३,८८८

चित्र नं. ४ : विगत तीन वर्षको शिक्षक पद (खुला तथा समावेशी) को दरखास्त प्रवृत्ति

माथिको तालिका र चित्रले प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशीसमेत) का लागि दरखास्त दिनेको सङ्ख्यालाई देखाइएको छ । प्राथमिक तह र

निम्नमाध्यमिक तहमा विगतका वर्षहरूभन्दा घट्दै गएको अवस्था देखाएको छ भने माध्यमिक तहमा २०७८, २०७९ र २०८० सम्म क्रमशः बढेर ३६,५८२, ३८,३३१ र ४३,८८८ पुगेको देखिएको छ । प्राथमिक तह र निम्नमाध्यमिक तहमा दरखास्त दिनेको सङ्ख्या घट्नुको मुख्य कारण शिक्षा विषयमा कम्तीमा दुईसय पूर्णाङ्क अध्ययन गरी कक्षा १२ उत्तीर्ण गरेकाले मात्रै शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा दिन पाईने र उक्त परीक्षा उत्तीर्ण गरेकाले शिक्षक पदमा आवेदन दिन पाईने व्यवस्था हो। प्राथमिक तह र निम्नमाध्यमिक तहमा दरखास्त दिनेको सङ्ख्या क्रमशः घट्दै जानुको अर्को महत्वपूर्ण कारण भनेको कक्षा १२ उत्तीर्ण गरिसकेपछि विद्यार्थीहरू ठुलो सङ्ख्यामा उच्च शिक्षाको खोजीमा रहनु र शिक्षण पेसाभन्दा अन्य पेसालाई वृत्तिमार्गमा छनोट गर्नु हो। त्यसको विपरीत माध्यमिक तहमा चाहि शिक्षक पदमा दरखास्त दिनेको सङ्ख्या क्रमशः बढ्दै गएको देखिएको छ । यसको मुख्य कारण शिक्षक सेवा आयोगले गणित, विज्ञान, अङ्ग्रेजी लगायतका प्राविधिक धारका विषयहरूलाई शिक्षा शास्त्र अध्ययन नगरेको वा तालिम विना पनि माध्यमिक तहको शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा दिन पाईने व्यवस्थाले गर्दा पनि हो।

परिच्छेद-७

परीक्षा र परीक्षण

७.१. प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन

यो प्रतिवेदनको अवधिमा माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको वस्तुगत प्रश्न, प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी, खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विषयगत प्रश्न, निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी, खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विषयगत प्रश्न, प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहका प्रथम र द्वितीय श्रेणीको आन्तरिक प्रतिस्पर्धात्मक बहुवा (२५ प्रतिशत) परीक्षाको वस्तुगत र विषयगत प्रश्न, माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणीको खुला प्रतियोगितात्मक सामान्य परीक्षाको वस्तुगत प्रश्न, निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणीको खुला प्रतियोगितात्मक सामान्य परीक्षाको वस्तुगत प्रश्न, माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणीको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको विषयगत प्रश्न, प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीको खुला प्रतियोगितात्मक सामान्य परीक्षाको वस्तुगत प्रश्नहरूको निर्माण र परिमार्जन गरी विभिन्न मितिमा परीक्षा सञ्चालन गरिएको थियो। त्यस्ता परीक्षाका लागि आवश्यक प्रश्न निर्माण र परिमार्जन कार्यका लागि विभिन्न विषयविज्ञ वा दक्षहरूको सहभागितामा प्रत्येक परीक्षाका लागि कम्तीमा ५ सेट कच्चा प्रश्न तयार गर्न लगाई उक्त कच्चा प्रश्नलाई परिमार्जनमार्फत ३ सेट अन्तिम परिमार्जित प्रश्न तयार गरी उक्त सेटहरूलाई उपयुक्तताको आधारमा अध्यक्षाबाट छनोट गरी प्रयोग गरिएको थियो भने प्रयोगमा नआएका परिमार्जित प्रश्नहरू प्रश्नपत्र बैंकमा जम्मा गरेर पछि सञ्चालन हुने परीक्षाहरूमा उपयोग गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ। उक्त परीक्षाहरूको उत्तरपुस्तिका परीक्षणका लागि उत्तरकुञ्जिका तयार गरी प्रयोग गरिएको थियो। यस आ.व. मा आयोगद्वारा निर्माण गरिएका प्रश्नहरूको प्रकारलाई देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १५: आ.व. २०८०/८१ मा आयोगद्वारा निर्माण गरिएका प्रश्नहरूको प्रकार

सि.नं.	विवरण	प्रश्नको प्रकार	
		सामान्य/वस्तुगत	विषयगत
१.	निम्नमाध्यमिक/माध्यमिक तहको अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा	वस्तुगत	
२.	प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह प्रथम र द्वितीय श्रेणीको आन्तरिक प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षा	वस्तुगत	विषयगत
३.	प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला) को प्रतियोगितात्मक परीक्षा	सामान्य	विषयगत

७.२. लिखित परीक्षा सञ्चालन

७.२.१. सामान्य परीक्षा

तीनै तहको खुला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्ति गर्नका लागि सामान्य र विषयगत लिखित परीक्षा सञ्चालन गरिने व्यवस्थाअनुसार यस आ.व.मा प्राथमिक तह र नि.मा.वि. तहको सामान्य परीक्षा सञ्चालन गरिएको थियो । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सञ्चालन भएको प्रथम चरणको परीक्षामा प्राथमिक तहको १,०६,९३१ जना र निम्नमाध्यमिक तहको ७५,२१२ जना सहभागी भएका थिए । प्रथम चरणमा उत्तीर्ण हुनका लागि ५० प्रतिशत अङ्क ल्याउनुपर्ने, गलत उत्तर दिएमा २० प्रतिशत अङ्क घटाइने र उत्तीर्ण उम्मेदवारले सामान्य परीक्षामा प्राप्त गरेको अङ्कको पचास प्रतिशत अङ्क विषयगत परीक्षामा जोडिने व्यवस्था गरिएको छ । सामान्य परीक्षामा सम्मिलित भएका प्राथमिक तह र निम्नमाध्यमिक तहका परीक्षार्थीहरूको विवरण क्रमशः तालिका नं. १६ र तालिका नं. १७ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १६: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको सामान्य परीक्षामा सम्मिलित उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण

क्र.स.	प्रदेश	माग	सामान्य परीक्षा		
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत
१.	कोशी प्रदेश	१,७४५	१८,७६१	३,०७६	१६.४०
२.	मधेश प्रदेश	१,१३७	१५,७५९	२,२०२	१३.९७
३.	बागमती प्रदेश	१,३८२	१५,८३३	३,०९९	१९.५७
४.	गण्डकी प्रदेश	१,५३८	१८,६३७	४,१००	२२.००
५.	लुम्बिनी प्रदेश	९८६	१६,३३३	२,६२३	१६.०६
६.	कर्णाली प्रदेश	५८०	१०,३८४	१३७०	१३.१९
७.	सुदूरपश्चिम प्रदेश	५१४	११,२२४	१४३२	१२.७६
जम्मा		७,८८२	१,०६,९३१	१७,९०२	१६.७४

माथिको तालिकाबाट शिक्षक सेवा आयोगको प्राथमिक तहको सामान्य परीक्षामा सबैभन्दा बढी कोशी प्रदेशमा सहभागी भएको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा सहभागी भएको देखिन्छ । तर, उत्तीर्ण हुनेमा गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा बढी २२ प्रतिशत देखिन्छ भने सुदूरपश्चिम प्रदेशमा सबैभन्दा कम १२.७६ प्रतिशत उत्तीर्ण भएको देखिन्छ ।

**तालिका नं. १७: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको सामान्य परीक्षामा
सम्मिलित उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण**

क्र.स.	विषय	माग	सामान्य परीक्षा		उत्तीर्ण प्रतिशत
			सहभागी	उत्तीर्ण	
१.	नेपाली	९१	२३,९८३	२३०६	९.६२
२.	अंग्रेजी	१५३	१७,२०८	४०६०	२३.५९
३.	गणित	१५८	८,४५९	२,२४८	२६.५८
४.	विज्ञान	२९०	३,८७३	१,२१३	३१.३२
५.	सामाजिक अध्ययन	१११	१९,७७३	३,१७०	१६.०३
६.	गणित विज्ञान	३५५	१,८५८	९२३	४९.६८
७.	संस्कृत भाषा	४	३७	११	२९.७३
८.	संस्कृत व्याकरण	३	१३	७	५३.८५
९.	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	६	१	१६.६७
१०.	शुक्लयजुर्वेद	१	२	०	०.००
	कुल जम्मा	१,१६७	७५,२१२	१३,९३९	१८.५३

माथिको तालिकाले आ.व.. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको प्रारम्भिक परीक्षाको विषयगत रूपमा सहभागी सङ्ख्या र उत्तीर्ण हुनेको अवस्था देखाएको छ । प्रतिशतको हिसाबले सबैभन्दा बढी उत्तीर्ण संस्कृत व्याकरणमा भएको देखिन्छ अर्थात् यो उत्तीर्ण ५३.८५ प्रतिशत रहेको छ । अन्यको तुलनामा शुक्लयजुर्वेद विषयमा १ जना माग गरिएकोमा दुई जनाको सहभागिता रहेकोमा कुनै पनि परीक्षार्थी उत्तीर्ण नभएको देखिएको छ । गणित, विज्ञान र अङ्ग्रेजी जस्ता विषयहरूमा ४० प्रतिशत पनि उत्तीर्ण हुन नसकेको देखिन्छ अर्थात् गणित, विज्ञान र अङ्ग्रेजीमा क्रमशः २६.५८ प्रतिशत, ३१.३२ प्रतिशत र २३.५९ प्रतिशत उत्तीर्ण भएका छन् ।

७.२.२. विषयगत परीक्षा

यस आ.व.मा तीन ओटै तहको विषयगत परीक्षा सञ्चालन भएको थियो । विषयगत परीक्षालाई अझ मर्यादित बनाउनका लागि सम्बन्धित जिल्लामा रहेका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको संयोजकत्वमा एक केन्द्र बराबर एक अनुगमनकर्ताको व्यवस्था गरिएको थियो । अनुगमनकर्तामा माध्यमिक तहको सेवा निवृत्त प्रथम र द्वितीय श्रेणीका शिक्षक, निवृत्त उपसचिव वा सो सरहका निजमाती कर्मचारी, विश्वविद्यालयका उपप्राध्यापक आदिलाई छनोट गर्ने गरी अनुगमनकर्ताको मापदण्ड बनाईएको थियो । ती अनुगमनकर्तालाई समग्र लिखित परीक्षाको गतिविधि तयार पारी निर्दिष्ट खाकामा प्रतिवेदन तयार पार्न लगाई आयोगमा बुझाउन लगाईएको थियो । यस आ.व.मा

सञ्चालन भएका विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका र सो परीक्षाबाट उत्तीर्ण भएका प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला र समावेशीसमेत) का परीक्षार्थीहरूको विवरण देहायअनुसारका तालिकाहरूमा देखाइएका छन् ।

तालिका नं. १८: आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको माग भएका, विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण

क्र.स.	प्रदेश	माग	विषयगत परीक्षा		
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत
१.	कोशी प्रदेश	१७४५	२९८८	१४४९	४८.४९
२.	मधेश प्रदेश	११३७	२२४५	११७३	५२.२५
३.	बागमती प्रदेश	१३८२	२८४९	१३३२	४६.७५
४.	गण्डकी प्रदेश	१५३८	३६३२	१६९९	४६.७८
५.	लुम्बिनी प्रदेश	९८६	२५३१	१०६९	४२.२४
६.	कर्णाली प्रदेश	५८०	१४०६	६४८	४६.०९
७.	सुदूरपश्चिम प्रदेश	५१४	१३८१	५७९	४१.९३
जम्मा		७,८८२	१७,०३२	७,९४९	४६.६७

माथिको तालिकाबाट यस आ.व.मा प्रा.वि. तहको विषयगत परीक्षामा सबैभन्दा बढी गण्डकी प्रदेशबाट सहभागिता रहेको देखिएको छ भने सबैभन्दा कम सहभागिता सुदूरपश्चिम प्रदेशमा देखिएको छ । यद्यपि विषयगत परीक्षामा सबैभन्दा बढी उत्तीर्ण भएको प्रदेश मधेश प्रदेश रहेको छ अर्थात् मधेश प्रदेशमा ५२.२५ प्रतिशत उत्तीर्ण भएका छन् । मधेश प्रदेशमा कुल २,२४५ जना सहभागी भएकामध्ये १,१७३ जना उत्तीर्ण हुँदा सबैभन्दा कम उत्तीर्ण सुदूरपश्चिम प्रदेशमा रहेको देखिएको छ । सुदूरपश्चिम प्रदेशमा १,३८१ जना विषयगत परीक्षामा सहभागी भएकामध्ये ५७९ जना अर्थात् ४१.९३ प्रतिशत उत्तीर्ण भएका छन् । प्राथमिक तहको विषयगत परीक्षामा जिल्लागत सहभागी भएका र उत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीहरूका विवरण विस्तृत रूपमा अनुसूची-९ मा देखाइएको छ ।

तालिका नं. १९ : आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको माग भएका र विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण

क्र.स.	विषय	माग	विषयगत परीक्षा		उत्तीर्ण प्रतिशत
			सहभागी	उत्तीर्ण	
१.	नेपाली	९१	१६०५	१५२	९.४७
२.	अंग्रेजी	१५३	२५१२	२२६	९.००
३.	गणित	१५८	१४२१	२१९	१५.४१
४.	विज्ञान	२९०	९८४	३२६	३३.१३
५.	सामाजिक अध्ययन	१११	२०६२	१९०	९.२१
६.	गणित विज्ञान	३५५	७१०	३४५	४८.५९
७.	संस्कृत भाषा	४	५	१	२०.००
८.	संस्कृत व्याकरण	३	७	६	८५.७१
९.	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	१	१	१००.००
१०.	शुक्लयजुर्वेद	१	०	०	
	कुल जम्मा	१,१६७	९,३०७	१,४६६	१५.७५

माथिको तालिकाले यस आ.व.मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला र समावेशीसमेत) को विषयगत लिखित परीक्षामा सहभागी भएका सङ्ख्या र लिखित परीक्षामा उत्तीर्ण परीक्षार्थीको विवरण देखाएको छ । सबैभन्दा बढी गणित/विज्ञान विषयको माग भएको अर्थात् देशभरबाट ३५५ जना माग भएको र सो माग पूर्तिका लागि ३४५ जना अर्थात् ४८.५९ प्रतिशत विषयगत लिखित परीक्षामा छुनोट भएको देखिन्छ । एकातिर संस्कृत भाषा विषयमा ४ पदको माग गरिएकोमा देशभरबाट ५ जना विषयगत लिखित परीक्षामा सहभागी भएका र १ जनामात्र सिफारिस भएको देखिन्छ भने अर्कोतिर शुक्लयजुर्वेद विषयमा १ पदको माग गरिएको भएपनि लिखित परीक्षामा कोही पनि परीक्षार्थी सहभागी भएको देखिदैन । निम्नमाध्यमिक तहको विषयगत लिखित परीक्षामा प्रदेशगत सहभागी भएका र उत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीहरूका विवरण विस्तृत रूपमा अनुसूची-१० मा देखाइएको छ ।

तालिका नं. २० : आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तहको माग भएका, विषयगत लिखित परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको सङ्ख्या र उत्तीर्ण विवरण

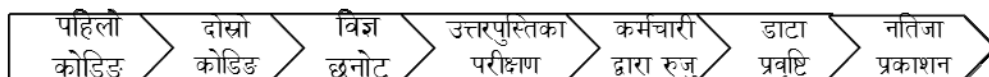
क्र.स.	विषय	माग	विषयगत परीक्षा		उत्तीर्ण प्रतिशत
			सहभागी	उत्तीर्ण	
१.	नेपाली	१२४	२६४०	२०७	७.८४
२.	अंग्रेजी	९४	३७४०	१६३	४.३६
३.	गणित	२१३	२३३६	२७८	११.९
४.	विज्ञान	१९३	२३६९	२७७	११.७
५.	सामाजिक अध्ययन	५८	२१७३	१२३	५.६६
६.	अर्थशास्त्र	८	१७७	२२	१२.४
७.	क.स. तथा लेखा	१५	३९७	४१	१०.३
८.	शिक्षा शिक्षण	१	४७	३	६.३८
९.	स्वास्थ्य शिक्षा	१	५१	४	७.८४
१०.	शुक्लयजुर्वेद	१	१	१	१००
११.	संस्कृत व्याकरण	३	७	५	७१.४
१२.	संस्कृत भाषा	५	१४	१०	७१.४
१३.	कम्प्युटर विज्ञान	१	१७	३	१७.६
१४.	संस्कृत साहित्य	१	३	३	१००
१५.	न्याय	०	०	०	०
	कुल जम्मा	७१८	१३९७२	११४०	८.६

माथिको तालिकाले यस आ.व.मा माध्यमिक तहको विषयगत परीक्षामा सहभागी भएका सङ्ख्या र उत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीको विवरण देखाएको छ । सबैभन्दा बढी गणित विषयको विषय शिक्षक माग भएको अर्थात् देशभरबाट २१३ जना माध्यमिक तहको गणित शिक्षक माग गरिएको र सो माग पूर्तिको लागि २३३६ जना विषयगत लिखित परीक्षामा सहभागी भएर र २७८ जना अर्थात् ११.९ प्रतिशत विषयगत लिखित परीक्षामा छनोट भएका देखिन्छन् । शुक्लयजुर्वेद विषयमा १ जनाको माग गरिएकोमा १ जना मात्रै विषयगत लिखित परीक्षामा सहभागी भएको देखिन्छ । माध्यमिक तहको विषयगत परीक्षामा देशभरबाट समग्रमा ८.६ प्रतिशत मात्रै उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । माध्यमिक तहको विषयगत परीक्षामा प्रदेशगत सहभागी भएका र उत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीहरूका विवरण विस्तृत रूपमा अनुसूची- ११ मा देखाइएको छ ।

७.३. उत्तरपुस्तिका कोडिङ र परीक्षण

प्रतिवेदन अवधिमा अध्यापन अनुमतिपत्र र खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षामा सहभागी भएका परीक्षार्थीको वस्तुगत उत्तरपाना ओएमआर (OMR) मेशिनको प्रयोग गरी परीक्षण गरिएको थियो भने लिखित परीक्षा (विषयगत) को उत्तरपुस्तिका विषयविज्ञबाट परीक्षण गराइएको थियो । उत्तरपुस्तिका परीक्षणसम्बन्धी प्रक्रिया र यस आ.व. मा परीक्षण भएका उत्तरपुस्तिकाको विवरण देहायबमोजिम चित्र तथा तालिकामा क्रमशः प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र नं. ५ : उत्तरपुस्तिका परीक्षण प्रक्रिया

तालिका नं. २१ : आ.व. २०८०/८१ मा परीक्षण भएका उत्तरपुस्तिकाको विवरण

प्राथमिक तहको उत्तरपुस्तिका परीक्षण सङ्ख्या - १६,९५१					
निम्नमाध्यमिक तहको उत्तरपुस्तिका परीक्षण सङ्ख्या विवरण			माध्यमिक तहको उत्तरपुस्तिका परीक्षण सङ्ख्या विवरण		
क्र.सं	विषय	उ.पु.सङ्ख्या	क्र.सं	विषय	उ.पु.सङ्ख्या
१.	नेपाली	३,८३८	१.	नेपाली	१,३९६
२.	अङ्ग्रेजी	४,७००	२.	अङ्ग्रेजी	२,४९३
३.	गणित	२,७३०	३.	गणित	१,७१७
४.	विज्ञान	१,५२२	४.	विज्ञान	२,२२४
५.	सामाजिक अध्ययन	४,६६४	५.	सामाजिक अध्ययन	१,४८९
६.	गणित र विज्ञान	३३७	६.	अर्थशास्त्र	८५
७.	कम्प्युटर विज्ञान	७०	७.	कार्यालय सञ्चालन लेखा	२५०
८.	संस्कृत भाषा	९	८.	कम्प्युटर विज्ञान	२८
	जम्मा	१७,८७०	९.	संस्कृत व्याकरण	२
				जम्मा	९,६८४

माथिको तालिका नं. २१ मा प्राथमिक तहको विषयगत नहुने भएकोले एकमुष्ट रूपमा उत्तरपुस्तिकाको सङ्ख्यालाई देखाइएको छ भने निम्नमाध्यमिक तहको उत्तरपुस्तिका सङ्ख्यालाई विषयगत रूपमा देखाइएको छ । आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तहको १६,९५१, निम्नमाध्यमिक तह र माध्यमिक तहको क्रमशः १७,८७० र ९, ६८४ ओटा उत्तरपुस्तिका परीक्षण भएको थियो ।

७.४. लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन

आयोगले तोकिएको समय अवधि भित्र स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्रको लिखित परीक्षा (वस्तुगत) को नतिजा, सामान्य परीक्षा र विषयगत परीक्षाको लिखित नतिजा प्रकाशन गर्दछ । स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा(वस्तुगत) को नतिजा प्रकाशन गर्दा उम्मेदवारको रोल नम्बरको क्रमानुसार गर्ने र उत्तीर्ण हुने उम्मेदवारलाई शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ अनुसूची -२ अनुसारको प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सामान्य परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गर्दा न्यूनतम उत्तीर्णाङ्क ल्याउने सबै उम्मेदवारको रोल नम्बरको क्रमानुसार लिखित नतिजा प्रकाशन गर्ने र उक्त नतिजा प्रकाशन हुँदा विषयगत परीक्षाको मिति पनि तोक्ने व्यवस्था रहेको छ । स्थायी अध्यापन अनुमतिपत्रको लिखित परीक्षा (वस्तुगत) र सामान्य तथा विषयगत लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गर्दा प्राप्ताङ्क इन्ट्री गर्ने, रूजु गर्ने, प्राप्ताङ्कको तालिकीकरण गर्ने जस्ता कामहरू गरिसके पछि आयोग र आयोगले तोकेका कर्मचारीहरूले विज्ञापनको क्रमानुसार खुलाको पहिले र त्यसपछि समावेशी समूहको क्रमशः निर्दिष्ट प्रक्रिया अपनाई नतिजा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै आयोगबाट लिइने सबै किसिमका लिखित परीक्षाको नतिजापश्चात उक्त नतिजा उपर चित्त नबुझेमा सम्बन्धित उम्मेदवारले पुनर्योग गराउनका लागि तोकिएको शुल्क र आवश्यक विवरणसहित लिखित नतिजा प्रकाशन भएको मितिले सात दिन भित्र आयोगमा निवेदन दिन सक्नेछ । त्यसपछि आयोगको पुनर्योग समितिले आफूलाई प्राप्त भएको अधिकारको सीमा भित्र रही पुनर्योग गर्ने र पुनर्योगबाट कायम भएको प्राप्ताङ्कलाई आयोगको अधिकृत कर्मचारीले पुनः यकिन गरी प्रमाणित गरिसकेपछि लिखित नतिजा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

परिच्छेद - ८

अन्तर्वार्ता तथा सिफारिस

८.१. अन्तर्वार्ता

सामुदायिक विद्यालयमा रिक्त शिक्षक पदमा खुल्ला तथा आन्तरिक प्रतिस्पर्धाद्वारा पदपूर्तिका लागि शिक्षक सेवा आयोगबाट सञ्चालन गरिने अन्तर्वार्तालाई नियमित, मर्यादित, व्यवस्थित र विश्वसनीय रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि आयोगले लिखित परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारलाई अन्तर्वार्ता लिने र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित उम्मेदवारहरूको लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ता समेतको प्रासाङ्गिक आधारमा सफल भएका उम्मेदवारहरूको योग्यताक्रम सहितको नाम स्थायी नियुक्तिका लागि शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा सिफारिस गर्दछ । आयोगले अन्तर्वार्तामा सम्मिलित उम्मेदवारहरूले आफ्नो नतिजा हेर्न चाहेमा आयोगको वेबसाइट www.tsc.gov.np को 'नतिजा' सेक्सन (section) मा गई नतिजा प्रकाशन भएको मितिले ७ (सात) दिनसम्म हेर्न सकिने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

अन्तर्वार्ता सञ्चालन गर्नका लागि केन्द्र, प्रदेश र जिल्लास्तरमा एक/एक अन्तर्वार्ता व्यवस्थापन समिति रहने व्यवस्था रहेको छ । अन्तर्वार्तालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न र मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई वस्तुनिष्ठ बनाउने प्रयोजनका लागि तहगत रूपमा प्रत्येक समूहमा अन्तर्वार्ता सञ्चालन निर्देशिका, २०७९, को नियम २.४ अनुसार देहायका अन्तर्वार्ता समिति गठन गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

क. निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तह

(अ) दक्ष / विज्ञ — दुईजना

(आ) विशेषज्ञ — एकजना

ख. प्राथमिक तह

(अ) विज्ञ/दक्ष/विशेषज्ञ — तीन जना

८.२. सिफारिस

आयोगले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अवधिमा प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला र समावेशी) का लिखित परीक्षा र अन्तर्वार्ताबाट सफल उम्मेदवारलाई स्थायी नियुक्तिका लागि सिफारिस गरेको छ । त्यसैगरी आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पनि तिनै तहका प्रथम र द्वितीय श्रेणीका सफल उम्मेदवारहरूलाई बढुवा नियुक्तिका लागि सिफारिस गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अवधिमा सिफारिस भएका उम्मेदवारहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची-६ देखि अनुसूची -११ सम्म प्रस्तुत गरिएको छ ।

८.२.१. विज्ञापन र सिफारिस सङ्ख्या

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अवधिमा प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा सिफारिस भएका विवरणलाई प्राथमिक तहको जिल्लागत रूपमा, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको प्रदेशगत रूपमा देहायअनुसार तालिकाहरूमा प्रस्तुत गरिएका छन् ।

तालिका नं. २२ : आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका र पदपूर्ति हुन बाँकी उम्मेदवार सङ्ख्या (प्रदेशगत)

क्र.स.	प्रदेश	माग	सिफारिस	सिफारिस हुन बाँकी पद
१.	कोशी प्रदेश	१७४५	१३७८	३६७
२.	मधेश प्रदेश	११३७	१०४७	९०
३.	बागमती प्रदेश	१३८२	१२१२	१७०
४.	गण्डकी प्रदेश	१५३८	१४७७	६१
५.	लुम्बिनी प्रदेश	९८६	९५७	२९
६.	कर्णाली प्रदेश	५८०	५५८	२२
७.	सुदूरपश्चिम प्रदेश	५१४	४९४	२०
जम्मा		७८८२	७१२३	७५९

तालिका नं. २३ : आ.व. २०८०/८१ मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका र पदपूर्ति हुन बाँकी उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण (जिल्लागत)

कोशी प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१.	ताप्लेजुङ	१२०	७८	४२
२.	पाँचथर	१७३	१४८	२५
३.	इलाम	१८८	१८८	०
४.	झापा	१२८	१०५	२३
५.	सङ्खुवासभा	१७२	१५८	१४

६.	तेहथुम	६९	३७	३२
७.	धनकुटा	१२५	१२५	०
८.	भोजपुर	११५	१०१	१४
९.	मोरङ	११०	७१	३९
१०.	सुनसरी	६०	४३	१७
११.	सोलुखुम्बु	१२१	५०	७१
१२.	खोटाङ	९२	७८	१४
१३.	ओखलढुङ्गा	१४७	८८	५९
१४.	उदयपुर	१२५	१०८	१७
जम्मा		१७४५	१३७८	३६७
मधेश प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१.	सप्तरी	१३०	१२५	५
२.	सिरहा	११५	९८	१७
३.	धनुषा	५७	१७	४०
४.	महोत्तरी	१६०	१३३	२७
५.	सर्लाही	१८३	१८३	०
६.	रौतहट	१४५	१४४	१
७.	बारा	१६५	१६५	०
८.	पर्सा	१८२	१८२	०
जम्मा		११३७	१०४७	९०

बागमती प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	दोलखा	१४९	१३५	१४
२	रामेछाप	१५७	१५७	०
३	सिन्धुली	२५७	२५७	०
४	सिन्धुपाल्चोक	१११	११०	१
५	रसुवा	५१	२४	२७
६	नुवाकोट	१४०	१२५	१५
७	धादिङ	१३२	१३२	०
८	काभ्रेपलाञ्चोक	६५	२५	४०
९	भक्तपुर	१२२	११२	१०
१०	ललितपुर	५	४	१
११	मकवानपुर	६४	३८	२६
१२	चितवन	१२९	९३	३६
जम्मा		१३८२	१२१२	१७०
गण्डकी प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	बाँकी पद
१	नवलपरासी पूर्व	२३०	२३०	०
२	गोरखा	२६५	२६५	०
३	मनाङ	४	२	२
४	लमजुङ	२५५	२५५	०
५	कास्की	१६५	१३८	२७
६	तनहुँ	१३६	१३६	०
७	स्याङ्जा	१४०	१३२	८
८	मुस्ताङ	२६	२६	०
९	म्याग्दी	४१	३५	६
१०	बागलुङ	२३०	२३०	०
११	पर्वत	४६	२८	१८
जम्मा		१५३८	१४७७	६१

लुम्बिनी प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	रुकुम पूर्व	३०	१७	१३
२	नवलपरासी पश्चिम	८६	८६	०
३	पाल्पा	१३१	१२६	५
४	गुल्मी	१९९	१९९	०
५	अर्घाखाँची	३४	२३	११
६	रुपन्देही	१३१	१३१	०
७	कपिलवस्तु	४२	४२	०
८	रोल्पा	९५	९५	०
९	प्युठान	८५	८५	०
१०	दाङ	८८	८८	०
११	बाँके	३०	३०	०
१२	बर्दिया	३५	३५	०
जम्मा		९८६	९५७	२९
कर्णाली प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	रुकुम पश्चिम	२८	२६	२
२	सल्यान	८७	८७	०
३	हुम्ला	४८	४८	०
४	मुगु	७२	७२	०
५	डोल्पा	५३	५३	०
६	कालिकोट	५२	५२	०
७	जुम्ला	४१	४१	०
८	जाजरकोट	४८	३५	१३
९	दैलेख	८२	८२	०
१०	सुर्खेत	६९	६२	७
जम्मा		५८०	५५८	२२

सुदूरपश्चिम प्रदेश				
क्र.स.	जिल्ला	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	बाजुरा	२७	९	१८
२	बझाङ	४५	४५	०
३	अछाम	९७	९७	०
४	डोटी	६८	६८	०
५	कैलाली	२९	२९	०
६	दार्चुला	१०२	१०२	०
७	बैतडी	७८	७८	०
८	डडेलधुरा	३६	३४	२
९	कञ्चनपुर	३२	३२	०
जम्मा		५१४	४९४	२०

माथिको तालिका नं. २२ र २३ ले यस आ.व. मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला र समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका र पदपूर्ति हुन बाँकी उम्मेदवार सङ्ख्या विवरण देखाइएको छ । उपर्युक्त तालिकाहरूले प्राथमिक तहमा माग भएको पदसङ्ख्याबमोजिम कुनै पनि प्रदेशमा सिफारिस हुन नसकेको देखाएको छ । प्राथमिक तहमा सबैभन्दा बढी १७४५ जना माग भएको कोशी प्रदेशमा माग भए जति सबै पदमा सिफारिस हुन नसकी ३६७ पद पूर्ति हुन बाँकी रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम ५१४ जना माग भएको सुदूरपश्चिम प्रदेशमा पनि सबै विज्ञापित पदहरू पूर्ति हुन नसकी २० पद पूर्ति हुन बाँकी रहेको छ । जिल्लागत रूपमा हेर्ने हो भने सबैभन्दा बढी लमजुङ जिल्लामा माग भएकोमा २५५ नै सिफारिस भएको देखिन्छ । अर्कोतिर सबैभन्दा कम माग भएको जिल्ला मनाङमा ४ जनाको लागि विज्ञापन गरिएकोमा २ जना सिफारिस भई अझै २ जना सिफारिस हुन बाँकी देखिएको छ । समग्रमा यस आ.व. मा प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशसमेत) का लागि कुल ७,८८२ पदको माग भएकोमा ७,१२३ सिफारिस भई अझै ७५९ पद पूर्ति हुन बाँकी रहेको तथ्य उक्त तालिकाले देखाएको छ ।

तालिका नं. २४: आ.वि. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी)
का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या (प्रदेशगत)

क्र. स.	विषय	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
१	नेपाली	२३	१५	१२	१९	५	६	११	९१
२	अंग्रेजी	१९	२४	२८	३६	५	२०	२१	१५३
३	गणित	५४	६	३६	३६	५	११	९	१५७
४	विज्ञान	८१	३७	६८	५२	२१	१७	५	२८१
५	सामाजिक अध्ययन	२८	५	१९	२८	९	१०	१२	१११
६	गणित विज्ञान	१३७	६	४०	४१	३२	२३	४१	३२०
७	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	१	०	१	१	०	०	३
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	१	०	०	०	०	१
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	३४२	९४	२०४	२१३	७८	८७	९९	१११७

तालिका नं. २५: आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी)
का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या (समग्रमा)

क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी
१	नेपाली	९१	९१	०
२	अंग्रेजी	१५३	१५३	०
३	गणित	१५८	१५७	१
४	विज्ञान	२९०	२८१	९
५	सामाजिक अध्ययन	१११	१११	०

६	गणित विज्ञान	३५५	३२०	३५
७	संस्कृत भाषा	४	०	४
८	संस्कृत व्याकरण	३	३	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	०	१
	कुल जम्मा	११६७	१११७	५०

तालिका नं. २६ : आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवारको प्रदेशगत र विषयगत विवरण

कोशी प्रदेश				
क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	२३	२३	०
२	अंग्रेजी	१९	१९	०
३	गणित	५४	५४	०
४	विज्ञान	८२	८१	१
५	सामाजिक अध्ययन	२८	२८	०
६	गणित विज्ञान	१५४	१३७	१७
७	संस्कृत भाषा	१	०	१
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	०	१
	कुल जम्मा	३६२	३४२	२०
मधेश प्रदेश				
क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	१५	१५	०
२	अंग्रेजी	२४	२४	०
३	गणित	७	६	१
४	विज्ञान	३७	३७	०
५	सामाजिक अध्ययन	५	५	०
६	गणित विज्ञान	२३	६	१७
७	संस्कृत भाषा	०	०	०

८	संस्कृत व्याकरण	१	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	११२	९४	१८

बागमती प्रदेश

क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	१२	१२	०
२	अंग्रेजी	२८	२८	०
३	गणित	३६	३६	०
४	विज्ञान	६८	६८	०
५	सामाजिक अध्ययन	१९	१९	०
६	गणित विज्ञान	४१	४०	१
७	संस्कृत भाषा	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	२०५	२०४	१

गण्डकी प्रदेश

क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	१९	१९	०
२	अंग्रेजी	३६	३६	०
३	गणित	३६	३६	०
४	विज्ञान	५२	५२	०
५	सामाजिक अध्ययन	२८	२८	०
६	गणित विज्ञान	४१	४१	०
७	संस्कृत भाषा	१	०	१
८	संस्कृत व्याकरण	१	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	२१४	२१३	१

लुम्बिनी प्रदेश				
क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	५	५	०
२	अंग्रेजी	५	५	०
३	गणित	५	५	०
४	विज्ञान	२१	२१	०
५	सामाजिक अध्ययन	९	९	०
६	गणित विज्ञान	३२	३२	०
७	संस्कृत भाषा	२	०	२
८	संस्कृत व्याकरण	१	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	८०	७८	२
कर्णाली प्रदेश				
क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	६	६	०
२	अंग्रेजी	२०	२०	०
३	गणित	११	११	०
४	विज्ञान	२३	१७	६
५	सामाजिक अध्ययन	१०	१०	०
६	गणित विज्ञान	२३	२३	०
७	संस्कृत भाषा	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	९३	८७	६

सुदूरपश्चिम प्रदेश				
क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	११	११	०
२	अंग्रेजी	२१	२१	०
३	गणित	९	९	०
४	विज्ञान	७	५	२
५	सामाजिक अध्ययन	१२	१२	०
६	गणित विज्ञान	४१	४१	०
७	संस्कृत भाषा	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०
	कुल जम्मा	१०१	९९	२

माथिको तालिका नं. २४, २५ र २६ मा निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) को प्रदेशगत रूपमा र विषयगत रूपमा विज्ञापन भएका, सिफारिस भएका र पूर्ति हुन बाँकी शिक्षकहरूको पदसङ्ख्यालाई छुट्टाछुट्टै देखाइएको छ । आ.व. २०८०/८१ मा निम्नमाध्यमिक तहको सबैभन्दा कम बागमती प्रदेशको संस्कृत कर्मकाण्ड विषयमा १ जना माग भएको र १ जना नै सिफारिस भएको छ भने संस्कृत भाषा र शुक्लयजुर्वेद विषयमा कुनै पनि पदको माग नभएको देखिन्छ । निम्नमाध्यमिक तहमा अध्यापन हुने विषयहरूको लागि शिक्षक माग भएका विषयहरूमध्ये गणित र विज्ञान विषयमा सबैभन्दा बढी ३५५ जना माग भएको र यही विषयमा सबैभन्दा बढी ३२० जना सिफारिस भई ३५ जना सिफारिस हुन बाँकी रहेको देखिन्छ । समग्रमा यस आ.व. मा निम्नमाध्यमिक तह (खुला तथा समावेशी) को १,१६७ पद सङ्ख्या माग भएकोमा १,११७ पदको सिफारिस भएको र ५० पद अझै पूर्ति हुन बाँकी रहेको देखिन्छ ।

तालिका नं. २७: आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी)का लागि सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या (समग्रमा विषयगत)

क्र.स.	विषय	माग	सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
१	नेपाली	१२४	१२४	०
२	अंग्रेजी	९४	९४	०
३	गणित	२१३	२१३	०
४	विज्ञान	१९३	१९३	०
५	सामाजिक अध्ययन	५८	५८	०
६	अर्थशास्त्र	८	८	०
७	क.स. तथा लेखा	१५	१५	०
८	शिक्षा शिक्षण	१	१	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	१	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	१	०
११	संस्कृत व्याकरण	३	३	०
१२	संस्कृत भाषा	५	५	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	१	१	०
१४	संस्कृत साहित्य	१	१	०
१५	न्याय	०	०	०
	कुल जम्मा	७१८	७१८	०

माथिको तालिका नं. २७ मा आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी) का लागि माग भएका, सिफारिस भएका र पूर्ति हुन बाँकी रहेका पदहरूको विवरणलाई देखाइएको छ । यहाँ पदपूर्ति भएको माध्यमिक तहको प्रतिशत निर्धारण र विज्ञापन भने अधिल्लो आ.व. मै भएको थियो भने लिखित परीक्षादेखिको अन्य सबै छनोटको प्रक्रिया यसै आ.व. मा सम्पन्न भएको थियो । शिक्षक छनोट परीक्षाको सबै चरण पारगर्दा सबैभन्दा बढी २१३ पद माग भएको गणित विषयमा २१३ जना नै सिफारिस भएको छ । अन्य विषयको हकमा पनि जति पदको माग भएको हो त्यति नै सङ्ख्यामा सिफारिस भएको देखिन्छ । यद्यपि न्याय विषयमा कुनै पनि सङ्ख्यामा माग नभएको देखिएको छ भने शिक्षा शिक्षण, स्वास्थ्य शिक्षा, शुक्लयजुर्वेद, कम्प्युटर विज्ञान तथा संस्कृत साहित्यजस्ता विषयहरूमा अत्यन्तै न्यून अर्थात् सबैमा १/१ पद माग भएको र ती सबै विषयमा माग भएअनुसार पदपूर्ति भएको देखिन्छ । समग्रमा आ.व. २०८०/८१ मा माध्यमिक तहमा ७१८ को पदसङ्ख्यामा माग भएकोमा ७१८ जना नै सिफारिस भएका छन् र कुनै पनि विषयमा पद पूर्ति हुन बाँकी नभएको तथ्यलाई तालिका नं. २७ ले देखाएको छ ।

परिच्छेद- ९

शिक्षक बढुवा

शिक्षा ऐन, २०२८ को दफा ११ ख (१) मा शिक्षक सेवा आयोगको गठन गर्ने प्रयोजन सम्बन्धमा "सामुदायिक विद्यालयमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दी अनुसार रिक्त शिक्षक तथा कर्मचारी पदको नियुक्ति तथा त्यस्तो पदमा नियुक्त शिक्षक तथा कर्मचारीको बढुवाको लागि सिफारिस गर्ने" भन्ने रहेको छ। यो कानुनी आधारमा शिक्षक सेवा आयोगले शिक्षक बढुवासम्बन्धी कार्य गर्दै आएको छ ।

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राप्त प्राथमिक, निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहमा रिक्त रहेका प्रथम र द्वितीय श्रेणीका पदहरू पूर्तिका लागि शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम २८ बमोजिम रिक्त पदहरूमध्ये २५ प्रतिशत आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा र ७५ प्रतिशत कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बढुवाद्वारा पूर्ति गरिने व्यवस्था छ । आ.व. २०८०/८१ मा गरिएको विज्ञापन र यस प्रतिवेदन अवधिमा प्रकाशित गरिएको नतिजा देहाय अनुसार रहेको छ ।

९.१. आन्तरिक प्रतियोगितात्मक (२५ प्रतिशत) को आधारमा हुने बढुवा

यस आ.व. २०८०/८१ मा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक (२५ प्रतिशत) परीक्षाबाट हुने बढुवातर्फ प्रतिवेदन अवधिमा ३३५ जना सिफारिस भएका थिए । आ.प्र. बाट यस आ.व. मा बढुवा भएका विवरण देहायबमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २८: आ.व. २०८०/८१ मा आ.प्र. (२५ प्रतिशत) मार्फत बढुवा भएका शिक्षक विवरण

सि.नं.	तह/ श्रेणी	सङ्ख्या
१	प्राथमिक, प्रथम	३३
२	प्राथमिक, द्वितीय	१९७
३	निम्नमाध्यमिक, प्रथम	४
४	निम्नमाध्यमिक, द्वितीय	४४
५	माध्यमिक, प्रथम	१५
६	माध्यमिक, द्वितीय	४२
	जम्मा	३३५

९.२. कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बढुवा (७५ प्रतिशत)

शिक्षक सेवा आयोग कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ को दफा ७४ मा मिति २०८० साल भदौ १ गते दोस्रो संशोधन गरिएको छ । यो संशोधनअनुसार शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी रूपमा समयमा नै सम्पादन गर्नका लागि प्रदेश स्तरमा देहायको बढुवा सिफारिस समिति गठन हुने व्यवस्था रहेको छ ।

(क) सम्बन्धित शिक्षा विकास निर्देशनालयको निर्देशक -संयोजक

(ख) शिक्षा विकास निर्देशनालयको निर्देशकले सिफारिस गरेका तीनजना व्यक्तिमध्ये
आयोगबाट मनोनयन गरेको एकजना - सदस्य

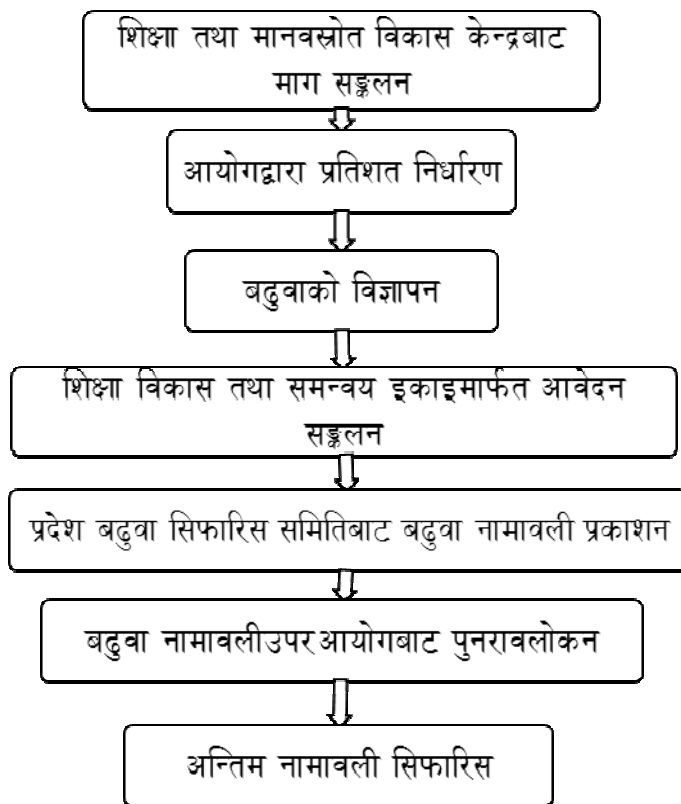
(ग) सम्बन्धित निर्देशनालयको बढुवा शाखा हेर्ने बरिष्ठ अधिकृत -सदस्य

बढुवा सिफारिस समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारहरू पनि तोकिएको छ । जसअनुसार समितिले आफ्नो प्रदेश अन्तर्गतका सबै जिल्लाका तीनै तहका प्रथम र द्वितीय श्रेणीका शिक्षकहरूको बढुवाका लागि दरखास्त फाराम र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम सङ्कलन गर्ने, आयोगबाट स्वीकृत कार्यविधि अनुसार बढुवासम्बन्धी फाइल छानविन गर्ने, जिल्लाबाट प्राप्त हुन आएका सिलबन्दी गोप्य कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम समितिको रोहवरमा खोली अङ्क गणना गर्ने, बढुवासम्बन्धी कार्य गर्नका लागि कार्यरत कर्मचारीको समूह बनाई कार्य विभाजन गरी जिम्मेवारी तोक्ने, बढुवासम्बन्धी कार्यमा संलग्न कर्मचारीको आचारसंहिता निर्माण गरी लागु गर्ने, बढुवा हुने शिक्षकको नामावली छापामा माध्यम वा सूचना पाटीमा प्रकाशित गर्ने रहेको छ ।

यसका साथै बढुवाको दरखास्त फाराम भर्ने शिक्षकहरूले प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कसहितको सूचना पाटीमा टाँस गर्ने, बढुवासम्बन्धी अभिलेख प्रमाणित गर्ने र एक प्रति आयोगमा पठाउने, बढुवाको कार्य सम्पन्न भएपछि बढुवासम्बन्धी सम्पूर्ण कागजात र फाइल सिलबन्दी गरी सुरक्षितसाथ राख्ने व्यवस्था मिलाउने आयोगको निरन्तर सम्पर्कमा रही शिक्षकहरूको बढुवासम्बन्धी काम गर्ने तथा आयोगले तोकेका अन्य कामहरू गर्ने जिम्मेवारी रहेको छ ।

शिक्षकहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनलाई वस्तुनिष्ठ, पारदर्शी र व्यवहारिक बनाउन शिक्षा ऐन, २०२८ र शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ का साथै समयसमयमा आयोगलाई प्राप्त राय सुझावहरूलाई समेटी शिक्षक सेवा आयोग कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा गरिने शिक्षक पदको बढुवा कार्यविधि, २०७९ बमोजिम बढुवासम्बन्धी कार्य सम्पादन हुँदै आएको छ । कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमा आधारित हुने बढुवाको प्रक्रियालाई देहायबमोजिमको चित्रद्वारा प्रस्तुत गरिएको छ ।

चित्र नं. ६ : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनमार्फत हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) प्रक्रिया

बढुवाका लागि सिफारिस भएको नामावली प्रकाशन भएको ३५ दिनभित्रमा नामावलीउपर चित्त नबुझेमा आयोगसमक्ष पुनरावलोकनका लागि उजुरी गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ। पुनरावलोकनका लागि दिइने उजुरी सम्बन्धित शिक्षा विकास निर्देशनालयमार्फत सङ्कलन गरी आयोगमा प्राप्त हुन्छ। यसरी सिफारिस भएका नामावलीउपर उजुरी परेमा उजुरी गर्ने उम्मेदवार र निजभन्दा माथिल्लो योग्यताक्रममा रहेका सबै उम्मेदवारका सक्कलै फाइलहरू आयोगमा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ।

आयोगमा पेस भएका उजुरीको निर्णय गर्दा उजुरकर्ताले उठाएका महत्वपूर्ण आधार, प्रमाण, विषयवस्तु एवम् जिकिरहरूको सम्बन्धमा कुन कानून, नियम एवम् निर्णयका आधारमा सदर वा खण्डन गरिएको हो सो खुलाई आयोगले निर्णय गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।

कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा बढुवा गरी पदपूर्ति गर्नका लागि आ.व. २०८०/०८१ मा देहायअनुसार शिक्षक बढुवा गरी सिफारिस गरिएको छ।

तालिका नं. २९: आ.व. २०८०/८१ मा का.स.मू. (७५ प्रतिशत) मार्फत बढुवा भएका शिक्षक विवरण

क्र.स.	प्रदेश	प्राथमिक द्वितीय	प्राथमिक प्रथम	निमा द्वितीय	निमा प्रथम	मा.वि. द्वितीय	मा.वि. प्रथम	जम्मा
१	कोशी प्रदेश	१०७	२८	३०	३	३०	५	२०३
२	मधेश प्रदेश	३३	१६	१२	२	११	६	८०
३	बागमती प्रदेश	१६६	१७	२८	३	३६	७	२५७
४	गण्डकी प्रदेश	१७०	२०	२८	२	२३	४	२४७
५	लुम्बिनी प्रदेश	५०	१३	१२	२	१५	४	९६
६	कर्णाली प्रदेश	३३	९	१०	२	९	२	६५
७	सूदूर पश्चिम प्रदेश	२५	१३	११	३	१२	०	६४
	कुल जम्मा	५८४	११६	१३१	१४	१३६	२८	१०१२

आ. व. २०८०/८१ मा गरिएको विज्ञापनमा प्राथमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीमा क्रमशः ११६ जना र ५८४ जनालाई बढुवाको लागि सिफारिस गरिएको थियो । त्यसैगरी निम्माध्यमिक तहमा प्रथम र द्वितीय श्रेणीमा क्रमशः १४ जना र १३१ जना तथा माध्यमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीमा क्रमशः २८ जना र १३६ जना गरी कुल जम्मा १०१२ जनालाई बढुवाको लागि सिफारिस गरिएको थियो ।

आ. व. २०८०/८१ मा का.स.मू. मार्फत हुने बढुवाका लागि प्रदेशगत रूपमा भएका कुल विज्ञापन र आवेदन सङ्ख्या देहाय अनुसार तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३०: आ.व. २०८०/८१ मा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवाका लागि तीनै तह र श्रेणीका कुल विज्ञापन र आवेदन सङ्ख्या विवरण (प्रदेशगत रूपमा)

क्र.सं.	प्रदेश	विज्ञापन भएका सङ्ख्या	कुल आवेदन सङ्ख्या
१	कोशी	५४	२५७२
२	मधेश	२५	१४८६
३	बागमती	४५	३०६४
४	गण्डकी	३७	२१५५
५	लुम्बिनी	४१	१४७४
६	कर्णाली	३०	६५५
७	सुदूर पश्चिम	२५	१४३०
	कुल जम्मा	२५७	१२८३६

यस तालिकाअनुसार यस आ. व. २०८०/८१ मा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बढुवा (७५ प्रतिशत) का लागि सबैभन्दा बढी कोशी प्रदेशमा माग भएको थियो भने सबैभन्दा कम मधेश र कर्णाली प्रदेशमा भएको थियो । सात ओटै प्रदेशमा गरी प्राथमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणी, निम्नमाध्यमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणी र माध्यमिक तहको प्रथम र द्वितीय श्रेणीमा विभिन्न जिल्लामा गरी कुल २५७ ओटा विज्ञापन भएको छ भने यी विज्ञापनहरू अनुसार १२,८३६ जना शिक्षकहरूको बढुवाका लागि आवेदन परेको थियो ।

९.३. बढुवासम्बन्धी उजुरी र आयोगको निर्णय

प्रदेश शिक्षा विकास निर्देशनालयमा रहेको बढुवा सिफारिस समितिबाट भएका निर्णयउपर चित्त नबुझेमा पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिन सकिने व्यवस्था भएअनुसार यस वर्ष सात ओटै प्रदेशमा उजुरी परेको थियो । त्यसका लागि बढुवा सिफारिस नामावली प्रकाशन र पुनरावलोकन पछि अन्तिम सिफारिस सम्पन्न भएको थियो । जसलाई देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३१: आ. व. २०८०/८१ मा का.स.मू. (७५ प्रतिशत) मार्फत हुने बढुवाको सिफारिस सूची तथा पुनरावलोकन सिफारिस विवरण

सि नं	प्रदेश	बढुवा सूची प्रकाशन	विज्ञापनहरू	३५ दिन पुग्ने	पुनरावलोकन नतिजा प्रकाशन
१	सुदूर पश्चिम	२०८०/१०/२२	सबै	०८०/१२/२७	२०८०/१२/१८
२	लुम्बिनी	पहिलो २०८०/११/०७	सबै	०८०/१२/११	२०८१/०१/०४
		अन्तिम २०८०/११/१६		०८०/१२/२०	२०८१/०१/०४
३	कर्णाली	२०८०/१२/२५	सबै	०८१/०१/३१	२०८१/०२/१४
४	कोशी	पहिलो २०८०/११/१७	सबै	०८० /१२/२१	२०८१/०१/१८
		दोस्रो २०८०/११/२५		०८०/१२/२९	२०८१/०२/१७
		तेस्रो २०८०/१२/१४		०८१ /०१/२०	२०८१/०२/१७
		अन्तिम २०८०/१२/३०		२०८१/०२/०४	उजुरी नपरेको
५	बागमती	पहिलो २०८०/११/८	सबै	२०८०/१२/१२	२०८१/१२/२८
		दोस्रो २०८०/१२/२९		२०८१/०२/०३	२०८१/०२/२४
		तेस्रो २०८१/०१/१८		२०८१/०२/२२	२०८१/०३/१६
		चौथो २०८१/०२/०८		२०८१/०३/१०	२०८१/०४/०९
६	गण्डकी	पहिलो २०८०/१२/१०	सबै	२०८१/१/१५	२०८१/०२/०१
		दोस्रो २०८१/०२/०५		२०८१/०३/०७	२०८१/०३/१८
७	मधेश	पहिलो २०८०/११/२६	सबै	२०८१/१२/३०	२०८१/०१/२६
		दोस्रो २०८१/०२/२६		२०८१/०३/३०	२०८१/०४/२३
		तेस्रो २०८१/०४/०४		२०८१/०५/०५	२०८१/०५/२६

परिच्छेद-१०

परामर्श र उजुरी

शिक्षक सेवा आयोगले यस आ.व. २०८०/८१ मा परेका उजुरी सम्बन्धमा शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ३५ बमोजिम प्राप्त उजुरीउपर पुनरावलोकन तथा छानविन गरी आयोगले निर्णय गर्ने गरेको छ । त्यसै गरी आयोगको निर्णयउपर चित्त नबुझेमा प्रशासकीय अदालत ऐन, २०७६ को दफा ७ को उपदफा १ को खण्ड(ख) बमोजिम बढुवासम्बन्धी पुनरावेदनका लागि मुद्दा दायर गरी सो सम्बन्धमा यस आयोगबाट लिखित जवाफ पेस गर्ने गरेको छ । प्रदेश बढुवा सिफारिस समिति र शिक्षक सेवा आयोगको निर्णयमा चित्त नबुझी रिटको माध्यमबाट सर्वोच्च अदालत र प्रशासकीय अदालतमा समेत मुद्दा दायर हुने गरेको छ । यस आ.व. मा प्रशासकीय अदालतमा ६ ओटा र सर्वोच्च अदालतमा ८ ओटा मुद्दा दर्ता भई म्याद सूचना प्राप्त भएको र सो सम्बन्धमा यस आयोगबाट लिखित जवाफ पठाईएको छ । जसलाई देहायबमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३२: आ.व. २०८०/८१ मा कारबाही भएका मुद्दाको प्रकृति, सङ्ख्या तथा उजुरीको विवरण

सि. नं.	रिट सङ्ख्या	लिखित जवाफ पेस भएको सङ्ख्या	कैफियत
१.	८	८	सर्वोच्च अदालत
२.	६	६	प्रशासकीय अदालत
मुद्दा नम्बर/ मुद्दाको प्रकृति	मुद्दाका विषय		
०८०-WO-०१८४(उत्प्रेषण)	अध्यापन अनुमतिपत्रको योग्यतासम्बन्धी		
०८०-WO-०३६७ (उत्प्रेषण)	समावेशीसम्बन्धी		
०८०-WO-०३३५ (उत्प्रेषण)	आयोगको अधिकार क्षेत्र भित्र नपर्ने तलबभत्ता एवम् ग्रेड लगायतका विषयसम्बन्धी		

०८०-WO-०५८० (उत्प्रेषण)	बढुवा वदरसम्बन्धी
०८०-WO-०३९४ (उत्प्रेषण)	दरखास्त दस्तुर बुझाउने अवधिसम्बन्धी
०८०-WO-०९९२ (उत्प्रेषण)	पिछडिएको क्षेत्रमा स्थायी बसोबास गर्नेसम्बन्धी
०८०-WO-०८५१ (उत्प्रेषण)	परीक्षाको मर्यादा भङ्गसम्बन्धी
०८०-WO-०८५२ (उत्प्रेषण)	परीक्षाको मर्यादा भङ्गसम्बन्धी
०८०-AC-०००८	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी
०८०-AC-००१७	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी
०८०-AC-००१४	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी
०८०-AC-००२५	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी
०८०-AC-००२९	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी
०८०-AC-००२७	कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा भएको बढुवासम्बन्धी

माथिको तालिकाबाट कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन (७५प्रतिशत) द्वारा हुने बढुवामा सबैभन्दा बढी मुद्दा दायर भएको देखिन्छ । यस्ता मुद्दाहरूमध्ये कुनै सर्वोच्च अदालतबाट उत्प्रेषण जारी भएको देखिन्छ भने कतिपय मुद्दाहरू प्रशासकीय अदालतबाट फैसला भएको देखिन्छ । यस आ.व.मा प्रशासकीय अदालत र सर्वोच्च अदालतबाट २१ ओटा मुद्दाहरू फैसला भई कार्यान्वयनका लागि यस आयोगमा प्राप्त भएको र सो सम्बन्धमा यस आयोगबाट फैसला कार्यान्वयनसम्बन्धी कामकारवाही भएको छ ।

परिच्छेद-११

कार्य सम्पादन सुधार र नवप्रवर्तनात्मक कार्य

यस आ.व. मा माननीय शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री अशोक कुमार राईको प्रमुख अतिथ्यतामा मिति २०८०/१०/२५ गतेका दिन आयोगको सोह्रौँ स्थापना दिवस समारोह आयोजना गरिएको थियो । स्थापना दिवसको अवसरमा शिक्षाविद्हरू, विश्वविद्यालयका प्राध्यापक, शिक्षा प्रशासकलगायतको सहभागितामा अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरी सुझावहरू सङ्कलन गरेको छ । आयोगको स्थापना दिवसको अवसरमा "पाठ्यक्रम निर्माण, प्रश्नपत्र तयारी परीक्षा सञ्चालन, उत्तरपुस्तिका परीक्षण, नतिजा प्रकाशन र सिफारिस विषयक" अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको थियो । शिक्षाविद्हरू, ७७ जिल्लाका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइका प्रमुखहरू लगायतको उपस्थिति रहेको उक्त कार्यक्रमबाट आयोगले सुधार गर्नुपर्ने सुझावहरू सङ्कलन गरिएको थियो ।

आयोगको सामुदायिक विद्यालयका रिक्त दरवन्दीमा योग्य, सक्षम र दक्ष शिक्षक पदपूर्ति गर्ने मुख्य उद्देश्य हासिल गर्न विद्यालय तहमा पाठ्यक्रम परिमार्जन भएसँगै शिक्षक छनोट तथा अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षाका लागि समय सापक्ष पाठ्यक्रम परिमार्जन गरी लागु गर्ने गरेको छ । आयोगले परीक्षालाई स्वच्छ, मर्यादित, प्रतिस्पर्धी र व्यवस्थित गर्नका लागि प्रवर्तनात्मक कार्यलाई आत्मसात् गर्दै लगेको छ । आयोगको छनोट परीक्षा र अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा सम्मिलित हुने परीक्षार्थीहरूको सङ्ख्या अत्यधिक हुने र आयोगको प्रदेशस्तरीय तथा शाखा कार्यालयसमेत नभएको सन्दर्भमा समयानुकूल आवेदकहरूलाई आवेदन दिन र आयोगलाई पनि आवेदन व्यवस्थापन गर्न सहजता ल्याउनका लागि अनलाइन प्रणालीमार्फत दरखास्त भर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।

सम्बत् २०७६ सालमा अध्यापन अनुमतिपत्रको आवेदन अनलाइन प्रणालीमार्फत दिने व्यवस्था गरेकोमा आजको दिनमा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनबाट हुने बढुवा बाहेक सबै विज्ञापनमा अनलाइन प्रणालीबाट दरखास्त भर्ने व्यवस्था गरिएको छ । अनलाइन पोर्टललाई आवेदकको सुझावअनुसार प्रविधिमैत्री र समयानुकूल सुधार गरिएको छ । यसभन्दा अगाडि आवेदकले अनलाइनबाट फाराम भरेता पनि राजस्व बुझाउन बैंक जानु पर्ने बाध्यतालाई यस प्रतिवेदन अवधिमा अनलाइन प्रणालीमार्फत नै भुक्तानी हुने गरी महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट रेमिस भर्सन टु (RMIS version 2) लाई आयोगको अनलाइन पोर्टलमा एकीकृत (Integrate) गरी सेवा बिस्तार गरिएको छ ।

आयोगले विश्वविद्यालयका प्राध्यापक, प्रशासन क्षेत्रका उच्च पदाधिकारी लगायतका विषयविज्ञहरूको रोष्टर तयार गरी रोष्टरमा रहेका व्यक्तिहरूबाट प्रश्नपत्र निर्माणको कार्य गराउँदै आएको छ। विभिन्न व्यक्तिहरूबाट गोपनीयता कायम गरी प्राप्त नमूना प्रश्नहरूलाई विज्ञहरूको समूह बनाई परिमार्जन गर्ने गरिन्छ। यसरी परिमार्जित प्रश्नहरूमध्येबाट गोप्य रूपमा आयोगका अध्यक्ष वा निजले तोकेको व्यक्तिबाट पाठ्यक्रमको मर्मलाई आत्मसात् गर्दै विषयवस्तुमा सन्तुलन कायम हुने गरी अन्तिम सेट तयार पारी गोपनीयता कायम गर्दै अध्यक्ष वा निजले तोकेको पदाधिकारीको प्रत्यक्ष निगरानीमा टाइप गरी आवश्यक सङ्ख्यामा छपाइ तथा प्याकिङ गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

परीक्षाको स्वच्छता, निष्पक्षता र एकरूपता कायम राख्न आयोगले प्रदेशगत रूपमा परीक्षा केन्द्र निर्धारण गर्ने गरेको छ। यसबाट परीक्षालाई अझ बढी निष्पक्ष, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन मद्दत पुगेको पाइएको छ। वस्तुगत प्रश्नपत्रमा प्रश्नहरूको क्रम तथा विकल्पहरूको क्रम परिवर्तन गरी ४ वटा भिन्न 'कि' (Key) युक्त प्रश्नपत्रहरू प्रयोग गर्ने गरिएको छ।

कासमूमा आधारित शिक्षक बढुवालाई समयमै सम्पन्न गर्न प्रदेश स्थित शिक्षा विकास निर्देशनालयमा बढुवा सिफारिस समिति गठन गरी छिटो छरितो बनाउने व्यवस्था मिलाइएको छ। यसरी सात ओटा प्रदेशमा गठन भएका सिफारिस समितिका पदाधिकारीहरूलाई कार्य प्रारम्भ गर्नुपूर्व बढुवा पद्धतिकारे आयोगमा नीतिगत, कानुनी तथा अभ्यासजन्य विषयमा अभिमुखीकरण गरिएको थियो। यसरी कार्यसम्पादन गर्दा शिक्षक बढुवासम्बन्धी करीव ९५ प्रतिशत कार्य आर्थिक वर्षभित्रमा नै सम्पन्न गरी शिक्षक बढुवासम्बन्धी कार्य सम्पादन गर्न आयोग सफल भएको छ।

वस्तुगत उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण ओएमआर मेशिनद्वारा गरिन्छ भने विषयगत उत्तरपुस्तिका दोहोरो कोडिङ गरेपछि मात्र परीक्षण गराइन्छ। परीक्षणका लागि आयोगको विज्ञ सूची (Roster) मा रहेका विज्ञहरूलाई नियुक्त गरिन्छ। उत्तरपुस्तिका परीक्षणमा एकरूपता ल्याउन उत्तरकुञ्जिका (Marking Scheme) को व्यवस्था गरी सोका आधारमा परीक्षण गराइन्छ। विज्ञहरूले अङ्कन गरेका उत्तरपुस्तिकाहरूमा कुनै प्रश्नमा अङ्क दिन छुट भए, नभएको, अग्रपृष्ठमा रहेको तालिकामा अङ्क उतार गर्न (posting) छुटे नछुटेको, योगफल मिले नमिलेको यकिन गर्न आयोगले तोकेका व्यक्तिहरूबाट रुजु कार्य गराउने गरिन्छ।

परीक्षाको नतिजा प्रकाशन हुनु अगाडि अनलाइन प्रणालीमार्फत दरखास्त भरेका आवेदकहरूले विज्ञापनमा उल्लेख भएबमोजिमका कागजातहरू अपलोड गरेका छन्/छैनन् रुजु गर्ने गरिन्छ। विषयगत तर्फको परीक्षाको नतिजा प्रकाशन भइसकेपछि कुनै परीक्षार्थीलाई नतिजामाथि चित्त

नबुझेमा उम्मेदवारले पुनर्योगका लागि निवेदन दिन सक्ने व्यवस्था पनि रहेको छ । वस्तुगत परीक्षाको परीक्षण ओएमआर (OMR) मेशिनबाट हुने र गत विगत वर्षमा नतिजा प्रकाशनपछि उम्मेदवारले पुनर्योगको लागि निवेदन दिन सक्ने व्यवस्था रहेकोमा म्यानुअल पुनर्योगबाट नतिजामा कुनै पनि फेरबदल नआएकाले वस्तुगत परीक्षातर्फ पुनर्योग गर्ने व्यवस्था हटाइएको छ ।

शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम ४ मा उल्लेख भएअनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारबमोजिम आयोगबाट सम्पादन हुने कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, नियमित र पारदर्शी रूपमा सम्पादन गर्ने प्रयोजनका लागि वार्षिक कार्यतालिका निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । मागअनुसार रिक्त पदमा पर्याप्त सङ्ख्यामा उम्मेदवारहरू उपलब्ध हुन नसक्नु र परीक्षामा सम्मिलित उम्मेदवारहरूले समेत आयोगद्वारा सञ्चालित परीक्षामा उत्तीर्ण हुन नसकी माग पद सङ्ख्यामा योग्य उम्मेदवार छनोट हुन नसक्नुको कारण र यस्तो स्थितिको निराकरणका लागि अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरूको सम्बन्धमा सुझाव प्रस्तुत गर्न नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठानलाई अनुरोध गरिएकोमा उक्त प्रतिष्ठानबाट यस विषयमा लघु अनुसन्धान गरी आवश्यक सुझाव सहितको प्रतिवेदन बुझाएको थियो । त्यसैगरी यस आ.व.मा सामान्य तथा विषयगत परीक्षा अनुगमन तथा निरीक्षणका लागि विज्ञ अनुगमनकर्ताको रोष्टर तयार गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको संयोजकत्वमा परीक्षा अनुगमन तथा निरीक्षण गराई उक्त विज्ञ समूहबाट पृष्ठपोषण प्रतिवेदन प्राप्त गरेको थियो । प्राप्त प्रतिवेदनले आयोगको आगामी परीक्षा पद्धतिलाई थप सुधार गर्न मद्दत पुग्ने आयोगले अपेक्षा राखेको छ ।

आयोगको नागरिक वडापत्रमा शिक्षक अध्यापन अनुमतिपत्रमा भएको आफ्नो त्रुटि संशोधन गर्न सेवाग्राहीले निवेदन दिएको सात दिन भित्रमा कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने भनी उल्लेख गरिएको भए पनि सेवाग्राहीको हितलाई मध्यनजर राखी निवेदन दिएकै दिनमा काम सम्पन्न गर्ने र संशोधित तथ्यलाई आयोगद्वारा पछिका मितिमा अनुमोदन गर्ने गरिएको छ । साथै यस आ.व.मा शिक्षक सेवा आयोगमा सञ्चालन भएको अन्तर्वार्ता सम्पन्न भएपछि उम्मेदवारहरूलाई अन्तर्वार्ता सन्तुष्टि फाराम भर्न लगाई सुधारका लागि पृष्ठपोषण सङ्कलन गरिएको थियो र प्राप्त पृष्ठपोषणलाई ग्रहण गरी आगामी अन्तर्वार्तामा सुधारका प्रयास गरिएका छन् ।

परिच्छेद-१२

समस्या तथा चुनौती

आयोगले आफ्नो कार्यसम्पादनमा समसामयिक सुधार र नवप्रवर्तनात्मक कार्यलाई जोड दिदै आएता पनि शिक्षक छनोट प्रक्रियामा अझ सरलता र सहजता ल्याउन, वार्षिक कार्य तालिकाबमोजिम शिक्षक छनोट, बढुवा र अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी कार्यलाई नियमित गर्न, मुलुकको सङ्घीय प्रशासनिक संरचनाबमोजिम शिक्षक सेवा आयोगलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउन सकिएको छैन। यसका लागि आयोग समक्ष रहेका मुख्यमुख्य समस्या र चुनौती देहायअनुसार उल्लेख गरिएका छन् ।

१२.१. समस्या

- क) आयोगको कार्यक्षेत्र र कार्यप्रकृतिअनुसार सूचना र सञ्चार प्रविधिसँग सम्बन्धित प्राविधिक जनशक्ति पर्याप्त नहुनु,
- ख) अनलाइन दरखास्तमार्फत प्राप्त हुने सबै तथ्याङ्क, अभिलेख तथा सूचनाहरूलाई सुरक्षित राख्न सर्भर र सोसँग सम्बन्धित अन्य प्रविधिको व्यवस्थापन अन्य निकायमा भर पर्नुपर्ने अवस्था हुनु,
- ग) आयोगको आफ्नो भवन नहुँदा परीक्षा व्यवस्थापन, उत्तरपुस्तिका परीक्षण र अन्तर्वार्ता जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारमहरू र अभिलेख व्यवस्थित गर्न कठिनाई हुनु,
- घ) शिक्षक पदपूर्तिको माग र सिफारिसबिच सङ्ख्यात्मक मेल नहुनु,
- ङ) प्रश्नपत्रको स्तरीकरणका लागि पूर्वपरीक्षण लगायतका कार्य गर्न नसक्नु र प्रश्न बैंक (Item Bank) व्यवस्थित गर्न नसक्नु,
- च) आयोगका प्रदेशस्तरमा शाखा वा कार्यालय नहुँदा कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याउन नसक्नु,
- छ) शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारम समयमा नभर्नु, फारममा पूरा विवरण नभर्नु, सिफारिस र प्रमाणित गर्ने तथा सुपरिवेक्षण र पुनरावलोकन समितमा रही मूल्याङ्कन गर्दा अङ्क प्रदान गर्ने प्रक्रियामा त्रुटि हुन पुग्नु र शिक्षक बढुवा पद्धतिलाई पूर्वानुमानयोग्य र वस्तुनिष्ठ बनाउन नसकिनु,
- ज) खुला पदपूर्तिमा समेत अनुभव बापतको अङ्क प्रदान गर्ने कानुनी व्यवस्थाले योग्य उम्मेदवार छनोटमा बाधा पर्नु,
- झ) अपाङ्गता र पिछडिएको क्षेत्रका लागि छुट्याइएको समावेशी पद छनोट र समावेशी सुविधा सम्बन्धमा कानुनी द्विविधा भएकोले लक्षित समूह लाभान्वित हुन नसक्नु,

- ज) पाठ्यक्रम तर्जुमा, प्रश्नपत्र निर्माण, उत्तरपुस्तिका परीक्षण लगायतका कार्यहरूमा थप सुधारका लागि अनुसन्धान गर्न/गराउन नसक्नु,
- ट) आयोगका विभिन्न कार्यहरूमा सहभागी हुने दक्ष एवम् विज्ञहरूलाई तालिम, प्रशिक्षण, गोष्ठी, सेमिनार जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न नसक्नु र समयानुकूल पारिश्रमिकसमेत प्रदान गर्न नसक्नु,
- ठ) छिटो छिटो प्रशासकीय प्रमुखको सुरुवा हुनाले आयोगको वार्षिक कार्यतालिकाअनुसार कार्यसम्पादन गर्न अवरोध खडा हुनु,
- ड) उत्तरपुस्तिका परीक्षणका लागि आवश्यक सङ्ख्यामा सक्षम जनशक्तिको छनोट गर्न नसक्नु र परीक्षक छनोटमा रहेको सामिप्यतालाई पूर्ण रूपमा हटाउन नसक्नु,
- ढ) अन्तर्वार्ताकार छनोट गर्दा शिक्षा सेवाका वा शिक्षा सङ्घायाका सम्बन्धित विषय तथा शिक्षण विधि (Teaching Pedagogy) को ज्ञान भएको व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिन नसक्नु,
- ण) परीक्षणसँग सम्बन्धित काममा सामयिक रूपमा खर्च नम्स परिवर्तन गरी प्रयोगमा ल्याउन नसक्नाले सक्षम जनशक्तिलाई कार्यसम्पादनमा परिचालन गर्न नसकिनु।

१२.२. चुनौती

- क) एउटै कानुनी आधारबाट अध्यापन अनुमतिपत्रको व्यवस्थापन गर्नु,
- ख) शिक्षण पेशाप्रति प्रतिभावान् (Competent) युवा जनशक्तिलाई आकर्षित गर्नु,
- ग) शिक्षक सेवामा प्रवेश गरेका जनशक्तिलाई उच्च मनोबल कायम राख्नु र शिक्षण पेशामा टिकाइराख्नु,
- घ) स्थायी सेवा प्रवेश गरेका योग्य शिक्षकको बढुवा पद्धतिलाई पूर्वानुमानयोग्य र वस्तुनिष्ठ बनाउनु,
- ड) आफ्नै छापाखानाको व्यवस्था गरी प्रश्नपत्र छपाइलाई व्यवस्थित पार्नु,
- च) आयोगका पदाधिकारीको सेवा, सर्त र सुविधा स्पष्ट पार्नु,
- छ) शिक्षक सेवा आयोगको छुट्टै ऐन निर्माण गरी आफ्नो कार्य सम्पादनमा स्वायत्तता प्राप्त गर्नु,
- ज) समयसापेक्ष शिक्षक छनोटको पाठ्यक्रम निर्माण गर्नु,
- झ) नवप्रवर्तन र एआई (AI) सँगसँगै दौडिरहेका विद्यार्थीहरूको मागअनुसार दक्ष शिक्षक छनोट गरी सिफारिस गर्नु,
- ञ) उत्तरपरीक्षणमा सम्परीक्षणको व्यवस्था गरी परीक्षणमा विश्वासनीयता र वैधता (Significance and Validity) कायम गर्नु।

परिच्छेद-१३

भावी दिशा र सुझाव

१३.१. भावी दिशा

आयोगको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी र चुस्त बनाउन आगामी दिनमा प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गर्नु पर्ने कार्य भावी दिशाको रूपमा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएका छन् ।

- क) तथ्याङ्क व्यवस्थापन प्रणाली (Data Management System) लाई संस्थागत गरी सेवाग्राहीलाई सहज बनाउने,
- ख) एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Integrated Information Management System) लागु गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- ग) आयोगको कार्यप्रकृतिअनुसार सङ्गठन संरचनामा परिवर्तन गरी आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने,
- घ) अनलाइन दरखास्तमार्फत प्राप्त हुने सबै सूचनाहरूलाई सुरक्षित र व्यवस्थित राख्न सरकारी सभर प्रणाली र सो सँग सम्बन्धित आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- ङ) आयोगको कार्यलाई सहज र सुचारु रूपले सञ्चालन गर्नका लागि आफ्नो भवन निर्माण गर्ने,
- च) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राप्त शिक्षक माग पदअनुसार पदपूर्ति हुन नसकेको सम्बन्धमा पाठ्यक्रम, प्रश्नपत्र, उत्तरपुस्तिका परीक्षण लगायतका कार्यमा अनुसन्धानात्मक पुनरावलोकन गर्नुका अलावा विश्वविद्यालय लगायतका अन्य सम्बन्धित निकायसँग अन्तरक्रिया गर्ने,
- छ) अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा सबै क्षेत्र र विषयबाट उत्पादित जनशक्तिले प्रतिस्पर्धा गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्ने,
- ज) शिक्षण पेसाप्रति युवा जनशक्तिलाई आकर्षित गर्न विश्वविद्यालयबाट उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थीहरूलाई शिक्षण पेसामा प्रवेश गराउन र टिकाउन आवश्यक कानुनी व्यवस्था गर्नुका अतिरिक्त समयानुकूल तालिम र क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- झ) प्रश्नपत्रको स्तरीकरणका लागि पूर्व परीक्षण लगायतका आवश्यक कार्य गर्नुपर्ने र प्रश्न बैंक (Item Bank) व्यवस्थित गर्ने,
- ञ) परीक्षासम्बन्धी कागजातका साथै प्रश्नपत्र छपाइका कार्यलाई छिटोछरितो र गोपनीयताका साथ सम्पन्न गर्न आयोगको आफ्नै छापाखानाको व्यवस्था गर्न पहल गर्ने,

- ट) शिक्षक सेवा आयोगद्वारा गरिने कार्य सम्पादनलाई छिटो छरितो बनाउनका लागि प्रदेशस्तरमा कार्यालय विस्तार गर्न आवश्यक पहल गर्ने,
- ठ) शिक्षक सेवा आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको सेवा, सर्त र सुविधा ऐनमा नै व्यवस्था गर्न आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- ड) शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फारामलाई वस्तुपरक बनाउनुका साथै कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनलाई सिकाइ उपलब्धिसँग जोड्ने विश्वसनीय संयन्त्रको खोजी गर्ने,
- ढ) खुला पदपूर्तितर्फ अस्थायी वा राहत अनुदान पदमा कार्य गरेवापत अनुभवको अङ्कसमेत पाउने व्यवस्थाका कारण खुलातर्फका योग्य, सक्षम र दक्ष उम्मेदवारको प्रवेशलाई निरुत्साहित हुनेहुँदा भएको प्रावधान कानुनी रूपमा संशोधन गर्ने,
- ण) अपाङ्गता भएका उम्मेदवारका लागि छुट्याइएको समावेशीतर्फको पदमा अपाङ्गता वर्ग स्पष्ट नभएका कारण लक्षित समुहले सुविधा प्राप्त गर्न नसकेकोले ऐन नियममै स्पष्ट व्यवस्था गर्न सुझाव प्रस्तुत गर्ने,
- त) पाठ्यक्रम तर्जुमा, प्रश्नपत्र निर्माण, उत्तरपुस्तिका परीक्षण लगायतका कार्यहरूलाई अनुसन्धानमा आधारित बनाई समयानुकूल परिमार्जन गर्ने,
- थ) शिक्षक सेवा आयोगलाई संविधानको धारा २४३ को उपधारा (२) को स्पष्टीकरणले पहिचान दिएको र शिक्षा ऐन, २०२८ को दफा ११ख. बमोजिम गठन भई कार्यसम्पादनमा समेत स्वायत्तता प्राप्त गरेको हुँदा आफ्नो छुट्टै ऐनको आवश्यकता देखिएकोले अलग शिक्षक सेवा आयोग ऐन निर्माणमा जोड दिने,
- द) आयोगले आवश्यकतानुसार दक्ष एवम् विज्ञहरूलाई तालिम, प्रशिक्षण, गोष्ठी, सेमिनार जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न वार्षिक कार्यक्रम र बजेटमा व्यवस्था गर्नुपर्ने र नर्समा समयानुकूल परिमार्जन गर्ने,
- ध) सिफारिस भएका शिक्षकलाई विद्यालय पठाउनुअघि सेवा प्रवेश (Job Induction) तालिम प्रदान गराउन सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक समन्वय गर्ने,
- न) राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ ले विद्यालय तहका शिक्षकका सन्दर्भमा दिएका प्रस्तावलाई कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- प) शिक्षकलाई दलीय राजनीतिबाट बाहिर राखी विशुद्ध पेसागत र प्राज्ञिक बनाउनुका अतिरिक्त विश्वविद्यालयहरूलाई शिक्षकका लागि मानव संसाधन उत्पादन (तयारी) गर्न वार्षिक पद निर्धारण गरी सक्षमतायुक्त शिक्षकहरूको तयारी गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने,

- फ) शिक्षक तयारीका सम्बन्धमा प्रणालीगत रूपान्तरण, समर्पित विश्वविद्यालय, अन्तर विश्वविद्यालय समन्वय र सहकार्य, मध्यकालीन योजना तयारी, विश्वविद्यालयहरूको पाठ्यक्रम परिमार्जन, व्यवहारिक र अभ्यासमुखी सिकाइ, विद्यालयमा शिक्षकको कमी हुने विषयहरूमा छात्रवृत्ति जस्ता पक्षहरूमा कार्यगत सुधारका उपायहरू अपनाउने,
- ब) विद्यालयमा योग्य, सक्षम र प्रतिस्पर्धी शिक्षकको छनोट सम्बन्धमा अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षामा सुधार, आयोगबाट लिने परीक्षाको पाठ्यक्रम र विश्वविद्यालयहरूको पाठ्यक्रमबिच तादात्म्यता कायम गर्ने,
- भ) शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाउन सम्बद्ध निकायहरूसँग सहकार्य गर्ने,
- म) शिक्षकहरूको पेसागत सक्षमता तोक्ने,
- य) शिक्षकलाई पेसागत दायित्वप्रति जिम्मेवार र मर्यादित बनाउने सम्बन्धमा स्व-उत्प्रेरित शिक्षक, शिक्षकको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका लागि कार्यसम्पादन नतिजामा आधारित पारदर्शी सूचकहरू निर्धारण गरी नियमित मूल्याङ्कन, विद्यालयमा हाल कार्यरत शिक्षकको आवधिक रूपमा सक्षमता परीक्षणको व्यवस्था गरी सक्षमताको नतिजालाई पनि बढुवाको आधार बनाउने,
- र) शिक्षकको तयारीका लागि विश्वविद्यालयमा भर्ना हुँदा वा शिक्षक छनोटका लागि आयोगको परीक्षामा सहभागी हुँदा अभिवृत्ति परीक्षण गर्ने,

१३.२. सुझाव

आयोगले शिक्षकको सेवा, सर्त, सुविधा सम्बन्धमा भावी दिनमा नेपाल सरकारलाई देहायबमोजिमका नीतिगत निर्णयहरूका तथा कानुनी व्यवस्थाका लागि देहायअनुसारका सुझाव प्रस्तुत गरिएका छन् ।

- क) शिक्षकलाई पेसा (विद्यालय) मा टिकाइ राख्ने सम्बन्धमा फास्ट ट्र्याक हायरिड र कार्यसम्पादनमा आधारित पारिश्रमिक, शिक्षक पेसाको सम्मान, शिक्षकको वृत्ति विकास, तहगत मर्यादाक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- ख) विद्यालयस्तरको शिक्षालाई समयको मागमा आधारित र गुणस्तरीय बनाउने सम्बन्धमा शिक्षकका लागि नियमित (सेवाकालीन, पुनर्ताजगी र विशिष्टीकृत) तालिमको व्यवस्था अनिवार्य गर्ने,

- ग) स्थानीय तहले संयोजन गर्ने गरी एक शैक्षिक सत्रभित्र कम्तीमा पन्ध्र दिनदेखि एक महिनासम्मको शिक्षक आदानप्रदान कार्यक्रम (Teacher Exchange Program) सञ्चालन गर्ने नीतिगत व्यवस्था गर्ने,
- घ) विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक-अभिभावक सङ्घ र शिक्षकका आधिकारिक पेसागत सङ्गठनहरूको भूमिकालाई शिक्षकको गुणस्तर, क्षमता, उत्प्रेरणा, पेसागत विकास र टिकाउका लागि उपयोग गर्ने रणनीति सम्बद्ध पक्षहरूले अवलम्बन गर्ने,
- ङ) शिक्षकको भर्ना प्रबन्धलाई संवैधानिक प्रावधानानुरूप दुई तहमा वर्गीकरण गरी कानुनी आधार तय गर्ने र वर्तमान न्यूनतम शैक्षिक योग्यतालाई आधाभूत तहको लागि स्नातक र माध्यमिक तहको लागि स्नातकोत्तर कायम गर्ने,
- च) शिक्षक उत्प्रेरणाको लागि प्रदेशस्तरमा नै प्रतिस्पर्धा हुने गरी तहगत बढुवा प्रणालीको व्यवस्थाको लागि आवश्यक कानुनी प्रबन्ध मिलाउने,
- छ) निम्नमाध्यमिक र माध्यमिक तहको शिक्षक बढुवालाई प्रदेशस्तरमा प्रतिस्पर्धा हुने कानुनी प्रबन्ध मिलाउने,
- ज) शिक्षक नियुक्ति भएपश्चात न्यूनतम तीन महिनाको सेवा प्रवेश तालिम प्रदानपश्चात मात्र कक्षाकोठामा पठाउने व्यवस्था मिलाउने,
- झ) प्रधानाध्यापक छनोटका लागि शिक्षक सेवा आयोगले मापदण्ड तयार गरी परीक्षा सञ्चालन गरेर करार सूचीमा सूचीकृत गर्ने र सोही आधारमा विद्यालयमा नियुक्ति हुने प्रबन्ध मिलाउने,
- ञ) विषयवस्तुको प्रकृतिअनुसार समावेशी प्रणाली सम्बन्धमा अध्ययन गरी पुनरावलोकन गर्ने,
- ट) खुला प्रतियोगितामा अनुभव वापतको अङ्क प्रदान गर्ने कानुनी व्यवस्थालाई परिवर्तन गरी विशुद्ध खुला बनाउने,
- ठ) शिक्षकको सेवा, सर्त, सुविधा सम्बन्धमा सामयिक अध्ययन गरी सोही आधारमा सेवा सुविधा तय गर्नु उपयुक्त हुने ।

अनुसूची - १

आयोगका अध्यक्ष, सदस्यहरू र कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं	पद	नाम, थर	कार्यकाल	
			देखि	सम्म
१.	अध्यक्ष	श्री विश्वनाथ भट्टराई	२०५७/०१/१२	२०५८/०९/५
२.	अध्यक्ष	श्री विश्वनाथ सापकोटा	२०५९/०१/२४	२०५९/०७/१२
३.	अध्यक्ष	श्री उदयरज सोती	२०५९/११/२९	२०६३/०१/२६
४.	अध्यक्ष	श्री उदयरज सोती	२०६३/०३/२१	२०६८/०३/२०
५.	अध्यक्ष	श्री उदयरज सोती	२०६८/०८/०४	२०७२/०६/१४
६.	अध्यक्ष	श्री ताना गौतम	२०७२/०६/१७	२०७७/०६/१३
७.	अध्यक्ष	श्री मधुप्रसाद रेग्मी	२०७८/०४/२०	हालसम्म

आयोगका सदस्यहरूका नामावली र कार्यकाल

१.	सदस्य	श्री कृष्ण यादव	२०५७	२०५८/११/२७
२.	सदस्य	श्री विशानदत्त भट्ट	२०५७/०१/०७ २०५९/०१/१९	२०५८/११/१४ २०६४/०१/१८
३.	सदस्य	प्रा.डा. रामबृक्ष साहु	२०५९/०१/२६	२०६४/०१/२५
४.	सदस्य	श्री प्रेमराज उपाध्याय	२०६४/०२/२९	२०६९/०२/२८
५.	सदस्य	श्री योगेन्द्र प्रसाद राउत	२०६६/१०/१२	२०७१/१०/१२
६.	सदस्य	श्री सिताराम पोखरेल	२०६९/०८/२४	
७.	सदस्य	श्री ज्ञानी यादव	२०७२/०३/२५	
८.	सदस्य	डा. डिल्लीराम रिमाल	२०७८/०४/२०	हालसम्म
९.	सदस्य	श्री नन्दकुमारी महर्जन	२०७८/०४/२०	२०८१/०६/१३

क्र.सं.	पद	नाम, थर
१.	प्रशासकीय प्रमुख	केशव प्रसाद दाहाल
२.	प्रशासकीय प्रमुख	डा. कमलप्रसाद पोखेल
३.	प्रशासकीय प्रमुख	शिवकुमार सापकोटा
४.	उपसचिव	कृष्ण प्रसाद ढुंगाना
५.	उपसचिव	हरिप्रसाद अर्याल
६.	उपसचिव	याम नारायण घिमिरे
७.	उपसचिव	गेहनाथ गौतम
८.	उपसचिव	रेशम कुमारी श्रेष्ठ
९.	उपसचिव	सुशिला भट्टराई

१०.	उपसचिव	शिव प्रसाद रेग्मी
११.	उपसचिव	कृष्ण भुजेल
१२.	शा. अ.	रामचन्द्र इटनी
१३.	शा.अ.	पार्वती शर्मा
१४.	शा.अ.	दिवाकर शर्मा
१५.	शा.अ.	सरस्वती गुरागाई
१६.	शा.अ.	सुशीला कुमारी शाह
१७.	शा.अ.	शशी पोखेल
१८.	शा.अ.	खगेन्द्रराज जोशी
१९.	ले.अ.	बिनु खतिवडा
२०.	ना.सु.	प्रतिमा ज्ञवाली
२१.	ना.सु.	रामकुमार खड्का
२२.	ना.सु.	मञ्जुकुमारी पौडेल
२३.	ना.सु.	करिश्मा भण्डारी
२४.	ना.सु.	प्रमिला कोइराला
२५.	ना.सु.	सुनिता पोखरेल
२६.	लेखापाल	भगवती रेग्मी
२७.	क.अ.	जमुना कुईकेल
२८.	का.स.	निमप्रसाद पोखेल
२९.	का.स.	लक्ष्मी चौधरी
३०.	का.स.	गीता के.सी.
३१.	का.स.	मनोज पन्त
३२.	का.स.	शिव प्रसाद कडेल
३३.	का.स.	रामेश्वर सेढाई
३४.	का.स.	सुदर्शन सिग्देल
३५.	का.स.	चित्र बहादुर तामाङ
३६.	ह.स.चा.	राम प्रसाद चौधरी
३७.	ह.स.चा.	चन्द्र बहादुर तामाङ
३८.	ह.स.चा.	पुष्कर खत्री
३९.	ह.स.चा.	घनश्याम पाठक
४०.	ह.स.चा.	मधुकर महर्जन
४१.	ह.स.चा.	बलराम दुलाल

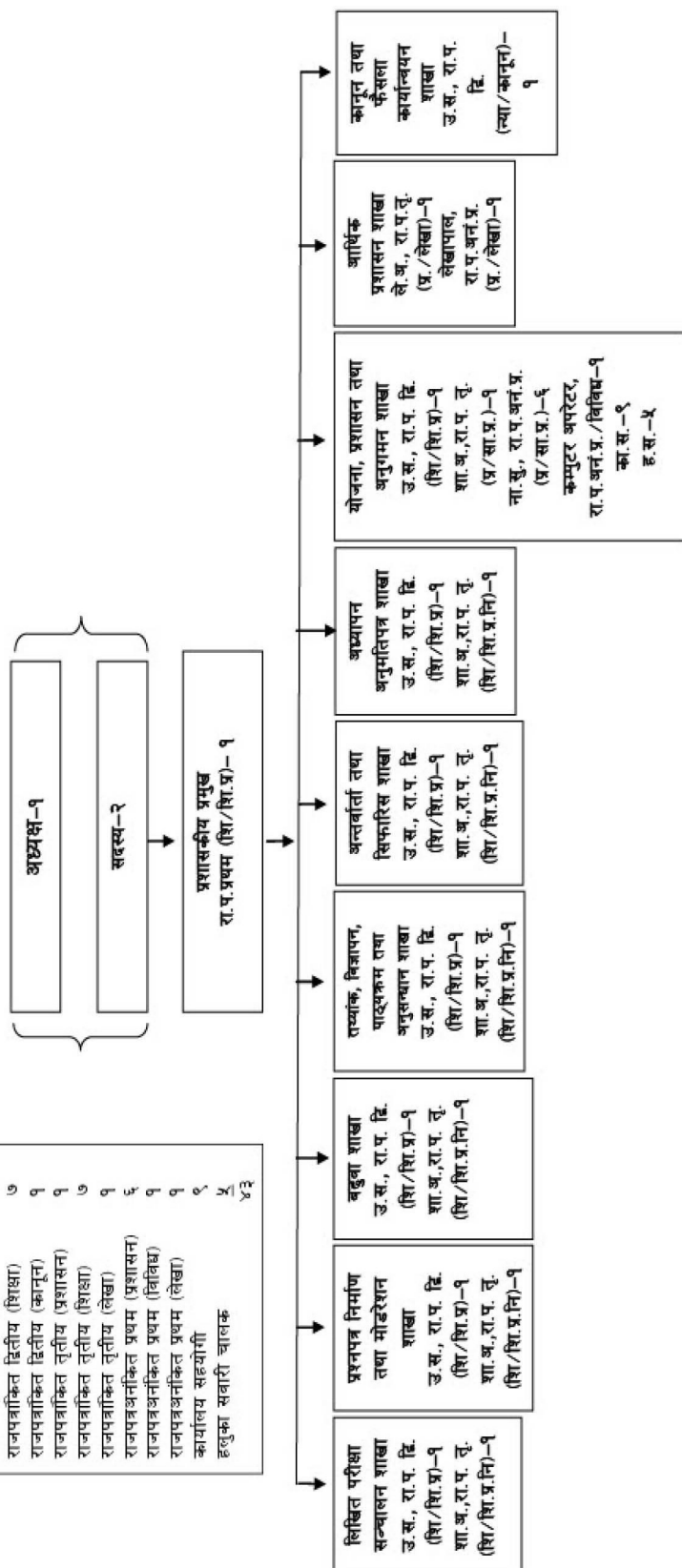
अनुसूची -२
शिक्षक सेवा आयोगको दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पदको नाम	श्रेणी तह	सेवा	समुह	उपसमुह	स्वीकृत दरबन्दी
१	प्रशासकीय प्रमुख	रा. प., प्रथम	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	-	१
२	उपसचिव	रा. प., द्वितीय	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	-	७
३	उपसचिव	रा. प., द्वितीय	न्याय	कानुन	-	१
४	शाखा अधिकृत	रा. प., तृतीय	प्रशासन	सा. प्रशासन	-	१
५	लेखा अधिकृत	रा. प., तृतीय	प्रशासन	लेखा	-	१
६	शाखा अधिकृत	रा. प., तृतीय	शिक्षा	शिक्षा प्रशासन	निरीक्षण	६
७	नायव सुब्बा	रा.प. अनं, प्रथम	प्रशासन	सा.प्रशासन	-	६
८	लेखापाल	रा. प. अनं, प्रथम	प्रशासन	लेखा	-	१
९	कम्प्युटर अपरेटर	रा. प. अनं, प्रथम	विविध	-	-	१
१०	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन	-	-	-	५
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	-	-	-	१०
जम्मा						४०

अनुसूची-३

दरबन्दी विवरण	
अध्यक्ष	१
सदस्य	२
राजपत्राङ्कित प्रथम (शिक्षा)	१
राजपत्राङ्कित द्वितीय (शिक्षा)	७
राजपत्राङ्कित तृतीय (कानून)	१
राजपत्राङ्कित तृतीय (प्रशासन)	१
राजपत्राङ्कित तृतीय (शिक्षा)	७
राजपत्राङ्कित तृतीय (लेखा)	१
राजपत्राङ्कित प्रथम (प्रशासन)	६
राजपत्राङ्कित प्रथम (विविध)	१
राजपत्राङ्कित प्रथम (लेखा)	१
कार्यालय सहाय्यी	९
हलुका सवारी चालक	५
	४३

शिक्षक सेवा आयोगको संगठनात्मक संरचना

अनुसूची -४

शिक्षक सेवा आयोगका शाखाहरूको कार्य विवरण

शाखाको नाम	कार्य विवरण
पाठ्यक्रम, तथ्याङ्क, विज्ञापन, क्षमता विकास तथा अनुसन्धान शाखा	१. सम्बन्धित निकायहरूबाट तथ्याङ्क विश्लेषण गरी आयोगसमक्ष पेस गर्ने, २. अध्यापन अनुमतिपत्र, शिक्षक बढुवा र खुला विज्ञापनको प्रस्ताव तयार पारी आयोगसमक्ष पेस गर्ने, ३. आयोगबाट स्वीकृत भएको विज्ञापन प्रकाशन गर्ने, ४. अध्यापन अनुमतिपत्र, आन्तरिक प्रतियोगितात्मक शिक्षक बढुवा र खुला विज्ञापनको पाठ्यक्रम निर्माण र परिमार्जनका लागि विज्ञहरूको सूची आयोग समक्ष पेस गर्ने, ५. छनोट भएका विज्ञहरूबाट पाठ्यक्रम निर्माण, परिमार्जनको खाका तयार गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने, ६. आयोगबाट स्वीकृत भएको पाठ्यक्रम लागु गर्ने, गराउने, ७. स्वीकृत भएको पाठ्यक्रमका आधारमा विशिष्टीकरण तालिका र नमुना प्रश्नपत्र निर्माण गर्ने, ८. पाठ्यक्रमको निर्माण र परिमार्जनका लागि प्राप्त भएका सुझावहरू आयोग समक्ष पेस गर्ने, ९. कर्मचारीहरूको क्षमता विकाससम्बन्धी क्षेत्रहरूको पहिचान गर्ने, १०. कर्मचारीहरूको क्षमता विकाससम्बन्धी योजनाको खाका तयार गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने, ११. आयोगबाट स्वीकृत भएको क्षमता विकाससम्बन्धी योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, १२. आयोगबाट प्रकाशन हुने वार्षिक प्रतिवेदन, बुलेटिन, ब्रोसर आदि तयार गर्ने, १३. उत्तरपुस्तिकाको दोस्रो कोड गर्ने, गराउने, १४. शिक्षक सेवा आयोग सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पहिचान गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	१५.स्वीकृत भएका अनुसन्धान क्षेत्रहरूमा अनुसन्धान गराउने, १६.शिक्षकका सेवा सर्त सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने, १७.अनुसन्धानका प्राप्तिहरूको कार्यान्वयनका लागि आयोग समक्ष पेस गर्ने र निर्णय भएबमोजिम गर्ने, गराउने ।
प्रश्नपत्र निर्माण तथा परिमार्जन शाखा	१. अध्यापन अनुमतिपत्र, शिक्षकहरूको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक बढुवा र खुला विज्ञापनका लागि प्रश्नहरू निर्माण र परिमार्जन गर्ने विज्ञहरूको सूची बनाई आयोग समक्ष पेस गर्ने, २. आयोगबाट स्वीकृत भएका विज्ञहरूबाट प्रश्नहरू निर्माण र परिमार्जन गराउने, ३. लिखित परीक्षाका लागि प्रश्नहरूको बैङ्क निर्माण गर्ने, ४. प्रश्नहरूको बैकलाई अति गोप्य तरिकाले सुरक्षित साथ राख्ने, ५. प्रश्न निर्माण र परिमार्जनसम्बन्धी गोष्ठी, सेमिनार र अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने, ६. प्रश्न निर्माण र परिमार्जनसम्बन्धी सरोकारवाला विज्ञहरूले दिएका सुझावहरू सङ्कलन गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने, ७. उत्तरकुञ्जिका तयार गर्नका लागि विज्ञहरूको सूची बनाई आयोग समक्ष पेस गर्ने, ८. छनोट भएका विज्ञहरूबाट लिखित परीक्षा सम्पन्न भइसकेपछि उत्तरकुञ्जिका तयार गर्न लगाउने, ९. तयार भएको उत्तरकुञ्जिका परिमार्जन गराई आयोग समक्ष स्वीकृतिका लागि पेस गर्ने, १०. आयोगबाट स्वीकृत भएको उत्तरकुञ्जिका कार्यान्वयनमा ल्याउने, ११. आयोगले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
लिखित परीक्षा सञ्चालन शाखा	१. उम्मेदवारहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण सङ्कलन गर्ने, २. परीक्षा केन्द्रसम्बन्धी विवरण माग गर्ने, ३. प्रश्नपत्र निर्माण तथा परिमार्जन शाखासँग समन्वय गरी परीक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक गोप्य सामग्रीको व्यवस्था परीक्षा केन्द्रगत रूपमा गर्ने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	४. उत्तरपुस्तिका, परीक्षा फाराम लगायत परीक्षा सामग्रीको व्यवस्था गर्ने, ५. परीक्षा सञ्चालनका लागि उत्तरपुस्तिका, परीक्षा सञ्चालन निर्देशिका र अन्य आवश्यक सामग्री परीक्षा केन्द्रसम्म पुर्याउने व्यवस्था मिलाउने, ६. परीक्षा सञ्चालनका लागि क्षेत्र तथा जिल्लाबीच समन्वय गर्ने, ७. परीक्षा व्यवस्थापनसम्बन्धी निर्देशिका निर्माण तथा परिमार्जनका लागि आयोग समक्ष प्रस्ताव पेस गरी स्वीकृत भएको निर्देशिका बमोजिम परीक्षा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने, ८. परीक्षा सम्पन्न भइसकेपछि उत्तरपुस्तिकाहरू सङ्कलन गर्ने र व्यवस्थित हिसाबले राख्ने व्यवस्था मिलाउने तथा प्याकेट निर्माण गर्ने, ९. परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धमा विभिन्न सरोकारवालाहरूले दिएका सुझावहरू सङ्कलन गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने र आयोगबाट स्वीकृत भए अनुसार गर्ने, गराउने, १०. उत्तरपुस्तिकाहरूमा प्रथम कोड गर्ने, गराउने, ११. उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षणका लागि विज्ञहरूको सूची बनाई आयोग समक्ष पेस गर्ने, १२. छनोट भएका विज्ञहरूबाट उत्तरपुस्तिका परीक्षण र सम्परीक्षण गराउने, १३. लिखित परीक्षाको प्राप्ताङ्कलाई कम्प्युटरमा इन्ट्री गराई रूजु गराउने, १४. आयोगको निर्णयअनुसार लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गर्ने, १५. परीक्षण र सम्परीक्षण कार्यमा लापरवाही वा अनियमितता गर्ने व्यक्तिको अभिलेख राखी आयोगमा पेस गर्ने, १६. आयोगले तोकेको अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
अध्यापन अनुमतिपत्र	१. आयोगबाट स्वीकृत भएको अध्यापन अनुमतिपत्रको पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
शाखा	२. अध्यापन अनुमतिपत्र वितरण गर्ने, ३. अध्यापन अनुमतिपत्रको अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने, ४. अध्यापन अनुमतिपत्रको विवरण संशोधनका लागि आएका निवेदनहरू आयोग समक्ष पेस गर्ने, ५. आयोगबाट भएको निर्णयअनुसार अध्यापन अनुमतिपत्रमा उम्मेदवारको नाम, थर लगायतका विवरण संशोधन गर्ने, ६. अध्यापन अनुमतिपत्रको सत्यापन गर्ने, ७. अध्यापन अनुमतिपत्रसम्बन्धी आएका उजुरीहरू आयोगसमक्ष पेस गरी निर्णय भएबमोजिम गर्ने, गराउने, ८. अध्यापन अनुमतिपत्रको भाषिक अनुवादसम्बन्धी काम गर्ने, गराउने, ९. अध्यापन अनुमतिपत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउनेसम्बन्धी काम गर्ने, १०. अध्यापन अनुमतिपत्रमा सुरक्षणसम्बन्धी कागजातहरू आफ्नो जिम्मा राख्ने राख्न लगाउने, ११. अध्यापन अनुमतिपत्र वितरण सम्बन्धमा आयोगको मातहतका कार्यालयसँग समन्वय गर्ने, १२. अध्यापन अनुमतिपत्रको परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय गर्ने, १३. विभिन्न निकायबाट अध्यापन अनुमतिपत्र सम्बन्धमा सोधनी भएका पत्रहरू आयोग समक्ष पेस गरी निकाशा भएबमोजिम गर्ने, गराउने, १४. आयोगले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।
अन्तर्वार्ता तथा सिफारिस शाखा	१. अन्तर्वार्तासम्बन्धी योजना बनाई आयोग समक्ष पेस गर्ने, २. आयोगबाट स्वीकृत भएको योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, ३. अन्तर्वार्ता सञ्चालन निर्देशिकाको संशोधन प्रस्ताव तयार पारी आयोग समक्ष पेस गर्ने, ४. आयोगबाट स्वीकृत भएको निर्देशिका कार्यान्वयनमा ल्याउने, ५. अन्तर्वार्ता मुकाम तोक्ने बारेमा आवश्यक कार्य गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	६. अन्तर्वार्ताका लागि आवश्यक दक्ष विज्ञहरूको सूची तयार गरी अद्यावधिक गर्ने, गराउने, ७. अन्तर्वार्ता मर्यादित र सहज वातावरणमा सञ्चालन गर्ने, गराउने, ८. लिखित र अन्तर्वार्ता समेतमा प्राप्त गरेको अंकका आधारमा अन्तिम नतिजा प्रकाशन गर्ने तथा उम्मेदवारहरूको सिफारिससम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने, ९. सिफारिससम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने, १०. उम्मेदवारहरूको सिफारिस सम्बन्धमा प्राप्त भएका निवेदनहरू आयोग समक्ष पेस गरी निकास भएबमोजिम गर्ने, गराउने, ११. आयोगबाट स्वीकृत भएको कार्यविधि कार्यान्वयनमा ल्याउने, १२. अन्तर्वार्तासम्बन्धी कागजातहरू गोप्य रूपमा राख्ने, १३. आयोगले तोकेका अन्तर्वार्ता तथा सिफारिससम्बन्धी अन्य कामहरू गर्ने, गराउने ।
बहुवा शाखा	१. शिक्षक बहुवासम्बन्धी वार्षिक योजना तयार पारी आयोगमा पेस गर्ने, २. आयोगबाट स्वीकृत भएको बहुवासम्बन्धी योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, ३. जिल्लाहरूबाट शिक्षक बहुवासम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन र सत्यापन गरी सञ्चित अभिलेखका आधारमा विश्लेषण गर्ने, ४. आयोगबाट स्वीकृत भएको शिक्षक बहुवा विज्ञापन प्रकाशन गर्ने, ५. बहुवाका लागि दरखास्त फारामहरू सङ्कलन गर्ने सम्बन्धमा आयोगको मातहतका कार्यालयहरूसँग समन्वय गर्ने, ६. शिक्षकहरूको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम भर्ने भराउने सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालयहरूसँग आवश्यक समन्वय गर्ने, ७. सम्बन्धित कार्यालयबाट प्राप्त कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा हुने बहुवाको नतिजा तयार पारी आयोग समक्ष पेस गर्ने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	८. बहुवासम्बन्धी उजुरीहरूको छानविनका क्रममा सम्बन्धित निकायबाट आवश्यक कागजातहरू माग गर्ने, ९. बहुवासम्बन्धमा पर्न आएका उजुरीको प्रारम्भिक छानविन गरी टुङ्गो लगाउन आयोगमा पेस गर्ने, १०. बहुवा सिफारिस भएका उम्मेदवारहरूको सिफारिस सम्बन्धित कार्यालयमा पठाउने, ११. बहुवासम्बन्धी अभिलेख राख्ने/राख्न लगाउने, १२. बहुवासम्बन्धी कार्यविधिको संशोधन प्रस्ताव तयार गरी आयोग समक्ष पेस गर्ने, १३. आयोगबाट स्वीकृत भएको कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, १४. आयोगबाट गठन भएका बहुवासम्बन्धी समितिहरूको काममा सहयोग पुर्याउने, १५. बहुवा सम्बन्धमा आयोगले तोकेका अन्य कार्य गर्ने ।
योजना, प्रशासन तथा अनुगमन शाखा	१. वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने, गराउने । २. आयोगलाई प्राप्त भएको बजेट सीमाभित्र रहेर वार्षिक योजना तयार पारी आयोगसमक्ष पेस गर्ने, ३. आयोगबाट स्वीकृत भएको वार्षिक योजनालाई मन्त्रालयमा पठाउने, ४. योजना आयोगबाट स्वीकृत भई आएको वार्षिक योजनाको कार्यान्वयनका लागि शाखागत बाँडफाँड गरी आयोग समक्ष पेस गरी स्वीकृत भएबमोजिम गर्ने, ५. आयोगबाट आयोजना हुने गोष्ठी तथा सेमिनारका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने, ६. आयोगको दैनिक प्रशासनिक कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउने, ७. आयोगको समग्र प्रशासनिक कार्यको समन्वय गर्ने, ८. करार सेवासम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने, गराउने, ९. आयोगसम्बन्धी कार्यक्रमहरूको अनुगमन, योजना र अनुगमन फारामहरूको ढाँचा तयारी पारी आयोग समक्ष पेस गर्ने,

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	१०.आयोगबाट स्वीकृत भएको अनुगमन योजना कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, ११.अनुगमनको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने, १२.अनुगमनबाट प्राप्त भएका सुझावहरूको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने, १३.आयोगसम्बन्धी आवश्यक मालसामानको खरिदसम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने, गराउने, १४.आयोगले तोकेको अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
आर्थिक प्रशासन शाखा	१. आयोगको वार्षिक बजेट निर्माणमा सहयोग गर्ने, २. स्वीकृत वार्षिक बजेट र खर्च गर्ने आधारहरूको सीमाभित्र रहेर खर्च गर्ने, ३. खर्चसम्बन्धी सम्पूर्ण श्रेस्ताहरू सुरक्षितसँग राख्ने, ४. राजश्वसम्बन्धी आम्दानी र त्यसको श्रेस्ता राख्ने, ५. आर्थिक ऐन, नियमावलीले तोकेका कामहरू गर्ने, ६. आयोगको आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण गराउने, ७. आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षणमा औल्याइएका कैफियतसम्बन्धी विषयमा आयोगका तर्फबाट जवाफ दिने, ८. आयोगको बेरुजु फछ्यौट गर्ने, गराउने, ९. आवश्यकता अनुसार पेशकी दिने, सोको अभिलेख राख्ने र पेशकी फछ्यौट गराउने, १०.आयोगले तोकेका आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	१. आयोग पक्ष र विपक्ष भएको मुद्दामा श्री सर्वोच्च अदालत र अन्य अदालतमा फिरादपत्र, प्रतिउत्तर पत्र, रिट निवेदनपत्र र लिखित जवाफको मस्यौदा गरी पेस गर्ने, दायर र दर्ता गराउने विषयका कार्य, २. आयोगको नीतिअनुसार मन्त्रालयको तर्फबाट विधेयक, नियम र आदेशको मस्यौदा गरी सम्पादन र सहमतिका लागि कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाउने र स्वीकृत भई

शाखाको नाम	कार्य विवरण
	आएपछि त्यसपछिको कारबाही गर्ने, गराउने कार्य, ३. आयोगको निर्णयबमोजिम नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गरिने सूचनासम्बन्धी कारबाही गरी नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने, गराउने कार्य, ४. आयोग र मातहतका निकायबाट कानुनी प्रश्नमा राय माग भै आएमा राय दिने, दिन लगाउने विषयगत कार्य, ५. आयोग र कानून न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय तथा अन्य मन्त्रालयबीच सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने, गराउने कार्य, ६. विभिन्न विषयमा कानुनी राय माग भै आएमा राय साथ पेस गर्ने, गराउने कार्य, ७. आयोग सम्बद्ध पदाधिकारीलाई विपक्षी बनाई रिटको लिखित जवाफ तयार गरी पेस गर्ने विषयका कार्य, ८. अदालतबाट भएको फैसला कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित कार्यालयमा पत्राचार गर्ने कार्य, ९. ऐन नियममा संशोधनका लागि गर्नुपर्ने कार्य, १०. जाँचबुझ आयोगसम्बन्धी कार्य, ११. सरकारवादी मुद्दासम्बन्धी कार्य, १२. आयोगसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण कागजातहरू तथा अभिलेखहरू सुरक्षित गरी राख्ने कार्य, १३. शिक्षक सेवा आयोगबाट सम्पादित कामका बारेमा विभिन्न अदालतमा तथा न्यायिक निकायमा परेका मुद्दाउपर सम्बन्धि शाखासँग समन्वय गरी लिखित जवाफ पेस गर्ने र महान्यायाधिवक्ता कार्यालय मार्फत प्रतिरक्षा गर्ने, १४. मुद्दासँग सम्बन्धित कागजातहरू व्यवस्थापन गर्ने, १५. आयोगले तोकेबमोजिम अन्य कार्य ।

अनुसूची -५

शिक्षक सेवा आयोगको आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्यतालिका

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग
सानोठिमी, भक्तपुर
आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्यतालिका

आयोगबाट स्वीकृत मिति:- २०८०/०४/०५

क्र.सं.	तह/श्रेणी	पदवृत्तिको किसिम	प्रतिशत निर्धारण	विज्ञापन/सूचना	परीक्षा सञ्चालन		विषयगत परीक्षा	सामान्य परीक्षा	विषयगत परीक्षा	अन्तर्निर्वा	सिफारिस	कैफियत
					सामान्य परीक्षा	विषयगत परीक्षा	सामान्य परीक्षा	विषयगत परीक्षा				
१	अध्यापन अनुमतिपत्र (माध्यमिक)	खुला			भाद्र				असोज/चैत्र			आ.व. २०७९/०८०
२	माध्यमिक, तृतीय	खुला							कात्तिक/मंसिर	पुस/माघ	फागुन/चैत्र	आ.व. २०७९/०८०
३	निम्न माध्यमिक, तृतीय	खुला				भाद्र			फागुन/चैत्र	चैत्र/वैशाख	जेठ/असार	आ.व. २०७९/०८०
४	प्राथमिक, तृतीय	खुला				असोज			वैशाख/जेठ	जेठ/असार	असार	आ.व. २०७९/०८०
५	करार सूची प्रकाशन (तीनै तह)										सिफारिस गरेको मितिले एक महिनाभित्र	आ.व. २०७९/०८०
६	प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक तहको द्वितीय र प्रथम श्रेणीमा खुट्टा	आन्तरिक प्रतियोगितात्मक कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन	साउन	साउन/भाद्र		कात्तिक/मंसिर			माघ/फागुन	फागुन/चैत्र	चैत्र/वैशाख	
७	माध्यमिक, तृतीय	खुला	पुस	पुस/माघ	फागुन/चैत्र	जेठ/असार	वैशाख					
८	निम्न माध्यमिक, तृतीय	खुला	फागुन	फागुन/चैत्र	जेठ/असार		असार					
९	प्राथमिक, तृतीय	खुला	वैशाख	वैशाख/जेठ	असार							
१०	अध्यापन अनुमतिपत्र (निम्न माध्यमिक)	खुला		साउन/भाद्र	कात्तिक/मंसिर		मंसिर/पुस					

अनुसूची - ६

प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला, समावेशी) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण-२०८०

क्र. स.	प्रदेश	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	सिफारिस हुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	कोशी प्रदेश	१७४५	१८७६१	३०७६	१६.४०	२९८८	१४४९	४८.४९	१३७८	३६७
२	मधेश प्रदेश	११३७	१५७५९	२२०२	१३.९७	२२४५	११७३	५२.२५	१०४७	९०
३	बागमती प्रदेश	१३८२	१५८३३	३०९९	१९.५७	२८४९	१३३२	४६.७५	१२१२	१७०
४	गण्डकी प्रदेश	१५३८	१८६३७	४१००	२२.००	३६३२	१६९९	४६.७८	१४७७	६१
५	लुम्बिनी प्रदेश	९८६	१६३३३	२६२३	१६.०६	२५३१	१०६९	४२.२४	९५७	२९
६	कर्णाली प्रदेश	५८०	१०३८४	१३७०	१३.१९	१४०६	६४८	४६.०९	५५८	२२
७	सुदूरपश्चिम प्रदेश	५१४	११२२४	१४३२	१२.७६	१३८१	५७९	४१.९३	४९४	२०
जम्मा		७८८२	१०६९३१	१७९०२	१६.७४	१७०३२	७९४९	४६.६७	७१२३	७५९
कोशी प्रदेश										
क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	ताप्लेजुङ	१२०	८०५	१०६	१३.१७	१०५	७९	७५.२४	७८	४२
२	पाँचथर	१७३	२००७	३७०	१८.४४	३६२	१५४	४२.५४	१४८	२५
३	इलाम	१८८	२१७६	४५२	२०.७७	४२९	२०९	४८.७२	१८८	०
४	झापा	१२८	२०२४	३१८	१५.७१	३०२	१०९	३६.०९	१०५	२३

५	संखुवासभा	१७२	२३९७	४७५	१९.८२	४६५	१६३	३५.०५	१५८	१४
६	तेह्रथुम	६९	४९५	५६	११.३१	५६	३७	६६.०७	३७	३२
७	धनकुटा	१२५	१४९४	२५८	१७.२७	२५२	१४२	५६.३५	१२५	०
८	भोजपुर	११५	११५५	१८७	१६.१९	१८६	१०६	५६.९९	१०१	१४
९	मोरङ	११०	१३८३	१८०	१३.०२	१७२	७३	४२.४४	७१	३९
१०	सुनसरी	६०	१००७	१०१	१०.०३	९६	४४	४५.८३	४३	१७
११	सोलुखुम्बु	१२१	६३३	८६	१३.५९	८६	५१	५९.३०	५०	७१
१२	खोटाङ	९२	७८०	११०	१४.१०	११०	७८	७०.९१	७८	१४
१३	ओखलढुङ्गा	१४७	९३०	१६१	१७.३१	१५८	९३	५८.८६	८८	५९
१४	उदयपुर	१२५	१४७५	२१६	१४.६४	२०९	१११	५३.११	१०८	१७
जम्मा		१७४५	१८७६१	३०७६	१६.४०	२९८८	१४४९	४८.४९	१३७८	३६७

मधेश प्रदेश

क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	सप्तरी	१३०	२०७८	१८०	८.६६	१७८	१३४	७५.२८	१२५	५
२	सिरहा	११५	१६६५	१८६	११.१७	१८३	१००	५४.६४	९८	१७
३	धनुषा	५७	३३७	३२	९.५०	३२	१७	५३.१३	१७	४०
४	महोत्तरी	१६०	१७४१	२४५	१४.०७	३३६	१३५	४०.१८	१३३	२७
५	सर्लाही	१८३	३१३१	५८१	१८.५६	५५९	२२१	३९.५३	१८३	०
६	रौतहट	१४५	१७४६	२५२	१४.४३	२४७	१५७	६३.५६	१४४	१
७	बारा	१६५	२४३३	३४१	१४.०२	३३२	१९८	५९.६४	१६५	०
८	पर्सा	१८२	२६२८	३८५	१४.६५	३७८	२११	५५.८२	१८२	०
जम्मा		११३७	१५७५९	२२०२	१३.९७	२२४५	११७३	५२.२५	१०४७	९०

बागमती प्रदेश										
क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	दोलखा	१४९	९०२	२१८	२४.१७	२१३	१४१	६६.२०	१३५	१४
२	रामेछाप	१५७	१९५४	३६८	१८.८३	३५०	१८०	५१.४३	१५७	०
३	सिन्धुली	२५७	१९००	७०८	३७.२६	६७१	२९४	४३.८२	२५७	०
४	सिन्धुपाल्चोक	१११	१०५५	१५४	१४.६०	१५१	११२	७४.१७	११०	१
५	रसुवा	५१	४४५	५५	१२.३६	५४	२५	४६.३०	२४	२७
६	नुवाकोट	१४०	१४७५	२८०	१८.९८	२६३	१२९	४९.०५	१२५	१५
७	धादिङ	१३२	१८५६	२६३	१४.१७	२५३	१४९	५८.८९	१३२	०
८	काभ्रेपलाञ्चोक	६५	५९१	४९	८.२९	४९	२५	५१.०२	२५	४०
९	भक्तपुर	१२२	३६८८	७०९	१९.२२	५७०	१३८	२४.२१	११२	१०
१०	ललितपुर	५	५४	८	१४.८१	६	५	८३.३३	४	१
११	मकवानपुर	६४	७६१	६४	८.४१	६३	३९	६१.९०	३८	२६
१२	चितवन	१२९	११५२	२२३	१९.३६	२०६	९५	४६.१२	९३	३६
जम्मा		१३८२	१५८३३	३०९९	१९.५७	२८४९	१३३२	४६.७५	१२१२	१७०
गण्डकी प्रदेश										
क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	नवलपरासी पूर्व	२३०	४३०३	८४३	१९.५९	७९१	२७८	३५.१५	२३०	०
२	गोरखा	२६५	२७९०	६५६	२३.५१	६२५	३०८	४९.२८	२६५	०
३	मनाङ	४	४५	२	४.४४	२	२	१००.००	२	२
४	लमजुङ	२५५	३०७५	८३१	२७.०२	७९८	३१०	३८.८५	२५५	०
५	कास्की	१६५	१३४९	५४९	४०.७०	२३७	१४०	५९.०७	१३८	२७
६	तनहुँ	१३६	१९८७	३११	१५.६५	३०३	१५६	५१.४९	१३६	०

७	स्याङ्जा	१४०	१२७३	१६९	१३.२८	१६८	१३५	८०.३६	१३२	८
८	मुस्ताङ	२६	४८९	१०७	२१.८८	१००	३४	३४.००	२६	०
९	म्याग्दी	४१	४२४	५८	१३.६८	५७	३८	६६.६७	३५	६
१०	बागलुङ	२३०	२५८६	५२९	२०.४६	५०७	२७०	५३.२५	२३०	०
११	पर्वत	४६	३१६	४५	१४.२४	४४	२८	६३.६४	२८	१८
जम्मा		१५३८	१८६३७	४१००	२१४.४५	३६३२	१६९९	६३१.७४	१४७७	६१

लुम्बिनी प्रदेश

क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	रुकुम पूर्व	३०	२७५	२८	१०.१८	२८	१७	६०.७१	१७	१३
२	नवलपरासी पश्चिम	८६	९६२	१६२	१६.८४	१५४	९२	५९.७४	८६	०
३	पाल्पा	१३१	१६३३	२६६	१६.२९	२५८	१२७	४९.२२	१२६	५
४	गुल्मी	१९९	२८७७	५८०	२०.१६	५६७	२०७	३६.५१	१९९	०
५	अर्घाखाँची	३४	२००	२७	१३.५०	२७	२३	८५.१९	२३	११
६	रूपन्देही	१३१	२३३९	४२१	१८.००	४०१	१५९	३९.६५	१३१	०
७	कपिलवस्तु	४२	७२९	८५	११.६६	८३	५०	६०.२४	४२	०
८	रोल्पा	९५	१६८९	३५६	२१.०८	३४५	१२०	३४.७८	९५	०
९	प्युठान	८५	१७००	२४६	१४.४७	२४०	९९	४१.२५	८५	०
१०	दाङ	८८	२५७९	३१०	१२.०२	२८९	९९	३४.२६	८८	०
११	बाँके	३०	५९८	६४	१०.७०	६४	३८	५९.३८	३०	०
१२	बर्दिया	३५	७५२	७८	१०.३७	७५	३८	५०.६७	३५	०
जम्मा		९८६	१६३३३	२६२३	१६.०६	२५३१	१०६९	४२.२४	९५७	२९

कर्णाली प्रदेश										
क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	रुकुम पश्चिम	२८	३९२	४३	१०.९७	४२	२८	६६.६७	२६	२
२	सल्यान	८७	१३५३	१०६	७.८३	१९८	९३	४६.९७	८७	०
३	हुम्ला	४८	७७१	१८३	२३.७४	१७५	६२	३५.४३	४८	०
४	मुगु	७२	२३२०	३४९	१५.०४	३३८	९५	२८.११	७२	०
५	डोल्पा	५३	७६७	१०६	१३.८२	१०२	६०	५८.८२	५३	०
६	कालिकोट	५२	१०२१	१३९	१३.६१	१३७	६३	४५.९९	५२	०
७	जुम्ला	४१	४७३	८३	१७.५५	८०	४७	५८.७५	४१	०
८	जाजरकोट	४८	५४४	५१	९.३८	४०	३६	९०.००	३५	१३
९	दैलेख	८२	२१०७	२३२	११.०१	२१८	१०१	४६.३३	८२	०
१०	सुर्खेत	६९	६३६	७८	१२.२६	७६	६३	८२.८९	६२	७
जम्मा		५८०	१०३८४	१३७०	१३.१९	१४०६	६४८	४६.०९	५५८	२२
सुदूरपश्चिम प्रदेश										
क्र. स.	जिल्ला	माग	प्रारम्भिक परीक्षा			विषयगत परीक्षा			सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत	सहभागी	उत्तीर्ण	प्रतिशत		
१	बाजुरा	२७	१५९	१०	६.२९	१०	९	९०.००	९	१८
२	वझाङ	४५	६१०	५९	९.६७	५९	४७	७९.६६	४५	०
३	अछाम	९७	१९७३	३५२	१७.८४	३३८	११९	३५.२१	९७	०
४	डोटी	६८	१३१६	१५०	११.४०	१४९	७७	५१.६८	६८	०
५	कैलाली	२९	७५१	९२	१२.२५	८४	३७	४४.०५	२९	०
६	दार्चुला	१०२	३९११	४५५	११.६३	४४०	१२६	२८.६४	१०२	०
७	बैतडी	७८	१७०८	२१५	१२.५९	२०६	९१	४४.१७	७८	०
८	डडेलधुरा	३६	३६५	४४	१२.०५	४३	३५	८१.४०	३४	२
९	कञ्चनपुर	३२	४३१	५५	१२.७६	५२	३८	७३.०८	३२	०
जम्मा		५१४	११२२४	१४३२	१२.७६	१३८१	५७९	४१.९३	४९४	२०

अनुसूची - ७

निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति सम्बन्धी
विवरण-२०८० (विषयगत रूपमा एकमपुष्ट)

क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		उत्तीर्ण प्रतिशत	विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्ति हुन बाँकी
			सहभागी	उत्तीर्ण		सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	९१	२३९८३	२३०६	९.६२	१६०५	१५२	९१	०
२	अंग्रेजी	१५३	१७२०८	४०६०	२३.५९	२५१२	२२६	१५३	०
३	गणित	१५८	८४५९	२२४८	२६.५८	१४२१	२१९	१५७	१
४	विज्ञान	२९०	३८७३	१२१३	३१.३२	९८४	३२६	२८१	९
५	सामाजिक अध्ययन	१११	१९७७३	३१७०	१६.०३	२०६२	१९०	१११	०
६	गणित विज्ञान	३५५	१८५८	९२३	४९.६८	७१०	३४५	३२०	३५
७	संस्कृत भाषा	४	३७	११	२९.७३	५	१	०	४
८	संस्कृत व्याकरण	३	१३	७	५३.८५	७	६	३	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	६	१	१६.६७	१	१	१	०
१०	शुक्ल यजुर्वेद	१	२	०	०.००	०	०	०	१
	कुल जम्मा	११६७	७५२१२	१३९३९	१८.५३	९३०७	१४६६	१११७	५०

कोशी प्रदेश

क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्ति हुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	२३	५७९५	४९९	४२६	३५	२३	०
२	अंग्रेजी	१९	३१७८	६९७	५०४	३०	१९	०
३	गणित	५४	२१४७	५५८	३९९	६४	५४	०
४	विज्ञान	८२	८१६	२८१	२४१	८८	८१	१

५	सामाजिक अध्ययन	२८	४५४५	७१३	५६५	४४	२८	०
६	गणित विज्ञान	१५४	६९५	३३३	२९४	१३९	१३७	१७
७	संस्कृत भाषा	१	१४	४	०	०	०	१
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	२	०	०	०	०	१
	कुल जम्मा	३६२	१७१९२	३०८५	२४२९	४००	३४२	२०

मधेश प्रदेश

क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	१५	२७७१	२७७	२३२	२६	१५	०
२	अंग्रेजी	२४	१८८५	४०२	३१०	३३	२४	०
३	गणित	७	३५७	६५	४४	९	६	१
४	विज्ञान	३७	५७५	१६४	१४३	४६	३७	०
५	सामाजिक अध्ययन	५	१०१२	१४६	११३	९	५	०
६	गणित विज्ञान	२३	१२७	४३	३८	६	६	१७
७	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	१	५	३	३	३	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	११२	६७३२	११००	८८३	१३२	९४	१८

बागमती प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	१२	३४२९	३६३	२५२	२१	१२	०
२	अंग्रेजी	२८	३२५६	८५६	५९९	४२	२८	०
३	गणित	३६	२१६०	५९५	३९२	५२	३६	०
४	विज्ञान	६८	८११	३०७	२४६	८१	६८	०
५	सामाजिक अध्ययन	१९	३५४६	५८७	४३९	३२	१९	०
६	गणित विज्ञान	४१	१६८	९४	७८	४२	४०	१
७	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	१	६	१	१	१	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	२०५	१३३७६	२८०३	२००७	२७१	२०४	१
गण्डकी प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	१९	३९१३	४४२	३६१	२९	१९	०
२	अंग्रेजी	३६	३६२६	८९१	६३८	४९	३६	०
३	गणित	३६	१६९०	५३४	३७७	५६	३६	०
४	विज्ञान	५२	७२०	२५१	२०४	६८	५२	०
५	सामाजिक अध्ययन	२८	२९०३	६०२	४६२	४५	२८	०

६	गणित विज्ञान	४१	२२२	१३१	१११	४८	४१	०
७	संस्कृत भाषा	१	३	१	०	०	०	१
८	संस्कृत व्याकरण	१	६	३	३	२	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	२१४	१३०८३	२८५५	२१५६	२९७	२१३	१

लुम्बिनी प्रदेश

क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	५	२७६३	२२८	१६२	११	५	०
२	अंग्रेजी	५	१४०३	२७५	१८३	११	५	०
३	गणित	५	६०८	१२९	६६	६	५	०
४	विज्ञान	२१	४३०	९०	७१	२१	२१	०
५	सामाजिक अध्ययन	९	२३१८	३२१	२३८	१९	९	०
६	गणित विज्ञान	३२	२४३	१३१	१०५	३९	३२	०
७	संस्कृत भाषा	२	२०	६	५	१	०	२
८	संस्कृत व्याकरण	१	२	१	१	१	१	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	८०	७७८७	११८१	८३१	१०९	७८	२

कर्णाली प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	६	२४०६	२०२	१५४	१२	६	०
२	अंग्रेजी	२०	१५८४	३९८	२४६	२९	२०	०
३	गणित	११	७६८	१८६	१२६	१५	११	०
४	विज्ञान	२३	४५८	१०२	७४	१७	१७	६
५	सामाजिक अध्ययन	१०	१९८६	२९९	२२१	१७	१०	०
६	गणित विज्ञान	२३	१०८	४४	३७	२४	२३	०
७	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
८	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
९	संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	९३	७३१०	१२३१	८५८	११४	८७	६

सुदूरपश्चिम प्रदेश

विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
		सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
नेपाली	११	२९०६	२९५	२३३	१८	११	०
अंग्रेजी	२१	२२७६	५४१	३९७	३२	२१	०
गणित	९	७२९	१८१	१२३	१७	९	०
विज्ञान	७	६३	१८	१५	५	५	२
सामाजिक अध्ययन	१२	३४६३	५०२	३८८	२४	१२	०
गणित विज्ञान	४१	२९५	१४७	११७	४७	४१	०
संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	०	०	०	०	०
शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा	१०१	९७३२	१६८४	१२७३	१४३	९९	२

निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) प्रदेशगत एकमुष्ट विवरण								
विषय	कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
नेपाली	२३	१५	१२	१९	५	६	११	९१
अंग्रेजी	१९	२४	२८	३६	५	२०	२१	१५३
गणित	५४	६	३६	३६	५	११	९	१५७
विज्ञान	८१	३७	६८	५२	२१	१७	५	२८१
सामाजिक अध्ययन	२८	५	१९	२८	९	१०	१२	१११
गणित विज्ञान	१३७	६	४०	४१	३२	२३	४१	३२०
संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०	०
संस्कृत व्याकरण	०	१	०	१	१	०	०	३
संस्कृत कर्मकाण्ड	०	०	१	०	०	०	०	१
शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा	३४२	९४	२०४	२१३	७८	८७	९९	१११७

अनुसूची - ८

माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक
पदपूर्तिसम्बन्धी विवरण- २०८० (विषयगत एकमुष्ट)

क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		उत्तीर्ण प्रतिशत	सिफारिस	पूर्ति हुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण			
१	नेपाली	१२४	८८४७	२९९४	२६४०	२०७	७.८४	१२४	०
२	अंग्रेजी	९४	९४२३	४४९०	३७४०	१६३	४.३६	९४	०
३	गणित	२१३	५४८५	३००८	२३३६	२७८	११.९	२१३	०
४	विज्ञान	१९३	५१३०	२८५२	२३६९	२७७	११.७	१९३	०
५	सामाजिक अध्ययन	५८	५९९४	२५१०	२१७३	१२३	५.६६	५८	०
६	अर्थशास्त्र	८	४८१	२०७	१७७	२२	१२.४	८	०
७	क.स. तथा लेखा	१५	१३४८	४७६	३९७	४१	१०.३	१५	०
८	शिक्षा शिक्षण	१	१४२	५८	४७	३	६.३८	१	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	१	२०९	७१	५१	४	७.८४	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	२	१	१	१	१००	१	०
११	संस्कृत व्याकरण	३	१३	७	७	५	७१.४	३	०
१२	संस्कृत भाषा	५	३७	१५	१४	१०	७१.४	५	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	१	९८	१९	१७	३	१७.६	१	०
१४	संस्कृत साहित्य	१	५	३	३	३	१००	१	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०		०	०
	कुल जम्मा	७८	३७२१४	१६७११	१३९७२	११४०	८.१६	७८	०

कोशी प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्ति हुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	११	८२७	२२०	१९८	२०	११	०
२	अंग्रेजी	१४	२०६५	९७६	८३१	२५	१४	०
३	गणित	६७	१४४५	८५३	७०८	८५	६७	०
४	विज्ञान	५४	१०५६	६३१	५४३	७१	५४	०
५	सामाजिक अध्ययन	५	९१६	३७१	३१६	११	५	०
६	अर्थशास्त्र	२	१८१	८०	६७	६	२	०
७	क.स. तथा लेखा	१	३७	११	१०	३	१	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
१२	संस्कृत भाषा	२	१७	९	८	४	२	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	१५६	६५४४	३१५१	२६८१	२२५	१५६	०

मधेश प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्ति हुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	२४	१८१९	६८९	६२२	३९	२४	०
२	अंग्रेजी	५	६०८	२५२	२०४	११	५	०
३	गणित	१६	७३७	३०२	२४१	२३	१६	०
४	विज्ञान	२५	७३८	४०३	३३६	३५	२५	०
५	सामाजिक अध्ययन	४	४१४	१६२	१४५	८	४	०
६	अर्थशास्त्र	०	०	०	०	०	०	०
७	क.स. तथा लेखा	३	२४६	९०	७०	९	३	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	१	२०९	७१	५१	४	१	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	१	२	१	१	१	१	०
११	संस्कृत व्याकरण	१	२	१	१	१	१	०
१२	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	८०	४७७५	१९७१	१६७१	१३१	८०	०

बागमती प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	२८	१९१९	६१७	५५०	४१	२८	०
२	अंग्रेजी	१६	१५२३	६६१	५३८	२७	१६	०
३	गणित	२९	७४७	३८०	२८९	३७	२९	०
४	विज्ञान	३६	१२५९	६४४	५१५	४७	३६	०
५	सामाजिक अध्ययन	१३	१४८४	६३०	५३७	२६	१३	०
६	अर्थशास्त्र	४	१७५	८०	४२	१०	४	०
७	क.स. तथा लेखा	५	४२९	१३८	११९	१३	५	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	२	११	६	६	४	२	०
१२	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	१३३	७५४७	३१५६	२५९६	२०५	१३३	०

गण्डकी प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	३२	१७२८	६३०	५५३	४७	३२	०
२	अंग्रेजी	१९	१८७२	९४९	७८४	२८	१९	०
३	गणित	३४	७१९	४२६	३३५	४४	३४	०
४	विज्ञान	३०	८४३	५११	४३४	४९	३०	०
५	सामाजिक अध्ययन	१४	१०२६	४७१	४३२	२५	१४	०
६	अर्थशास्त्र	२	१२५	४७	६८	६	२	०
७	क.स. तथा लेखा	१	१३६	५७	४७	३	१	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
१२	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	१	९८	१९	१७	३	१	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	१३३	६५४७	३११०	२६७०	२०५	१३३	०

लुम्बिनी प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	११	१०३८	३५५	३०५	२३	११	०
२	अंग्रेजी	१५	१४३७	७०४	५७८	२६	१५	०
३	गणित	२८	८१७	४७१	३४४	३७	२८	०
४	विज्ञान	१६	५९६	३२१	२५७	२७	१६	०
५	सामाजिक अध्ययन	७	७३२	२९१	२४२	१९	७	०
६	अर्थशास्त्र	०	०	०	०	०	०	०
७	क.स. तथा लेखा	३	३३६	१२२	१०४	७	३	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
१२	संस्कृत भाषा	१	६	२	२	२	१	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	१	५	३	३	३	१	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	८२	४९६७	२२६९	१८३५	१४४	८२	०

कर्णाली प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	९	७३८	२२७	१९५	१७	९	०
२	अंग्रेजी	१३	८२५	३९१	३३३	२५	१३	०
३	गणित	२५	७५२	४२८	३०८	३७	२५	०
४	विज्ञान	१९	३६१	२०६	१७२	२८	१९	०
५	सामाजिक अध्ययन	६	६४०	२५८	२२१	१४	६	०
६	अर्थशास्त्र	०	०	०	०	०	०	०
७	क.स. तथा लेखा	०	०	०	०	०	०	०
८	शिक्षा शिक्षण	०	०	०	०	०	०	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
१२	संस्कृत भाषा	०	०	०	०	०	०	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	७२	३३१६	१५१०	१२२९	१२१	७२	०

सुदूरपश्चिम प्रदेश								
क्र. स.	विषय	माग	प्रारम्भिक परीक्षा		विषयगत परीक्षा		सिफारिस	पूर्तिहुन बाँकी पद
			सहभागी	उत्तीर्ण	सहभागी	उत्तीर्ण		
१	नेपाली	९	७७८	२५६	२१७	२०	९	०
२	अंग्रेजी	१२	१०९३	५५७	४७२	२१	१२	०
३	गणित	१४	२६८	१४८	१११	१५	१४	०
४	विज्ञान	१३	२७७	१३६	११२	२०	१३	०
५	सामाजिक अध्ययन	९	७८२	३२७	२८०	२०	९	०
६	अर्थशास्त्र	०	०	०	०	०	०	०
७	क.स. तथा लेखा	२	१६४	५८	४७	६	२	०
८	शिक्षा शिक्षण	१	१४२	५८	४७	३	१	०
९	स्वास्थ्य शिक्षा	०	०	०	०	०	०	०
१०	शुक्लयजुर्वेद	०	०	०	०	०	०	०
११	संस्कृत व्याकरण	०	०	०	०	०	०	०
१२	संस्कृत भाषा	२	१४	४	४	४	२	०
१३	कम्प्युटर विज्ञान	०	०	०	०	०	०	०
१४	संस्कृत साहित्य	०	०	०	०	०	०	०
१५	न्याय	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा	६२	३५१८	१५४४	१२९०	१०९	६२	०

अनुसूची-९

प्रथमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समूहको समेत) एकीकृत रूपमा पदपूर्ति विवरण - २०८०

कोशी प्रदेश																						
क्र. सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.क्षे.		जनमा विभाषित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या
		विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस	विशेषज्ञ	सिफारिस					
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																						
१	ताप्लेजुङ	३३	७८	२०			१			२१		२५		११		६		२		१२०	७८	२४
२	पाँचथर	५२	१०२	३४	३४	१		०	१	३५	१०	२८	०	१२	१	८	१	२	०	१७३	१४८	२५
३	इलाम	७४	९३	२०		०		०	०	३२	३२	३६		१७	१०	९	१	०	०	१८८	१८८	०
४	संखुवासभा	६३	१०९	३२	३२	२			१	२३	६	२८	२	१३	३	६	२	४	४	१७२	१५८	१४
५	धनकुटा	३६	६०	२६		१		०	०	२४	२४	२०	१०	९	३	५	२	४	०	१२५	१२५	०
६	धौजपुर	५०	९२	१२	६	२		०	१	११	२	१८	०	१२	१	८	०	१	०	११५	१०१	१४
७	तेह्रथुम	१३	३७	७		१			१	१६		१६		१०		४		१		६९	३७	३२

शिक्षक सेवा आयोगको सोहीँ वार्षिक प्रतिवेदन -२०८०/८१ | १०५

८	खोटाङ	३१	६७	९	५	१	१	०	१	०	१४	५	२४	१	८	०	३	०	१	०	१२	७८	१४
९	सोलुखुम्बु	४१	५०	२४	०	१	०	०	०	०	२२	०	१८	०	७	०	५	०	३	०	१२१	५०	७१
१०	ओखलढुङ्गा	४८	८८	२५	०	१	०	०	१	०	२८	०	२३	०	११	०	६	०	४	०	१४७	८८	५९
११	उदयपुर	३४	७२	२०	२०	१			१		२८	९	२३	५	१०	१	६	१	२	०	१२५	१०८	१७
१२	झापा	३८	८९	१०	१०	०		०	१	०	२८	६	२५	०	१५	०	८	०	३	०	१२८	१०५	२३
१३	मोरङ	४५	७१	१२	०	०			१		१०		२२		१३		५		२		११०	७१	३९
१४	सुनसरी	१२	२९	६	६	१	०	०	०	०	१२	४	१४	२	८	२	५	०	२	०	६०	४३	१७
	जम्मा	५७०	१०३७	२५७	१५९	१३	०	०	१०	०	३०४	९८	३२०	५२	१५६	२१	८४	७	३१	४	१७४५	१३७८	३६७

मधेश प्रदेश

क्र. सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.झे.	विशेष शिक्षा		सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	
																			विशेष	सिफारिस			
		विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस												
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																							
१	सिराहा	५३	७८	२०	८	१	०	०	०	१७	०	१३	१२	६	०	३	०	२	०	११५	९८	१७	
२	सप्तरी	३३	४६	३१	३१	१	०	०	०	२६	२१	२१	२१	९	३	५	४	४	३	१३०	१२५	५	
३	बारा	३२	४१	४२	४२	१	१	१	०	३५	३५	२९	२९	१२	८	७	६	६	६	१६५	१६५	०	
४	पर्सा	६१	६७	३८	३८	१	१	१	१	३३	३३	२७	२७	११	६	६	५	४	४	१८२	१८२	०	
५	रौतहट	५६	७६	२८	२८	१	०	०	०	२५	१६	१९	१९	८		४	१	४	४	१४५	१४४	१	
६	सर्लाही	७२	७५	३५	३५	१	१	१	१	३०	३०	२५	२५	१०	९	५	३	४	४	१८३	१८३	०	
७	धनुषा	७	१७	१६		१		०		१३		११		५		२		२		५७	१७	४०	
८	महोत्तरी	५९	८१	३२	२३	२	०	०	०	२७	९	२२	१५	९	३	६	१	३	१	१६०	१३३	२७	
	जम्मा	३७३	४८१	२४२	२०५	९	३	३	२	२०६	१४४	१६७	१४८	७०	२९	३८	१३	२९	२२	११३७	१०४७	९०	

वागमती प्रदेश																								
क्र. सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.क्षे.		जनमा विभाजित सङ्ख्या		सिफारिस भएको सङ्ख्या		पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या
		नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म	नर	म			
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																								
१	ललितपुर	३	३	१	१	०	०	०	०	१	०	०	५	०	०	०	०	०	०	५	४	१	१	
२	भक्तपुर	६८	६८	१७	१७	१	१	०	०	१४	१४	१२	५	५	२	३	३	२	१२२	११२	११२	१०		
३	काभ्रेपलाञ्चोक	२०	२५	६		०		१		४		२४		६		३		१	६५	२५	२५	४०		
४	सिन्धुपाल्चोक	४०	८४	११	११	०	०	१	०	९	९	३५	४	१२	२	२	०	१	१११	११०	११०	१		
५	सिन्धुली	१०२	१२८	४०	४०	२	२	१	०	३८	३८	३८	१६	१८	१०	९	८	८	२५७	२५७	२५७	०		
६	रसुवा	१४	२४	१०		०		०		११		९		४	२		१	५१	५१	५१	२७			
७	नुवाकोट	३७	८३	१०	१०	१	१	१	१	३२	१६	३२	४	१४	२	८	३	५	१४०	१२५	१२५	१५		
८	धादिङ	४२	७२	१२	१२	१	१	१	१	२६	२६	२९	७	१२	९	५	१	४	१३२	१३२	१३२	०		
९	मकवानपुर	१९	३८	५		१		०	०	४		२२		१०	२		१	६४	३८	३८	२६			
१०	चितवन	४८	९३	१३	१३	०	०	१		१२		३०		१४		५		६	१२९	९३	९३	३६		
११	रामेछाप	५४	८२	३३	३३	१	१	१	०	२८	२८	२३	५	९	३	५	१	४	१५७	१५७	१५७	०		
१२	दोलखा	५४	९२	१५	१५	१	१	१	०	२८	१६	२७	३	११	२	८	२	४	१४९	१३५	१३५	१४		
	जम्मा	५०१	७९२	१७३	१७३	८	७	७	७	२०७	१४७	२८१	४४	११५	३६	५३	१९	३७	१३८२	१२१२	१२१२	१७०		

गण्डकी प्रदेश

क्र.सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.झे.		जम्मा विभागीय सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या		
		विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस				विशेष	सिफारिस
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																								
१	कास्की	७५	१३८	२०	०	०	०	०	०	२६	०	२६	०	८	०	५	०	५		१३८	१३८	२७		
२	बागलुङ	१२६	१४५	३२	३२	२	१	१	०	२८	२८	२३	६	९	५	५	५	४		२३०	२३०	०		
३	पर्वत	९	२८	२	०	०	०	०	०	१६		९		३		२				४४	२८	१६		
४	म्याग्दी	८	२४	२	२	०	०	०	०	१२	५	१३	१	२	२	२	०	२	१	४१	३५	६		
५	मुस्ताङ	१४	१८	४	४	०	०	०	३	३	३	३	०	१	१	१	०	०	०	२६	२६	०		
६	मनाङ	३	२	१		०	०	०	०			०	०	०	०	०	०	०		४	२	२		
७	गोरखा	१३३	१४५	३६	३६	०	०	१	१	२९	२९	४०	२८	१३	१३	९	९	४		२६५	२६५	०		
८	स्याङ्जा	४६	९१	१२	१२	०		०	३८	२४	२४	२२	२	१५	२	७	१	०		१४०	१३२	८		
९	लमजुङ	१३३	१३३	३६	३६	०		०	२९	३४	३४	३४	३४	१०	७	७	६	६		२५५	२५५	०		
१०	तनहु	६४	८१	१६	१६	१	१	१	१	१४	१४	२७	१३	५	५	६	५	२	०	१३६	१३६	०		
११	नवलपरासी पूर्व	११५	११८	३०	३०	२	२	०	०	२४	२४	३४	३४	१३	१३	६	३	६		२३०	२३०	०		
	जम्मा	७२६	९२३	१९१	१६८	५	४	३	२	२१९	१५६	२३१	११८	८२	५०	३०	२९	२१		१५३६	१४७७	५४		

शिक्षक सेवा आयोगको सोही वार्षिक प्रतिवेदन -२०८०/८१ | १०९

लुम्बिनी प्रदेश

क्र.सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.झे.		सिफारिस भएको सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या
		नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस	नफाहान	क्षेत्रीय/सिफारिस			

१	नवलपरासी पश्चिम	३५	४८	१३	१३	०	०	०	०	१५	१५	१३	१	५	०	३	१	२	०	५६	०	
२	रुपन्देही	६१	६२	१६	१६	०	०	१	१	१८	१८	१६	१६	१०	९	५	५	४	४	१३१	०	
३	कपिलवस्तु	२२	२७	५	५	०	०	१	५	५	५	४	३	३	०	२	१	०	०	४२	०	
४	अर्घाखाँची	१	२१	०	०	०	०	१	१४	२	१२		३	३		३		०		३४	११	
५	पाल्पा	६०	१०५	१६	१५	०	०	०	१३	३	२३	३	३	९	०	७	०	३	०	१३१	५	
६	गुल्मी	८८	१२३	२३	२३	०		१	३७	३४	२३	२	२	१८	१४	९	३	०	०	१९९	०	
७	रोल्पा	४२	४७	११	११	१	१	०	९	९	१८	१३	७	७	७	४	४	३	३	९५	०	
८	प्युठान	३९	४७	११	११	०	०	०	९	९	१५	८	५	५	५	३	३	२	२	८५	०	
९	दाङ	४०	४९	११	११	०	०	०	९	९	१९	११	५	५	५	२	२	१	५	८८	०	
१०	बाँके	१४	२१	४	४	०	०	०	३	३	७	२	१	१			०		३०	०		
११	वर्दिया	१२	२२	३	३	०	०	०	२	२	११	४	४	१	१	३	३	०	३५	३५	०	
१२	रुकुम पूर्व	६	१७		५	०		०	६		७			४		१			३०	१७	१३	
	जम्मा	४२०	५८९	११८	११२	१	१	४	१	१४०	१०९	१६८	७२	७४	४१	४३	२२	१८	१०	९८६	९५७	२९

कर्णाली प्रदेश																						
क्र. सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.क्षे.		जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या
		विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस	विज्ञापित	सिफारिस					
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																						
१	रुकुमपश्चिम	१५	२३	४	२	०		०		४	१	३		२		०		०		२८	२६	२
३	डोल्पा	१७	२७	११	११	०	०	०	०	१०	८	८	१	४	३	२	२	१	१	५३	५३	०
४	जुम्ला	२१	३२	७	७	०	०	०	०	६	१	४	०	२	०	१	१	०	०	४१	४१	०
५	मुगु	३४	३७	१३	१३	०	०	०	०	१०	१०	८	५	४	४	२	२	१	१	७२	७२	०
६	हुम्ला	२३	३१	८	८	०	०	०	०	६	६	६	०	२	०	२	२	१	१	४८	४८	०
८	जाजरकोट	१४	३५	१०		०		०	०	१०		८		३		३		०		४८	३५	१३
९	दैलेख	३०	४०	८	८	१	१	०	०	२२	२२	१५	५	४	४	१	१	१	१	८२	८२	०
१०	सुर्खेत	२८	६१	८	१	०	०	१	०	८		२१		५		०				७१	६२	९
११	कालिकोट	२४	३७	१०	१०	०		०		७	०	६	०	३	३	१	१	१	१	५२	५२	०
१२	सल्यान	४०	५९	११	११	१	०	०	०	१३	७	११	०	४	३	५	५	२	२	८७	८७	०
	जम्मा	२४६	३८२	९०	७१	२	१	१	०	९६	५५	९०	११	३३	१७	१७	१४	७	७	५८२	५५८	२४

सुदूरपश्चिम प्रदेश																						
क्र. सं.	जिल्ला	खुला		महिला		दलित महिला		मुस्लिम महिला		जनजाती		मधेशी		दलित		अपाङ्गता		पि.क्र.		जम्मा विभाषित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या
		विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस	विशेष	सिफारिस					
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या																						
१	वजाङ	१०	२३	५	५	१	०	०	०	११	१०	११	३	४	१	३	३	०	०	५४	५४	०
२	डोटी	१८	३८	५	५	१	०	०	०	१८	१८	१८	२	५	२	३	३	०	०	६८	६८	०
३	अछाम	४३	५३	१३	१३	०		०		१८	१८	१४	५	५	४	४	४	०	०	९७	९७	०
४	दार्चुला	३६	४२	१४	१४	१	१	०	०	२०	२०	१४	८	८	८	२	२	१	१	१०२	१०२	०
५	बैतडी	३५	५९	९	९	०	०	१	०	८	०	२०	७	३	१	१	१	१	१	७८	७८	०
६	डडेलधुरा	७	२५	२	२	१	०	०	०	१३	७	१०	०	१		१				३६	३६	२
७	कञ्चनपुर	१३	२८	३	३	०		०		४	०	१०	०	२	१	०		०		३२	३२	०
८	कैलाली	११	२०	३	३	०		०		२	२	७	०	४	२	२	२	०		२९	२९	०
९	वाजुरा	६	९	३		०		०		८		७		२		१		०		२७	२७	१८
	जम्मा	१७९	२९७	५७	५४	४	१	१	०	१०२	७५	११७	३१	३४	१९	१७	१५	३	२	५१४	४९४	२०

प्राथमिक तहको प्रदेशगत आधारमा कुल विज्ञापित र सिफारिस सङ्ख्या				
क्र.स.	प्रदेश	कुल विज्ञापन	कुल सिफारिस	पदपुर्ति गर्न बाँकी सङ्ख्या
१	कोशी	१,७४५	१,३७८	३६७
२	मधेश	१,१३७	१,०४७	९०
३	वागमती	१,३८२	१,२१२	१७०
४	गण्डकी	१,५३६	१,४७७	५९
५	लुम्बिनी	९८६	९५७	२९
६	कर्णाली	५८२	५५८	२४
७	सु प्रदेश	५१४	४९४	२०
	जम्मा	७,८८२	७,१२३	७५९

अनुसूची-१०

निम्नमाध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण-२०८०

विषय : (०१) नेपाली

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.बे.		कैफियत
	वि.नं.					प्रदेश	महिला					द.महिला	२०१०१/७९/८०	
१.	कोशी प्रदेश	२३	२३	०	१३	३		३	२	२	०			२३
२.	मधेश	१५	१५	०	८	२		२	२	१	०		०	१५
३.	वागमती	१२	१२	०	७	१		१	२	१	०		०	१२
४.	गण्डकी	१९	१९	०	१०	३		२	३	१	०		०	१९
५.	लुम्बिनी	५	५	०	३	१		१						५
६.	कर्णाली	६	६	०	४	१		१						६
७.	सुदूरपश्चिम	११	११	०	६	३		१	१					११
		९१	९१	०	५१	१४		११	१०	५	०		०	९१

विषय (०२) अङ्ग्रेजी													
क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	कैफियत
	वि.नं.					प्रदेश	महिला						
1	कोशी प्रदेश	१९	१९	०	१०	३		२	२	२			१९
2	मधेश	२४	२४	०	५	६		३	५	३	१		
3	बागमती	२८	२८	०	१५	४		३	३	२	१		२८
4	गण्डकी	३६	३६	०	२१	६		४	३	१	१		३६
5	लुम्बिनी	५	५	०	३	१		१					५
6	कर्णाली	२०	२०	०	९	३		२	३	३			२०
7	सुदूरपश्चिम	२१	२१	०	९	२		२	७	१			२१
	जम्मा	१५३	१५३		७२	२५		१७	२३	१२	३	१	१५३

विषय (०३) गणित													
क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	कैफियत
	वि.नं. प्रदेश					महिला	द. महिला						
1	कोशी प्रदेश	५४	५४	०	२१	७		१३	७	५	०	२०९०३/७९/८०	५४
2	मधेश	७	६	१	०	२		२	०	१	१		६
3	बागमती	३६	३६	०	९	८		४	९	३	२	१	३६
4	गण्डकी	३६	३६	०	११	८		८	२	२	३	२	३६
5	लुम्बिनी	५	५	०	५								५
6	कर्णाली	११	११	०	५	२		३	०	१			११
7	सुदूरपश्चिम	९	९	०	३	१		२	२	१	०		९
	जम्मा	१५८	१५७	१	५४	२८		३२	२०	१३	६	४	१५७

विषय (०४) विज्ञान													
क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.झे.	कैफियत
	वि.नं.					प्रदेश	महिला						
1	कोशी प्रदेश	८२	८१	१	४४	१७		१३	४	१		२	८१
2	मधेश	३७	३७	०	१९	६		४	५	१	१	१	३७
3	वागमती	६८	६८	०	२६	१७		१५	४	२	२	२	६८
4	गण्डकी	५२	५२	०	१३	११	१	११	७	५	२	२	५२
5	लुम्बिनी	२१	२१	०	११	७		२	०	१			२१
6	कर्णाली	२३	१७	६	१७								१७
7	सुदूरपश्चिम	७	५	२	४			१					५
		२९०	२८१	९	१३४	५८		४६	२०	१०	५	७	२८१

विषय : (०५) सामाजिक अध्ययन

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.भे.	कैफियत
	वि.नं. प्रदेश				२०१०५/७९/८०	महिला	द.महिला						
1	कोशी प्रदेश	२८	२८	०	१५	४		३	३	१	२	२०७०५/७९/८०	२८
2	मधेश	५	५	०	३	२							५
3	वागमती	१९	१९	०	१०	३		२	२	१	१		१९
4	गण्डकी	२८	२८	०	१५	४		३	३	१	२		२८
5	लुम्बिनी	९	९	०	५	१		१	१	१			९
6	कर्णाली	१०	१०	०	७	१		२					१०
7	सुदूरपश्चिम	१२	१२	०	७	२		१	१	१			१२
		१११	१११	०	६२	१७		१२	१०	५	५	०	१११

विषय : (१८) शुक्लयजुर्वेद

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या			
	वि.नं. प्रदेश				२०१८/७९/८०		
1	कोशी प्रदेश	१	०	१			

विषय : (१९) गणित+विज्ञान													
क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	कैफियत
	वि.नं. प्रदेश					महिला	द.महिला						
1	कोशी प्रदेश	१५४	१३७	१७	१३७							२०९१९/ ७९/८०	
2	मधेश	२३	६	१७	६								१३७
3	बागमती	४१	४०	१	३८	१	१						४०
4	गण्डकी	४१	४१	०	३५	३	३						४१
5	लुम्बिनी	३२	३२	०	१९	४		४	३	०	१		३२
6	कर्णाली	२३	२३	०	२३								२३
7	सुदूरपश्चिम	४१	४१	०	३३	१		४	०	१	१		४१
जम्मा		३६५	३२०	३५	२९१								३२०

विषय : (२०) संस्कृत व्याकरण

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला
	वि.नं. प्रदेश	२०१२०/०७९/८०			
1	मधेश प्रदेश	१	१		१
2	गण्डकी	१	१		१
3	लुम्बिनी	१	१		१
जम्मा		३	३		३

विषय : (२१) संस्कृत भाषा

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला
	वि.नं. प्रदेश ७	२०१२१/७९/८०			
१	कोशी प्रदेश	१	०	१	
२	गण्डकी	१	०	१	
३	लुम्बिनी	२	०	२	
	जम्मा	४	०	४	

विषय : (२९) संस्कृत कर्मकाण्ड

क्र.सं.	समूह	विज्ञापित पद सङ्ख्या	सिफारिस भएको पद सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला
	वि.नं. प्रदेश ७	२०१२९/७९/८०			
१	वागमती	१	१	०	१

अनुसूची-११

माध्यमिक तह, तृतीय श्रेणी (खुला तथा समावेशी समेत) को शिक्षक पदपूर्ति विवरण -२०८०

विषय (०१) नेपाली

क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आदिवासी/जनजाति	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पिछडिएको क्षेत्र	जम्मा
	विज्ञापन नं.				३०१०१/०७९/८०	३०२०१/०७९/८०	३०१०१/०७९/८०	३०६०१/०७९/८०	३०७०१/०७९/८०	३०८०१/०७९/८०	३०९०१/०७९/८०	
	प्रदेश											
१	कोशी	११	११	०	२	१	१	५	२			११
२	मधेश	२४	२४	०	६	५	७	३	२	१		२४
३	बागमती	२८	२८	०	१२	४	३	६	१	२		२८
४	गण्डकी	३२	३२	०	११	३	७	८		३		३२
५	लुम्बिनी	११	११	०	४	१	१	३	१	१		११
६	कर्णाली	९	९	०	३	१	२	२	१			९
७	सुदूरपश्चिम	९	९	०	४	१	२	१		१		९
	जम्मा	१२४	१२४	०	४२	१६	२३	२८	७	८	०	१२४

विषय (०२) अंग्रेजी													
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आदिवासी/जनजाति	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पिछडिएको क्षेत्र	जम्मा
	विज्ञापन नं.											३०१०२/ ०७९/८०	
	प्रदेश	पदपूर्ति भएको सङ्ख्या											
१	कोशी	१४	१४	०	८	२		२	१	१			१४
२	मधेश	५	५	०	२	२					१		५
३	बागमती	१६	१६	०	५	१		२	७		१		१६
४	गण्डकी	१९	१९	०	१०	३		२	२	२			१९
५	लुम्बिनी	१५	१५	०	७	२		१	३	२			१५
६	कर्णाली	१३	१३	०	३	३		२	३	१	१		१३
७	सुदूरपश्चिम	१२	१२	०	४	१		२	३	२			१२
	जम्मा	९४	९४	०	३९	१४		११	१९	८	३	०	९४

विषय (०३) गणित												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पिछडिएको क्षेत्र	जम्मा
	विज्ञापन नं.				३०१०३/ ०७९/८०	३०२०३/ ०७९/८०	३०५०३/ ०७९/८०	३०६०३/ ०७९/८०	३०७०३/ ०७९/८०	३०८०३/ ०७९/८०	३०९०३/ ०७९/८०	
	प्रदेश											
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या												
१	कोशी	६७	६७	०	३८	४	११	१०	१	२	१	६७
२	मधेश	१६	१६	०	७	४	२	२	१			१६
३	वागमती	२९	२९	०	१५	७	२	१	३	०	१	२९
४	गण्डकी	३४	३४	०	८	९	७	५	३	१	१	३४
५	लुम्बिनी	२८	२८	०	११	७	५	४	१			२८
६	कर्णाली	२५	२५	०	११	४	४	३	१	१	१	२५
७	सुदूरपश्चिम	१४	१४	०	९	३	२					१४
	जम्मा	२१३	२१३	०	९९	३८	३३			४	१७४	२१३

विषय : (०४) विज्ञान

	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	द. महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पिछडिएको क्षेत्र	जम्मा
					३०१०३/ ०७९/८०	३०२०३/ ०७९/८०		३०५०३/०७९/८०	३०६०३/ ०७९/८०	३०७०३/ ०७९/८०	३०८०३/ ०७९/८०		
					पदपूर्ति भएको सङ्ख्या								
१	कोशी	५४	५४	०	१०	१७	१	९	७	६	४		५४
२	मधेश	२५	२५	०	१२	४		४	३	१	१		२५
३	बागमती	३६	३६	०	१५	५	१	३	८	२	२		३६
४	गण्डकी	३०	३०	०	८	५	१	६	४	३	१	२	३०
५	लुम्बिनी	१६	१६	०	५	६		१	१	१	१	१	१६
६	कर्णाली	१९	१९	०	३	६		४	५	१			१९
७	सुदूरपश्चिम	१३	१३	०	४	४		३		१	१		१३
	जम्मा	१९३	१९३	०	५७	४७		३०	२८	१५	१०	३	१९३

विषय (०५) सामाजिक												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.				३०१०५/ ०७८/७९	३०२०५/ ०७८/७९	३०५०५/०७८/७९	३०६०५/ ०७८/७९	३०७०५/ ०७८/७९	३०८०५/ ०७८/७९	३०९०५/ ०७८/७९	
	प्रदेश	पदपूर्ति भएको सङ्ख्या										
१	कोशी	५	५	०	३	१	१					५
२	मधेश	४	४	०	३				१			४
३	बागमती	१३	१३	०	५	१	१	४	१		१	१३
४	गण्डकी	१४	१४	०	६	२	१	४	१			१४
५	लुम्बिनी	७	७	०	२	१	१	१	१	१		७
६	कर्णाली	६	६	०	२	२		१	१			६
७	सुदूरपश्चिम	९	९	०	२	१	३	२	१			९
	जम्मा	५८	५८	०	२३	८	७	१२	६	१	१	५८

विषय (०६) अर्थशास्त्र												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.				३०१०९/ ०७९/८०	३०२०९/ ०७९/८०	३०५०९/ ०७९/८०	-	-	-		
	प्रदेश				पदपूर्ति भएको सङ्ख्या							
१	कोशी	२	२	०	१	१						२
२	वागमती	४	४	०	१	२	१					४
३	गण्डकी	२	२	०	१	१						२
	जम्मा	८	८	०	३							८

विषय (७) कार्यालय सञ्चालन तथा लेखा

क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला		आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.				३०११२/ ०७९/८०	३०२१२/ ०७९/८०		३०५१२/०७९/८०	३०६१२/ ०७९/८०	३०७१२/ ०७९/८०	३०८१२/ ०७९/८०	-	
					पदपूर्ति भएको सङ्ख्या								
१	कोशी	१	१	०					१				१
२	मधेश	३	३	०	१	१		१					३
३	बागमती	५	५	०	२	१			१	१			५
४	गण्डकी	१	१	०	१								१
५	लुम्बिनी	३	३	०	२	१							३
६	सुदूरपश्चिम	२	२	०	१	१							२
	जम्मा	१५	१५	०	७	४		१	२	१	०	०	१५

विषय (८) शिक्षा												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.	प्रदेश			३०११४/०७९/८०	-	-	-	-	-	-	
					पदपूर्ति भएको सङ्ख्या							
१	सुदूर पश्चिम	१	१	०	१							१
	जम्मा	१	१	०	१							०
विषय (९) स्वास्थ्य												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.	प्रदेश			३०११६/०७९/८०	-	-	-	-	-	-	
					पदपूर्ति भएको सङ्ख्या							
१	मधेश	१	१									१
	जम्मा				१							

विषय (१०) शुक्लयजुर्वेद

क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.के.	जम्मा
	विज्ञापन नं.	प्रदेश			३०१८/ ०७९/८०	-	-	-	-	-	-	
	पदपूर्ति भएको सङ्ख्या											
१	मधेश	१	१	१								
	जम्मा	१	१	१	१							१

विषय (११) संस्कृत व्याकरण

क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
	विज्ञापन नं.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
	प्रदेश																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						

विषय (१२) संस्कृत भाषा												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या								
	विज्ञापन नं.											
	प्रदेश											
1	कोशी	२	२		२							जम्मा २
2	लुम्बिनी	१	१		१							१
3	सुदूर पश्चिम	२	२		२							२
	जम्मा	५	५	०								५

विषय (१३) कम्प्युटर विज्ञान

क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या	खुला	महिला	आ.ज.	मधेसी	दलित	अपाङ्गता	पि.क्षे.	जम्मा
	विज्ञापन नं.											
	प्रदेश											
१	गण्डकी	१	१	०	१	३०१२४/ ०७८/७९	-	-	-	-	-	१
	जम्मा	१	१	०	१	३०१२४/ ०७८/७९	-	-	-	-	-	१
पदपूर्ति भएको सङ्ख्या												

विषय (१४) संस्कृत साहित्य												
क्र.सं.	समूह	जम्मा विज्ञापित सङ्ख्या	सिफारिस भएको सङ्ख्या	पदपूर्ति हुन नसकेको पद सङ्ख्या								जम्मा
	विज्ञापन नं.											
	प्रदेश											
१	लुम्बिनी	१	१									१
	जम्मा	१	१									१

अनुसूची - १२

आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक माइलस्टोन, लक्ष्य तथा प्रगति

रु हजारमा											
निकाय	वजेट उप शिर्षक	वजेटको प्रकार	वार्षिक वजेट	चौथो त्रैमासिक				चौथो त्रैमासिकसम्म जम्मा वजेट	जम्मा खर्च	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति
				वजेट	खर्च	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति				
शिक्षक सेवा आयोग	३५०२१०१२३	चालु	१,९७,५५२	६१,५४३	५३,४१४	९८.०२	८६.७९	१,९७,५५२	१,२२,२५३	९५.५१	६१.८८
	३५०२१०१२४	पूँजीगत	७,३००	१,५००	१,२९९	३९.००	८६.६०	७,३००	२१४७	३७.०१	२९.४१

माइलस्टोन नं. १: आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

प्रगति :

१. आयोगको आ.व. २०८०/८१ को वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा र स्वीकृत गरी यसको पूर्णरूपमा कार्यान्वयन भएको छ ।